

30 LET DELOVANJA DRAMSKE SKUPINE KULTURNEGA DRUŠTVA GROBLJE (1993–2023)

Raziskovalna naloga s področja etnologije

Avtorici: Kjara Koštrun in Tjaša Mahnič, 9. b

Mentorica: Vilma Vrtačnik Merčun

Domžale, april 2024

K A Z A L O

	Stran
Povzetek, zahvala	3
1 UVOD	4
1.1 Cilji raziskovalne naloge	4
1.2 Metodologija in potek raziskovalnega dela	4
1.3 Teoretični del	4
1.3.1 Opredelitev osnovnih pojmov	5
1.3.2 Gledališka uprizoritev od ideje do premiere	5
1.3.3 Glavne sestavine gledališča	5
1.3.4 Kratek zgodovinski oris Kulturnega društva Groblje	6
3 RAZISKOVALNI DEL	7
3.1 Predstave dramske skupine KD Groblje	7
3.2 Analiza podatkov o gledaliških predstavah	14
3.3 Intervju z Antonom Košenino, predsednikom KD Groblje	15
3.4 Intervju z režiserjem Dragom Plevelom	20
3.5 Intervjuji z igralci	26
3.5.1 Igralec Vijem Kaker, Spodnje Jarše	26
3.5.2 Igralka Anica Anžič, Zgornje Jarše	27
3.5.3 Igralec Rok Uršič, Zgornje Jarše	28
3.5.4 Igralka Barbara (Košenina) Lajevec, Krtina	29
3.5.5 Igralec Vito Anžič, Zgornje Jarše	31
3.5.6 Igralec Lojze Klemenc, Srednje Jarše	32
3.5.7 Igralec Franci Kovač, Dol pri Ljubljani	34
3.5.8 Igralka Neža Gorše, Radomlje	35
3.5.9 Igralka Magda Pavli, Domžale	37
3.5.10 Igralec Konrad Pižorn Kondi, Litija	37
3.6 Priznanja Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti ob 30-letnici KD Groblje	41
3.7 Razprava	42
3.7.1 Kaj sva izvedeli iz gledaliških listov?	42
3.7.2 Kaj sva izvedeli iz intervjujev?	43
3.7.3 Primerjava ugotovitev z literaturo	48
4 ZAKLJUČEK	51
5 LITERATURA IN VIRI	51
6 PRILOGE	54
Priloga 1: Abecedni sezname igralcev, režiserjev, organizatorjev, scenografov, kostumografov, maskerjev, tehnikov in drugih sodelavcev pri predstavah KD Groblje	
Priloga 2: Predstave dramske skupine KD Groblje – igralci in vloge	

Slika na naslovni strani: Od leta 2003 dalje so igralci dramske skupine Kulturnega društva Groblje uprizarjali komedije v režiji in priredbah Draga Plevela. Na sliki igralci v predstavi *Skupno stanovanje*, ki so jo igrali leta 2007. Na sredini: režiser Drago Plevel in kostumografka Marjeta Plevel (arhiv Barbare Lajevec).

POVZETEK

Cilj raziskovalne naloge je bil ugotoviti, katere gledališke predstave so do sedaj uprizorili igralci dramske skupine Kulturnega društva (KD) Groblje, kdo so pri tem sodelovali in kako je ta dejavnost potekala. Informacije sva iskali v letnih poročilih društva, na gledaliških listih, v zapisih v časopisu Slamnik in na portalu domzalec.si. Pogovorili sva se s predsednikom društva Antonom Košenino, režiserjem Dragom Plevelom in z desetimi igralci. Dramska skupina KD Groblje je od ustanovitve leta 1993 do danes uprizorila 29 gledaliških predstav, letos igrajo 30. predstavo. Vsako leto so naštudirali po eno gledališko predstavo, razen v letih 1996 in 1997 po dve, v treh letih pa zaradi bolezni (2016) in epidemije covida-19 (2020, 2021) premiere ni bilo. V treh desetletjih delovanja je 125 igralcev odigralo 311 vlog. Uprizorili so 21 komedij, 6 dram, eno burko in eno farso. Največ predstav je režiral Drago Plevel (18), ostali režiserji pa so bili še: Danijel Potočan, Nataša Cotman, Franc Košenina, Evstahij Moder, Rafko Pinosa in Helena Mihelčič Herle. Več kot polovica igralcev je igrala samo v eni predstavi, petina pa v štirih ali več. Največ predstav so odigrali: Viljem Kaker (20), Anica Anžič (16) ter Rok Uršič in Barbara Lajevec (po 9). Prva leta po ustanovitvi niso imeli svoje dvorane, zato so vadili in igrali na okoliških odrih. 15. maja 1998 so prvič uprizorili premiero v dvorani Kulturnega doma Groblje, ki je od takrat dalje njihov prostor za vadbo, premiere in ponovitve predstav. Vedno uprizorijo vsaj pet ponovitev, najbolj ponavljane pa so bile predstave: *Gospa poslančeva*, *Lumpacij vagabundus*, *Trije vaški svetniki* in *Tajno društvo PGC*. Vaje za novo predstavo se začnejo novembra in končajo s premiero marca ali v začetku aprila. Igralcem sodelovanje v dramski skupini pomeni predvsem sprostitev, razvedrilo, druženje in priložnost za ustvarjalnost pri vživljanju v različne vloge, najbolj pomembno pa jim je zadovoljstvo gledalcev in ustvarjanje kvalitetne predstave.

Ključne besede: amatersko gledališče, ljubiteljsko gledališče, Kulturno društvo Groblje, dramska skupina, kulturna dejavnost v Občini Domžale

ZAHVALA

Zahvaljujemo se go. Ivanki Košenini, ki je za naju poiskala letna poročila Kulturnega društva Groblje, gledališke liste za vse predstave in še nekatere druge dokumente. Hvala g. Antonu Košenini, predsedniku KD Groblje, in režiserju, g. Dragu Plevelu za obširnejša intervjuja. Zahvaljujemo se tudi vsem igralcem, ki so odgovorili na najina vprašanja. To so bili: Franci Kovač, Neža Gorše, Anica Anžič, Vito Anžič, Magda Pavli, Rok Uršič, Viljem Kaker, Barbara (Košenina) Lajevec, Konrad Pižorn Kondi in Lojze Klemenc. Hvala tudi mentorici za organiziranje intervjujev, za usmerjanje najinega dela in pomoč, ko sva jo potrebovali.

1 UVOD

V letu 2023 je Kulturno društvo Groblje praznovalo 30 let delovanja. Od vsega začetka v društvu deluje tudi dramska skupina. Tri desetletja pa je že zadosti dolgo obdobje, da postane zanimivo izvedeti, kaj vse se je v tem času dogajalo in kakšne uspehe so dosegli.

1.1 CILJI RAZISKOVALNE NALOGE

Cilj raziskave je bil ugotoviti, katere gledališke predstave so do sedaj uprizorili igralci dramske skupine Kulturnega društva Groblje.

Želeli sva ugotoviti:

- katere gledališke predstave so igrali ter iz katerih žanrov so bile,
- kdo so bili režiserji in igralci, ki so odigrali te gledališke predstave,
- kdo so bili tehnični in drugi sodelavci, ki so pri tem sodelovali,
- kako so potekale vaje, priprave na predstave,
- kdo, kako in na kakšen način so priskrbeli kulise, rekvizite in kostume za predstave,
- kdo in na kakšen način so skrbeli za masko, ličenje in lasulje,
- kakšna je bila obiskanost predstav in koliko ponovitev predstav so odigrali,
- kakšno je bilo družabno življenje igralcev (druženja na vajah in po predstavah),
- kaj igralcem pomeni oz. je pomenilo igranje.

1.2 METODOLOGIJA IN POTEK RAZISKOVALNEGA DELA

Pri raziskovanju sva uporabili pisne vire (letna poročila KD Groblje, gledališke liste, prispevke o predstavah v občinskem časopisu Slamnik in na portalu domzalec.si) ter ustne vire. Te sva pridobili z intervjuji s člani dramske skupine. V prvi fazi sva uporabili analitične metode za obdelavo podatkov, v drugi fazi pa sva izvedli vsebinsko analizo intervjujev.

Najino raziskovanje je potekalo po naslednjem zaporedju:

- izbor tematike in razjasnitev osnovnih pojmov,
- pregled literature o ljubiteljski gledališki dejavnosti in o KD Groblje,
- zbiranje podatkov o gledaliških predstavah KD Groblje iz pisnih virov,
- statistična analiza podatkov iz gledaliških listov in drugih pisnih virov,
- sestavljanje vprašanj in izvedba intervjujev,
- pisanje razprave: povzemanje ugotovitev iz intervjujev in primerjava teh z literaturo in
- dokončanje raziskovalne naloge.

1.3 TEORETIČNI DEL

V teoretičnem delu sva opredelili osnovne pojme in predstavili značilnosti gledališča ter kratek oris Kulturnega društva Groblje.

1.3.1 Opredelitev osnovnih pojmov

Gledališče je »uprizorjanje avtorskih ali ljudskih gledaliških del za občinstvo in prostor zanj (v stavbi ali na prostem). Glede na funkcije in prostor dogajanje gre za a) **ljudsko gledališče**, poimenovano tudi sinkretično ali obredno gledališče, ki je zvečine povezano z življenjem ali letnim ciklom lokalne skupnosti, b) **poklicno gledališče** s prevladujočo estetsko funkcijo s poklicnimi izvajalci, financirajo ga država in lokalne skupnosti in je namenjeno praviloma

izbranemu občinstvu v posebnem prostoru, gledališki stavbi, c) **amatersko gledališče** ali gledališče za ljudstvo z nepoklicnimi izvajalci za širše občinstvo.«¹

Amatersko gledališče je »ljubiteljska gledališka dejavnost in ustanove. Nosilci amaterskega gledališča so socialne, teritorialne ali drugačne interesne skupine, zasedba amaterskega gledališča je nepoklicna, financirajo jo sami izvajalci, lokalna skupnost, deloma gledalci, le izjemoma država. Praviloma uprizarja gledališka dela za širše občinstvo, marsikdaj v narečju. Pri izvedbi ima največkrat za vzor poklicno gledališče, iz katerega včasih vključuje svetovalce (pisce, režiserje, kostumografe idr.). /.../ Za razvoj amaterskega gledališča skrbi Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.«²

1.3.2 Gledališka uprizoritev od ideje do premiere

Z branjem priročnika *Gledališče pod drobnogledom* sva se seznanili z nastankom gledališke predstave, ki velja predvsem za poklicna gledališča. Tradicionalno izhodišče za uprizoritve je gledališko besedilo (tragedija, komedija, drama, melodrama itd.), ki je lahko domače ali tuje, sodobno ali iz dramske literature. Za vsako odsko postavitev dramskega besedila je odločilen uprizoritveni koncept oz. avtorska zasnova režiserja. Režijski koncept odgovarja na vprašanje, kako bo delo uprizorjeno in kaj bo sporočalo. Vsaka uprizoritev je vedno v aktivnem dialogu s sedanostjo, četudi je dogajanje postavljeno v preteklost.³ Čas priprave nove uprizoritve je odvisen od tipa gledališča in organizacije. Ko v gledališču pripravljajo novo predstavo, to imenujejo študij. Posamezni študij traja od enega meseca do pol leta ali več. Povprečno v repertoarnih gledališčih študiju namenijo dva meseca. V tem času se do premiere zvrsti deset vrst vaj: merilna vaja, uvodna vaja, bralne vaje, postavjalne vaje ali aranžirke, pregledne vaje, izdelovalne vaje, pregledne izdelovalne vaje, tehnična, lučna in kostumska vaja, kontrolna pregledna vaja, glavne vaje in generalke ter premiera.⁴

1.3.3 Glavne sestavine gledališča

Ana Beno Vrtovec v knjigi *Od ljudskega gledališča do uprizarjanja dediščine* gledališče opredeli takole: »Če se najprej dotaknemo definicije, ki opredeljuje gledališče kot prostor, potem lahko dodamo razlago, da je gledališče fizično sestavljeno iz dveh delov, ki ju ločuje rob odra, ki mu pravimo rampa. Prvi del je dvorana oz. prostor, kjer sedijo gledalci in gledajo predstavo na odru. Drugi del je oder oz. prostor, namenjen igralcem, in je malo višji od dvorane, kar je v navadi predvsem pri klasičnem in profesionalnem gledališču. /.../ Gledališče pa je več kot le oder in dvorana. Pomembnejši so t. i. gledališki elementi ali znaki, med njimi so najprepoznavnejši kostumi, scena, maska, luč, besedilo, rekviziti, mimika in geste, ki v veliki meri določajo, kaj je gledališče in ga ločijo od vsakdanjega dogajanja.« Gledališče je pomembno zaradi ljudi, ki so na odru in ljudi, ki so v dvorani. V razmerju med izvajalcem in gledalcem se zgodi gledališki dogodek. Pomembna je torej izmenjava, ki se med njimi zgodi in ne toliko, kje se zgodi. »Gledališče kot posebna oblika performance je vnaprej načrtovana umetnostna uprizoritvena dejavnost. Je minljiv in neponovljiv dogodek; obsega tako gledanje kot prikazovanje oz. predstavljanje oseb v dejanju. Za nastanek gledališča sta nujna igralec, ki na izpostavljenem prizorišču igra svojo vlogo, in gledalec, ki gleda; predvsem pa je pomembna komunikacija, ki nastane med njima. Kot celostna umetnost lahko združuje besedilo, gib,

¹ Slovenski etnološki leksikon, uredil Angelos Baš s sodelovanjem uredniških odborov, Ljubljana, Mladinska knjiga, 2004, str. 144.

² Slovenski etnološki leksikon, 2004, str. 7.

³ Gledališče pod drobnogledom, priročnik za gledališko opismenjevanje (avtorji besedil Nika Arhar et. al.), urednica Maja Šorli, Ljubljana, Slovenski gledališki inštitut, 2021, str. 75.

⁴ *Gledališče pod drobnogledom, Priročnik za gledališko opismenjevanje*, avtorji besedil Nika Arhar ... et.al, Ljubljana, Slovenski gledališki inštitut, 2021, str. 82-95.

masko, kostume in scenografijo, kar dogodek loči od vsakdanjega življenja. /.../ Gledalci se zavedajo, da pred njimi poteka gledališče, v številnih primerih ljudskega gledališča pa so v gledališko uprizoritev pogosto celo fizično vključeni.«⁵

1.3.4 Kratek zgodovinski oris Kulturnega društva Groblje

Nastanek in delovanje Kulturnega društva Groblje je na kratko predstavljeno v knjigi Tadeje Capuder in Miroslava Stiplovška z naslovom *Kulturna društva v domžalski občini 1884–2009*.⁶ Kulturno društvo Groblje je nastalo leta 1993. »Sprva se je razvijalo v društvo s široko paleto dejavnosti, poleg dramske skupine in pevskega zbora so dejavnosti razširili tudi na folklorno, časnikarsko in razstavljalno dejavnost. S prekinitevami deluje tudi otroška folklorna skupina. Pobudnika za ustanovitev društva sta bila Anton Košenina, tudi predsednik novonastalega društva, in Stane Cotman, ki sta zbrala kulturne navdušence, po ustanovnem občnem zboru **3. septembra 1993** je s svojo dejavnostjo pričelo Kulturno društvo Groblje.« V okviru društva delujejo pevski zbori (Mešani pevski zbor Groblje in Dekliški pevski zbor Moj spev), dramska in folklorna skupina, zelo bogata pa je tudi razstavna dejavnost društva. V knjigi o delovanju dramske skupine izvem, da se vsako leto predstavi z vsaj z eno dramsko uprizoritvijo.⁷ Koliko dramskih uprizoritev so pripravili do sedaj, kdo so igralci in drugi sodelujoči, pa več v nadaljevanju.

Slika 1: Matična dvorana dramske skupine Kulturnega društva Groblje je v kulturnem domu v Grobljah. Na zidu je društveni logotip (vir: <https://www.facebook.com/kulturnodrustvogroblje/> 14. 2. 2024).

⁵ Ana Vrtovec Beno: *Od ljudskega gledališča do uprizarjanja dediščine*. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, zbirka Folkloristika 10, 2023, str. 12-17.

⁶ Tadeja Capuder, Miroslav Stiplovšek: *Kulturna društva v domžalski občini 1884–2009*, Ob 125-letnici ljubiteljskih kulturnih dejavnosti s prvim nastopom domžalskih godbenikov, Domžale, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava, 2009, str. 142–145.

⁷ Tadeja Capuder, Miroslav Stiplovšek, 2009, str. 142–145.

2 RAZISKOVALNI DEL

Iz gledaliških listov, časopisa Slamnik in s portala domzalec.si sva izpisali podatke o gledaliških predstavah dramske skupine KD Groblje. Na osnovi teh podatkov je nastala spodnja preglednica.

2.1 PREDSTAVE DRAMSKE SKUPINE KD GROBLJE

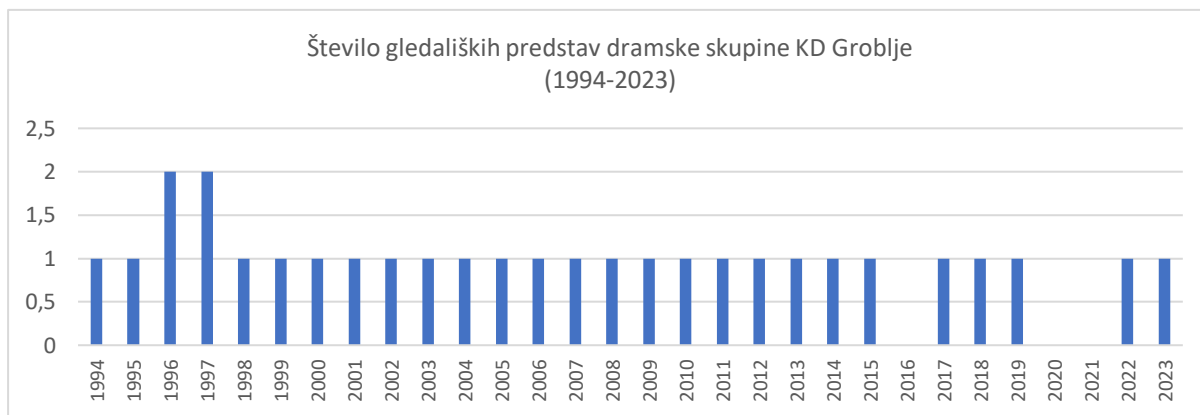
Preglednica 1: Predstave dramske skupine Kulturnega društva Groblje v obdobju 1993–2023

Zap.	Leto	Naslov, avtor, žanr	Režija	Premiera
1	1994	<i>Naše mesto</i> , Thorton Wilder, drama	Evstahij Moder	8. 4. 1994, Dob Močilnik
2	1995	<i>Pri Hrastovih</i> , Franc Ksaver Meško, družinska drama	Franc Košenina	7. 4. 1995, KD Mengeš
3	1996	<i>Tajno društvo PGC</i> , Anton Ingolič, veseloigra	Danijel Potočan	13. 3. 1996, Majčev dvor Zg. Jarše
4	1996	<i>Micki je treba moža</i> , Vinko Korže, narodna veseloigra	Franc Košenina	13. 4. 1996, Majčev dvor Zg. Jarše
5	1996/1997	<i>Četrty kralj</i> , Alojz Rebula, božična igra	Helena Mihelčič Herle	26. 12. 1996, Majčev dvor Zg. Jarše
6	1997	<i>Jezični dohtar Petelin</i> , de Brueys, Fran Žižek, srednjeveška farsa	Danijel Potočan	21. 3. 1997, Majčev dvor Zg. Jarše
7	1998	<i>Gospa poslančeva</i> , Tone Partljič, komedija	Danijel Potočan	15. 5. 1998, KD Groblje
8	1999	<i>Pepel in kri</i> , Mira Puc Mihelič, drama	Rafko Pinosa	27. 2. 1999, KD Groblje
9	2000	<i>Sem se oženil</i> , A. P. Čehov in M. Twain, komedija	Danijel Potočan	15. 3. 2000, KD Groblje
10	2000/2001	<i>Včeraj popoldne</i> , Mire Štefanac, družinska drama	Nataša Cotman	9. 12. 2000, KD Groblje
11	2002	<i>Mesto Arbela</i> , Alojz Rebula, drama	Nataša Cotman	9. 3. 2002, KD Groblje
12	2003	<i>Izsiljena ženitev</i> , Jean Baptiste P. Meliere, komedija	Drago Plevel	22. 3. 2003, KD Groblje
13	2004	<i>Trije vaški svetniki</i> , Maximilian Dalhoff Neal, komedija	Drago Plevel	27. 3. 2004, KD Groblje
14	2005	<i>Lumpacij vagabundus</i> , Johann N. Nesroy, burka	Drago Plevel	9. 4. 2005, KD Groblje
15	2006	<i>Pričarani ženin</i> , Vladimir Novak Vladonov, komedija	Drago Plevel	25. 3. 2006, KD Groblje
16	2007	<i>Skupno stanovanje</i> , Dragutin Dobričanin, komedija	Drago Plevel	24. 3. 2007, KD Groblje
17	2008	<i>Gonja za srečo</i> , V. Dobsy, komedija	Drago Plevel	1. 3. 2008, KD Groblje
18	2009	<i>Gospodka kmetija</i> , Štefan Jerk, komedija	Drago Plevel	29. 3. 2009, KD Groblje
19	2010	<i>Charleyeva tetka</i> , Thomas Brandon, komedija	Drago Plevel	20. 3. 2010, KD Groblje
20	2011	<i>Jara meščanka</i> , Jovan Sterija Popović, komedija	Drago Plevel	12. 3. 2011, KD Groblje
21	2012	<i>Zakonski vrtiljak</i> , Leslie Stevens, komedija	Drago Plevel	17. 3. 2012, KD Groblje
22	2013	<i>Pesem s ceste</i> , Pavel Schurek, komedija	Drago Plevel	9. 3. 2013, KD Groblje
23	2014	<i>Pleskarji nimajo spominov</i> , Dario Fo, veseloigra	Drago Plevel	22. 3. 2014, KD Groblje
24	2015	<i>Z vrati treskajo</i> , Michael Fermund, komedija	Drago Plevel	11. 4. 2015, KD Groblje
25	2017	<i>Nona</i> , Robert M. Coss, črna komedija	Drago Plevel	28. 1. 2017, KD Groblje
26	2018	<i>Pravljica o carju in pastirju</i> , Boško Trifunović, komedija	Drago Plevel	10. 3. 2018, KD Groblje
27	2019	<i>Bosa v parku</i> , Neil Simon, komedija	Drago Plevel	6. 4. 2019, KD Groblje

28	2022	<i>Snaha</i> , David Herbert Lawrence, komedija	Drago Plevel	2. 4. 2022, KD Groblje
29	2023	<i>Kadar se ženski jezik ne suče</i> , Vojmil Rabadan, komedija	Drago Plevel	1. 4. 2023, KD Groblje

Časovno obdobje

Želeli sva ugotoviti, kdaj so bile premiere gledaliških predstav, ali so bile vsako leto in če niso bile, zakaj ne.

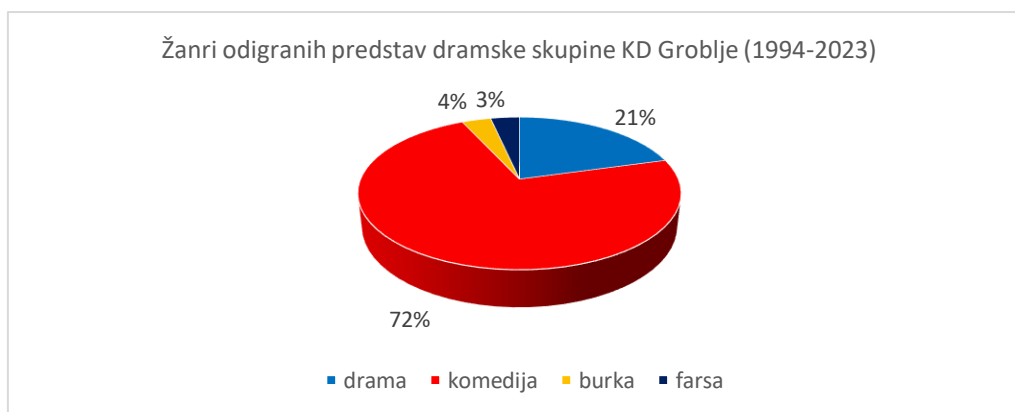

Skoraj vsako leto so igralci dramske skupine naštudirali po eno gledališko predstavo. Izjeme so le v naslednjih letih:

- v letih 1996 in 1997 so naštudirali po dve predstavi,
- leta 2016 zaradi bolezni enega od igralcev predstave ni bilo,⁸
- v letih 2020 in 2021 ni bilo predstav zaradi epidemije covida-19.⁹

Gledališke predstave dramske skupine KD Groblje

Na gledaliških listih je bil vedno zapisan tudi žanr, v katero je gledališka predstava spadala.

⁸ Zapis v letnem poročilu KD Groblje: »Dramska skupina je pričela z vajo za novo igro že jeseni 2015 in je imela plan uprizoritve v marcu 2016. Zaradi resne bolezni člana te skupine je bila prisiljena vaje prekiniti. Ponovno so začeli z vajami v mesecu septembru 2016. Tako bo premiera igre iz meseca marca predstavljena na mesec december 2016.« Premiero te gledališke predstave (*Nona*) so imeli 28. 1. 2017.

⁹ Zapis v letnem poročilu KD Groblje za leto 2020: »Dramska skupina je pričela z vajo za novo igro jeseni 2019 in je imela plan uprizoritve v marcu in aprilu 2020. Zaradi protikoronskih ukrepov so bile vaje odpovedane, prav tako je bila odpovedana tudi premiera igre.« V letnem poročilu za leto 2021 pa je bil zapis: »Dramska skupina je pričela z vajo nove igre v novembru 2021. Upamo, da bodo razmere omogočale vaje in uprizoritev igre.« To se ni zgodilo. Gledališko predstavo z naslovom *Snaha* so lahko premierno uprizorili šele 2. 4. 2022.

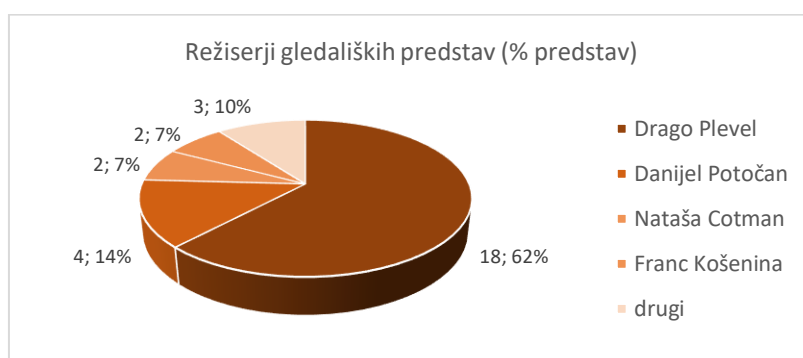
V treh desetletjih delovanja je dramska skupina KD Groblje odigrala 21 komedij (72 %), šest dram (21%) in po eno burko in eno farso. Od leta 2003 so igrali le še komedije in eno burko. Med komedijami je bila tudi ena črna komedija.

Organizatorji gledaliških predstav

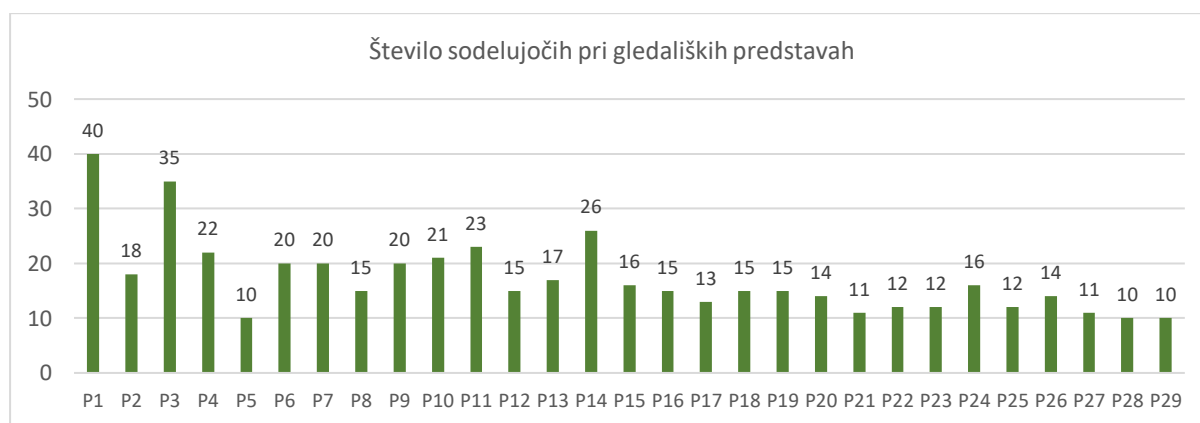
Pri 21-ih gledaliških predstavah je bil na gledališkem listu naveden tudi organizator ali koordinator gledaliških predstav. Najpogosteje je bil to Anton Košenina (17 x), dvakrat je bil organizator Boris Presekar, po enkrat pa Boštjan Pavlič in Janez Pirnat.

Režiserji gledaliških predstav dramske skupine KD Groblje

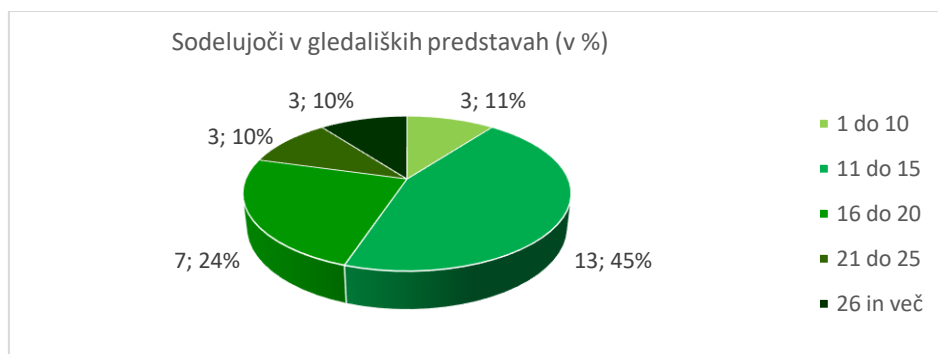
V režiranju gledaliških predstav se je preizkusilo sedem režiserjev. Največ predstav je režiral sedanji režiser Drago Plevel (18 ali 62 %). Danijel Potočan je režiral štiri predstave (14 %), Nataša Cotman in Franc Košenina pa po dve. Trije režiserji, Evstahij Moder, Rafko Pinosa in Helena Mihelčič Herle, so režirali po eno gledališko predstavo.

Število sodelujočih v gledaliških predstavah dramske skupine KD Groblje

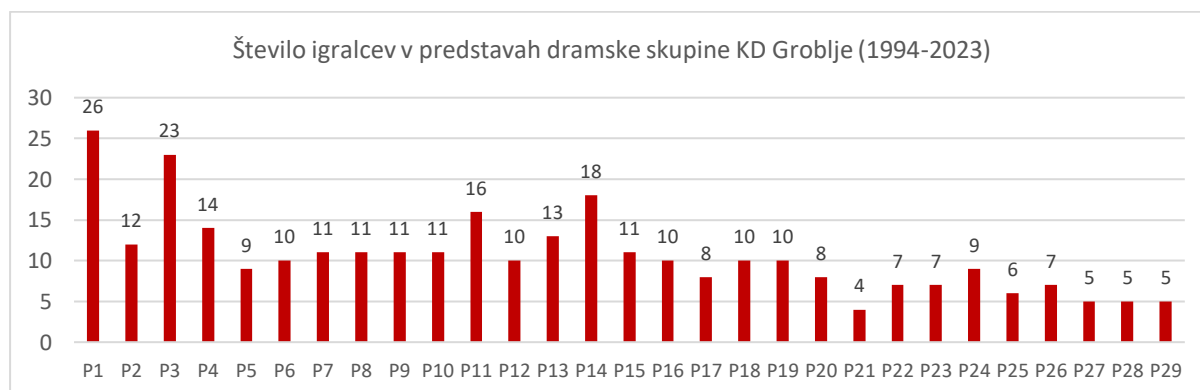

V posameznih predstavah je sodelovalo različno število igralcev in tehničnih sodelavcev. Najmanj jih je sodelovalo v predstavah *Četrty kralj* (1997), *Snaha* (2022) in *Kadar se ženski jezik ne suče* (2023) – po 10, največ pa v prvi predstavi leta 1994 (*Naše mesto* – 40 sodelujočih). Najpogosteje, v trinajstih predstavah (45 %), je sodelovalo po 11 do 15 igralcev in tehničnih sodelavcev. V sedmih predstavah (24 %) je sodelovalo 16 do 20 članov dramske skupine, v šestih predstavah pa 21 ali več.

Število igralcev, ki so igrali v gledaliških predstavah

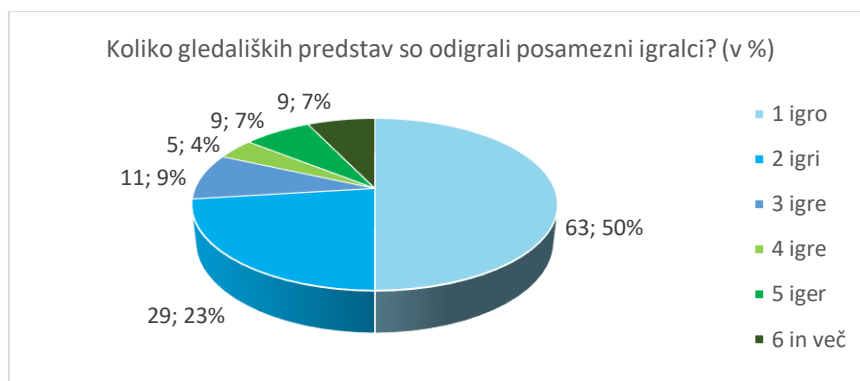
V gledaliških predstavah dramske skupine KD Groblje je do sedaj igralo 125 igralcev. Najmanj igralcev (samo 4) je zahtevala 21. zaporedna predstava z naslovom *Zakonski vrtiljak* (2012). V zadnjih treh predstavah je igralo po pet igralcev. Največ igralcev je igralo v prvi predstavi z naslovom *Naše mesto* (26) in leta 1996 v tretji predstavi z naslovom *Tajno društvo PGC* (23). 16 ali več igralcev je igralo še v dveh predstavah (*Mesto Arbela*, 2002 in *Lumpacij vagabundus*, 2005). Iz grafa je razvidno, da je v prvem desetletju v predstavah igralo več igralcev kot v zadnjem desetletju. Podatki kažejo, da so v prvem desetletju odigrali 12 predstav, v katerih je igralo povprečno po 14 igralcev. V drugem desetletju so odigrali 10 predstav, v katerih je igralo povprečno po 10 igralcev, v zadnjem desetletju pa 7 predstav, v katerih je igralo povprečno po 7 igralcev.

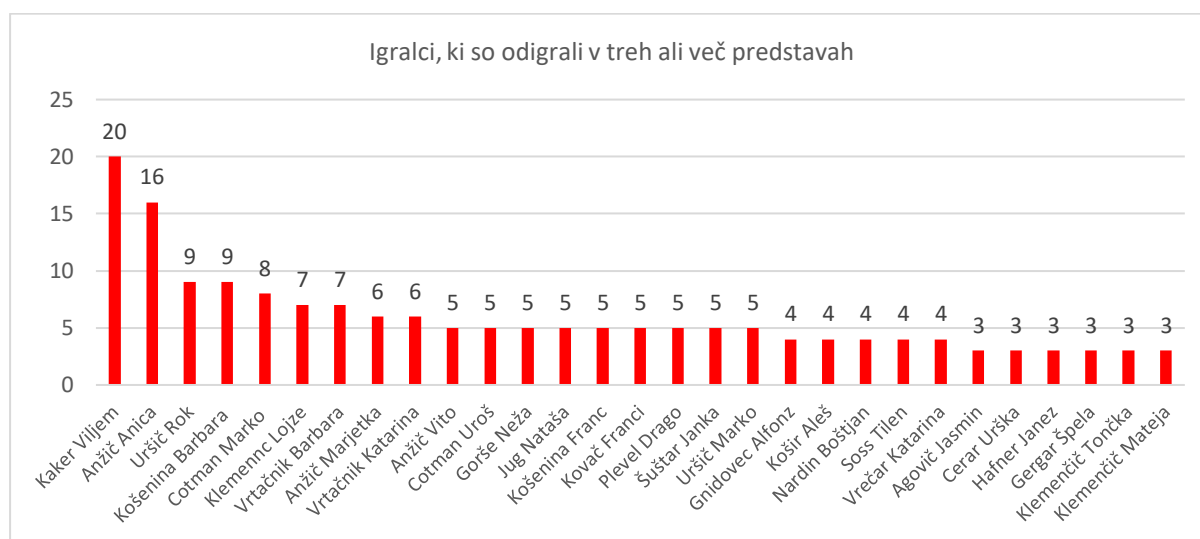
Večinoma je vsak igralec odigral po eno vlogo, bilo pa je nekaj izjem. V prvi predstavi (*Naše mesto*, 1994) je Marjana Ručigaj odigrala dve vlogi, v tretji predstavi (*Tajno društvo PGC*, 1996) je dve vlogi odigral Boštjan Pavlič, v deveti predstavi (*Sem se oženil*, 2000) pa so po dve vlogi odigrali Justin Slanovec, David Pančur, Vito Anžič, Vili Kaker in Ana Černe. Imamo tudi primer predstave (*Gospodinja kmetija*, 2009), v kateri sta vlogo Jerce odigrali dve igralki (Barbara Lajevec in Marjetka Anžič). Skupaj je 125 igralcev odigralo 313 gledaliških vlog.

Igralci dramske skupine KD Groblje, ki so odigrali eno ali več gledaliških predstav

Zanimalo naju je, kateri igralci so igrali v največ gledaliških predstavah dramske skupine KD Groblje.

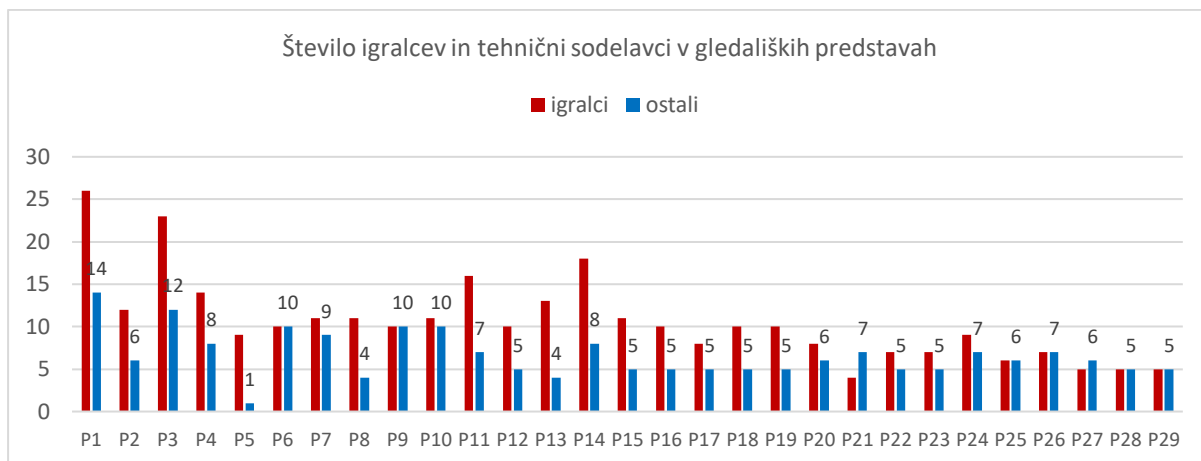
Izmed 125 igralcev, kolikor jih je do sedaj sodelovalo v predstavah, jih je 63 (50 %) igralo samo v eni predstavi, 29 (23 %) v dveh, 11 (9 %) v treh, ostali (18 %) pa v štirih ali več gledaliških predstavah.

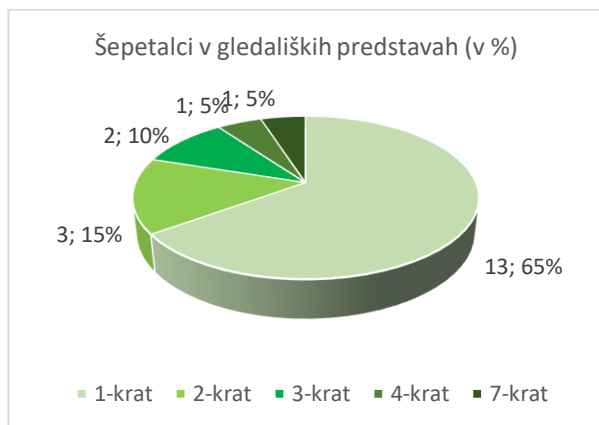
Zanimivo sliko nam daje zgornja preglednica, ki prikazuje, v kolikih predstavah so posamezni igralci igrali. Kakor vidimo, sta v največ predstavah igrala Viljem Kaker (kar v 20-ih) in Anica Anžič (v 16-ih). Drugi igralci po številu odigranih predstav pa so: Rok Uršič in Barbara Košenina Lajevec (po 9), Marko Cotman (8) Lojze Klemenc in Barbara Vrtačnik (po 7), Marjetka Anžič in Katarina Vrtačnik (po 6), Vito Anžič, Uroš Cotman, Neža Gorše, Nataša Jug, Franci Kovač, režiser Drago Plevel, Janka Šuštar in Marko Uršič (po 5) in Alfonz Gnidovec, Aleš Košir, Boštjan Nardin, Tilen Soss in Katarina Vrečar (po 4). 11 igralcev je igralo v treh predstavah. To so bili: Jasmin Agovič, Urška Cerar, Janez Hafner, Špela Gergar, Tončka Klemenčič, Mateja Klemenčič, Blaž Kramberger, Andraž Ogrinc, Pika Polona Penca, Veronika Rems in Rok Rode. Poleg teh je 29 igralcev igralo v dveh predstavah, 63 pa samo v eni predstavi. Abecedni seznam igralcev je v prilogi raziskovalne naloge.

Število tehničnih sodelavcev v gledaliških predstavah

Predstave pa ni brez podpore tehničnih sodelavcev, ki pripravijo sceno, skrbijo za zvok in osvetlitev, priskrbijo kostume in igralcem naredijo masko, prav tako je ni brez šepetalca, ki igralcem pomaga pri govorjenju besedila. Kakor prikazuje graf, je pri predstavah sodelovalo največ 14 tehničnih sodelavcev (*Naše mesto*, 1994) in najmanj en tehnični sodelavec pri peti predstavi (*Četrty kralj*, 1997), kjer gledališki list navaja le šepetalko. Gotovo je bilo sodelujočih pri tej predstavi še več, a v časopisu *Slamnik* nisva našli prispevka o tej predstavi. V prvem desetletju je bilo na predstavah povprečno po osem tehničnih sodelavcev, v drugem in tretjem desetletju pa po šest.

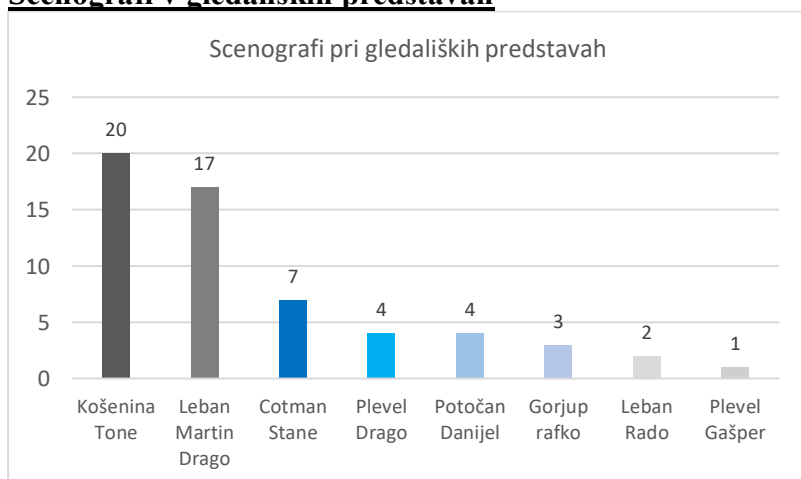

Šepetalci v gledaliških predstavah

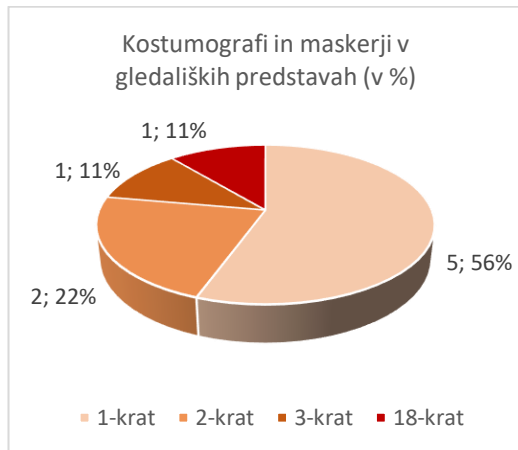
Podatki kažejo, da pri šepetalcih dramska skupina ni imela stalnih sodelavcev. V tej vlogi je bilo 20 članov dramske skupine, 13 (65 %) od njih je to delo opravljalo samo enkrat. Največkrat (7-krat) je bil šepetalec Boris Presekar, štirikrat Špela Kvas, po trikrat pa Marija Blatnik in Urška Kern. Dvakrat so bile v tej vlogi: Špela Gergar, Veronika Rems in Janka Šuštar.

Scenografi v gledaliških predstavah

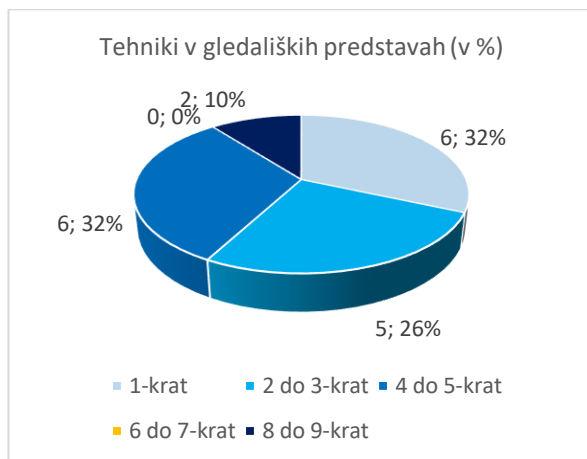
Osem članov dramske skupine je za gledališke predstave izdelalo sceno. Povprečno sta sceno pripravljala po dva člana dramske skupine. Najpogosteje je bil za to zadolžen Tone Košenina (20 x), nato Martin Dare Leban (17 x) in Stane Cotman (7 x), ostali pa štirikrat in manj.

Kostumografija in maskerji v gledaliških predstavah

S kostumografijo in maskerstvom se je ukvarjalo devet članov dramske skupine. Največkrat je bila kostumografka in maskerka Marjeta Plevel (18 x, pri vseh predstavah od leta 2003 dalje). Trikrat je to delo opravljala Irena Ručigaj, po dvakrat Ivona Kysselef in Bojana Ručigaj, pet članov dramske skupine pa je skrbelo za masko le pri eni predstavi.

Tehniki v gledaliških predstavah

Tehniki so skrbeli za ton, osvetlitev in grafično podobo. Pri največ predstavah sta to delo opravljala Viljem Kaker (9 x) in Gašper Plevel (8 x), v petih predstavah: Marjan Jeretina, Aleš Koščak, Rok Lamberšek in Janez Pirnat, v štirih pa Jure Gergar in Marko Mejak. Ostali so to delo opravljali le v eni ali dveh predstavah. Skupaj je to delo opravljalo 19 članov dramske skupine. Abecedni seznam tehnikov je v prilogi naloge.

Drugi sodelujoči v gledaliških predstavah

Po podatkih na gledaliških listih je bilo šest članov dramske skupine zadolženih za dela, ki jih do sedaj še niso omenili. Zadolženi so bili:

- za dramaturgijo (Boris Presekar leta 2013, 2014 in 2015),
- za rekvizite (Aleš Stražar leta 1994),
- za fotografijo (Rado Zajc leta 1994),
- za evidenco (Ema Mišič leta 1994) in
- kot inšpicient¹⁰ (Viljem Kaker leta 2018).

Gledališki oder, kjer so se odvijale premiere gledaliških predstav

Prva leta po ustanovitvi KD Groblje dramska skupina ni imela svoje dvorane in odra. Zato so bile premiere na bližnjih okoliških odrih: leta 1994 v Dobu, leta 1995 v Kulturnem domu Mengeš, v letih 1996 in 1997 v Majčevem dvoru v Zgornjih Jaršah, od leta 1998 dalje pa v obnovljenem Kulturnem domu Groblje. Prva gledališka predstava, ki so jo igralci dramske skupine odigrali v obnovljeni dvorani, je bila Partljičeva komedija *Gospa poslančeva*.

¹⁰ Inšpicient: kdor vodi potek predstave, vodja predstave, inšpicient da igralcu znamenje, naj gre na oder (SSKJ, <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=in%C5%A1picient> 29. 11. 2023).

2.2 ANALIZA PODATKOV O GLEDALIŠKIH PREDSTAVAH

Glede na dobljene rezultate raziskave sva si zastavili dve vprašanji:

- Katere predstave glede na žanr so zahtevale največ gledaliških vlog?
- Koliko igralcev ali tehničnih sodelavcev je v predstavah istočasno opravljalo obe funkciji?

Preglednica 2: Število gledaliških vlog v posameznih predstavah po žanrih

Žanr	število vlog po predstavah	št. predstav	skupaj vlog	povp.
drama	27, 12, 9, 11, 11, 16	6	84	14
farsa	10	1	10	10
komedija, veseloigra	24, 14, 11, 16, 10, 13, 11, 10, 8, 9, 10, 8, 4, 7, 7, 9, 6, 7, 5, 5, 5	21	199	9
burka	18	1	18	18
	29 predstav	29	311	11

Kakor prikazuje zgornja preglednica, je bilo najmanj vlog v komedijah in sicer povprečno 9, v dramah je bilo povprečno po 14 vlog, v farsih 10 in v burki 18. 125 igralcev dramske skupine KD Groblje je v treh desetletjih delovanja uprizorilo 29 predstav, v katerih so odigrali 311 vlog, povprečno 11 na predstavo.

Opazili sva, da so nekateri igralci pri predstavah opravljali tudi druga dela. Zato sva izdelali spodnjo preglednico:

Preglednica 3: Igralci, ki so na predstavah istočasno opravljali še tehniška in druga dela

Priimek in ime igralca	igrallec v predstavi	zap. št. predstave	druga dela pri predstavah
Cotman Stane	1 x	8	scena – 7 x
Černivec Damjan	1 x	9	tehnika – 2 x
Gergar Špela	3 x	22	šepetalka – 2 x
Jug Nataša	5 x	1	kostumi – 1 x
Kaker Vilijem	20 x	1, 13, 14	tehnika – 9 x, inspicient – 1 x
Kelhar Peter	1 x	1	maska – 1 x
Košena Franc	5 x	2, 4	režija – 2 x
Košena Anton	1 x	3	scena – 20 x
Mihelčič Lucija	1 x	3	šepetalka – 1 x
Moder Evstahij	1 x	1	režija – 1 x
Pavlič Boštjan	2 x	3	organizacija – 1 x
Pirnat Janez	1 x	1	tehnika – 5 x, organizacija – 1 x
Plevel Drago	5 x	14, 17, 22, 24, 26	režija – 18 x, scena 4 x
Plevel Marjeta	1 x	13	kostumi, maska – 18 x
Stražar Aleš	2 x	1	rekviziti – 1 x
Vrtačnik Barbara	7 x	14	kostumi, maska – 1 x

16 igralcev je pri predstavah poleg igranja opravljalo še druga tehniška ali organizacijska dela. Vse igralce, ki so bili obenem tudi tehnični in drugi sodelavci pri predstavah, lahko razdelimo v štiri skupine:

- **Igralci, ki so obenem opravili še tehniško delo:** Viljem Kaker (20 x igra, 9 x tehnika, 1 x inspicient), Barbara Vrtačnik (7 x igra, 1 x maska, kostumi), Nataša Jug (5 x igra,

1 x kostumi), Franc Košenina (5 x igra, 2 x režija), Špela Gergar (3 x igra, 2 x šepetalka), Boštjan Pavlič (2 x igra, 1 x organizacija), Aleš Stražar (2 x igra, 1 x rekviziti).

- **Režiserji, ki so prevzeli še kakšno vlogo:** Drago Plevel (18 x režija, 5 x igra, 4 x scena), Evstahij Moder (1 x režija, 1 x igra).
- **Tehnični in drugi sodelavci, ki so odigrali še kakšno igralsko vlogo:** Anton Košenina (20 x scena, 17 x organizacija, 1 x igra), Stane Cotman (7 x scena, 1 x igra), Marjeta Plevel (18 x kostumi in maska, 1 x igra), Janez Pirnat (5 x tehnika, 1 x organizacija, 1 x igra), Damjan Černivec (2 x tehnika, 1 x igra).
- **Igralci in tehniški delavci, ki so istočasno opravljali dve funkciji, a so sodelovali samo v eni predstavi:** Peter Kelhar (igra, maska), Lucija Mihelčič (igra, šepetalka).

V 29-ih predstavah dramske skupine KD Groblje je sodelovalo 125 igralcev, 7 režiserjev, 20 šepetalcev, 8 scenografov, 9 kostumografov in maskerjev, 19 tehnikov, 4 organizatorji in 6 drugih delavcev (skupaj 198 oseb). Ker pa je 16 članov dramske skupine opravljalo po dve ali več vlog hkrati in so bili istočasno del igralske in tehnične ekipe, ugotavljava, da je prvih treh desetletjih delovanja dramske skupine v predstavah sodelovalo 182 oseb.

2.3 INTERVJUJI Z ANTONOM KOŠENINO, PREDSEDNIKOM KD GROBLJE

Z g. Antonom Košenino, predsednikom KD Groblje, smo se pogovarjale 27. 1. 2024 na njegovem domu v Zgornjih Jaršah.

Slika 2: Pogovor s predsednikom KD Groblje, v Zgornjih Jaršah, 27. 1. 2024, z leve: Kjara Koštrun, Živa Zore, Anton Košenina in Luna Debeljak.

Kdo je pred 30. leti dal pobudo za ustanovitev dramske skupine?

To je bilo na začetku delovanja društva. Metka Pichler je imela dekliški pevski zbor na rodniški šoli, s Stanetom Cotmanom pa sva več kot 20 let pela pri mengeški Svobodi. Ko smo imeli novoletne koncerte, naju je Metka spodbujala, naj ustanovimo društvo. Ona je imela na šoli dekliški zbor, ki je bil na vrhunskem nivoju, niso pa imeli zaledja. Potem smo res ustanovili društvo. Takoj smo organizirali pevski zbor in dramsko skupino. Do tega je prišlo čisto spontano. Praktično od prvega dneva smo mislili na oboje. Začeli smo hoditi okrog in vabiti

bodoče igralce. Še prej smo morali najti mentorje, zborovodje in režiserja. Takrat sem šel k Evstahiju Modru domov in ga povabil k sodelovanju. Tako se je začelo.

Ali je Metka Pichler na začetku potem delala v društvu?

Ne, žal ni, ker je že prej umrla (op. 11. maja 1989), mi pa smo društvo ustanovili leta 1993. Njen dekliški zbor je razpadel, veliko teh deklet je prišlo potem k našemu zboru. Pri mengeškemu zboru nas je bilo 14 iz Jarš in veliko teh pevcev je tudi prišlo v naš zbor, tako da smo imeli že na začetku neko osnovo za pevski zbor.

Za dramsko skupino je bil verjetno pobudnik tudi vaš oče. Ali je on že prej kje igral?

On je igral že 40 let pred tem. Bil je takoj zraven. Igral je pri prvih štirih igrah, kasneje pa je režiral pri svojih 85-ih letih. Dočakal je 99 let. Prvo igro pa je režiral Evstahij Moder, brat od prevajalca Janka Modra, tako da je bil Janko tudi na premieri. Evstahij je imel že od prej nekaj režiserskih izkušenj.

Kakšne so bile vaše vloge v dramski skupini: organizator, scenograf, tehnična podpora?

Moja vloga je bila organizacijska, pa kar je bilo potrebno pomagati. Pri dramski skupini smo bili v začetku brez vsega, ni bilo dvorane, bila je, a se je uporabljala za druge namene. Dvorana je bila v Majčevem dvoru, a se še nismo mogli domeniti za uporabo, tako da nam je Miloš Starberk ponudil dvorano v Dobu na Močilniku. Povabil nas je, da smo lahko tam vadili, igralci so se tako v Dob vozili na vaje, potem smo imeli tam tudi parkrat predstave. Ko pa smo igrali igro *Tajno društvo PGC*, pa *Micki je treba moža*, smo se pa tukaj, v Majčevem dvoru, domenili za uporabo dvorane. Stane Cotman je takrat naredil preprosto sceno.

Katera znanja in sposobnosti potrebujete za vaše delo v dramski skupini?

Potrebno je bilo samo komunicirati, se pogovarjati in hoditi naokrog. Nekatere tehnične stvari smo kupili, takrat sta bila člana že Vili Kaker in Janez Pirnat, sin Janeza Pirnata starejšega. Režiser pa je povedal, kaj potrebuje. Začeli smo iz nule. Prej še nismo bili toliko v tem, potem pa smo se navadili, pa nakupili smo vse potrebno, kolikor smo lahko.

Ali je bil kdo, ki je sodeloval pri pripravi predstave, kdaj plačan ali ste vsi prostovoljci?

Vsi smo delali volontersko. Režiserji so dobili kakšno malenkostno nagrado, drugače pa ne. Ko je bil režiser že Drago Plevel, je nekdo predlagal, da bi dobili nekaj plačano. Pa je rekel Drago, da bi bil to začetek konca. Igralci za vaje porabijo res veliko časa. Za predstavo imajo povprečno 40 do 45 večerov vaje, potem so še nastopi. Vaje pa trajajo vedno uro in pol ali več, odvisno od tega, kako dolga je igra. Za to moraš imeti veselje, drugače ne gre.

Pri postavitvi gledališke predstave nastanejo določeni stroški, npr. za sceno, kostume, masko itd. Kje dobite denar, da pokrijete te stroške?

Vsako leto se mora društvo prijavljati na občinske razpise na osnovi programa, ki ga načrtuje v tekočem letu. Ponavadi je razpis februarja. Na osnovi teh dogodkov in na osnovi števila delujočih skupin pa dobimo nekaj sredstev. Za eno gledališko igro, če npr. na pamet rečem, dobimo približno od 500 evrov do 1000 evrov. Nekaj se dobi še z vstopninami, tako da večinoma pokrijemo stroške. Če je gledališka igra zelo gledljiva, je več ponovitev in več prihodkov, tako da lahko iz njih v društvu financiramo še kaj drugega. Včasih pa je ponovitev bolj malo. Ko imamo predstave v Kulturnem domu Groblje, žena pomaga pri blagajni. Stole prej oštevilčimo, da je red zaradi vstopnic. Še prej je potrebno vstopnice natisniti.

Kako pa je bilo pred ureditvijo grobeljske dvorane?

Za to dvorano smo po svojih močeh pomagali s financami. Za gradnjo smo organizirali posebno prireditev *Vinsko trgatve*, šestkrat je bila, na kateri smo zbirali denar, da se je naredil kulturni dom. Za predstavo *Tajno društvo PGC* sem se povezal z vsemi šolami bivše domžalske občine in eno dopoldne organiziral dvorano v Majčevem dvoru, ki je imela 450 sedežev. Mladi gledalci so ta dan Majčev dvor napolnili trikrat. Prišli so otroci iz Moravč, Lukovice, Brda in

ves naš konec, iz vseh šol. Vse je bilo do potankosti organizirano, ene je avtobus pripeljal, druge odpeljal. Tisto dopoldne je bilo v Majčevem dvoru med 1300 in 1400 otrok. S tistim denarjem smo finančno pomagali krajevni skupnosti za delno izdelavo načrtov za adaptacijo dvorane.

Kdo in po katerih kriterijih izbira gledališke predstave, ki jih potem igrate?

Izbiro prepustimo režiserjem. Režiser že izbere dramsko delo, mi pa potem iščemo igralce. Vedno težje je dobiti ljudi za igranje. S povabilom vabimo bodoče igralce, a težko privolijo. Režiser jim potem, ko se dobijo skupaj, dodeli vloge glede na značaje, branje, govor itd. Nekatere že pozna, marsikoga spozna potem, ko se začnejo bralne vaje, ki so v začetku približno trikrat. Sedaj je iz šole Rodica prišel nov igralec Svit Mandelj. On je že v šoli dosti nastopal, pa smo se dogovorili.

Ali se igralci kdaj udeležijo izobraževalnih programov, ki jih ponuja JSKD?

Mislim, da se, seminarji so. Režiser Drago Plevel je z nami že dolga leta, prej pa je igral in režiral tudi že v Mengšu. Z nami je sedaj že dvajseto leto, on to dobro obvlada.

V katerih mesecih leta potekajo vaje in kdaj je najpogostejše premiera?

Ponavadi z delom začnejo v oktobru, novembru, jeseni. Potem pa glede na to, koliko igralci znajo, režiser določi, kdaj bo premiera. Ponavadi je to marca, odvisno od tega, kako igra steče. Že prej pa se dogovorimo, kaj vse potrebuje predstava, o čemer se odloča režiser. Vaje potekajo v dvorani, na odru, bralne pa za mizo v sobi pred odrom. Nekaj časa imajo igralci skripte v rokah, potem pa jim že pomaga šepetalka. Skupaj imajo za predstavo približno 40 do 45 vaj.

Kdo skrbi za načrtovanje in potek vaj, premiere in ponovitve predstav?

To se domenimo. Kdaj bo igra pripravljena za na oder, pove režiser. Igralci potrebujejo še kostume. Ali se da kaj šivati ali ne, je odvisno od zahtevnosti igre. O vsem tem odloča režiser. Potem se pogovarjamo o premieri, ki jo je potrebno »skomunicirati« tako, da imajo vsi čas. Dva večera pred premiero imajo generalko, kjer je vse tako kot na premieri.

Kdaj se dogovorite za izdelavo scene?

Skico scene najprej naredi režiser, on si jo zamisli. Jaz grem potem k mizarju, da naredi rombe ali kaj drugega, pa platno je potrebno pripraviti ipd. Vedno najprej pogledamo, kaj že imamo na zalogi od prej, po potrebi pa se potem še kaj naredi ali kupi. Marsikaj naredi že režiser Drago sam. Moje delo je, da pomagam ali organiziram, kar režiser za predstavu potrebuje.

Kdo izdelava sceno, naredi mizarska dela, jo pobarva itd.? Kako to poteka?

Mizarska dela opravi Rafko Gorjup iz Srednjih Jarš, delavnico ima nasproti nekdanje gostilne Bunkež. Njemu plačamo material in delo. Sceno se začne delati kmalu, po kakšnem mesecu vaj. Gledamo, da nam je čim lažje. Recimo za zadnjo igro smo neke omarice kupili kar v Jysku, kjer so bile ugodne cene. Ženske igralke so šle kupit kostume (obleke) kar v Mano, v trgovino z oblačili. Dogovorile so se z režiserjem, plačalo pa jih je društvo.

Ali potem ohranite te kostume?

Na začetku smo si kostume nekaj časa izposojali, sedaj pa jih že več kot 15 let hranimo. Imamo že tri omare kostumov. V teh kostumih je kar veliko denarja. Tudi po 1000 do 1500 evrov stroškov imamo za eno igro. Včasih jih komu tudi posodimo.

Kdo pa si kostume zamisli, kdo jih potem sešije?

Za kostume je dolga leta skrbela režiserjeva žena Marjeta Plevel. Ker imamo sedaj sodobno igro, so se dogovorili, da igralke obleke kupijo. Šivilji pa bomo dali narediti, na primer, eno jetniško majico. V ponedeljek bo šivilja prišla na vaje, ker je potrebno eno obleko skrajšati. Na vajah bo vzela mere za dolžino obleke in jo bo popravila. Šivilja Vida Brinšek sedaj dela za nas že približno deset let. Drugače je Domžalčanka, v Ihanu, od koder izhaja, pa ima šiviljsko delavnico.

Kdaj prvič postavite sceno na oder, da imajo igralci potem tam vaje?

Dokler ni narejene scene, so na oderu namesto scene kakšni drugi predmeti, tako da se igralci orientirajo, kje je prihod na oder, da se lahko učijo. Potem pa se scena dopolnjuje. Recimo, zdajle smo januarja in je scena praktično dokončana, saj bo čez dober mesec že premiera.

Kako poteka organizacija za gostovanja? Ali sceno prepeljete na druge odre?

Ko greš na gostovanje v kakšen drug kraj, moraš najprej najeti dvorano, prej tja odnesti plakate in gledališke liste, na dan predstave pa dobiti kombi in tja prepeljati sceno. Koliko časa traja postavljanje in razstavljanje scene, je odvisno od tega, koliko je rekvizitov. Traja najmanj pol ure do uro. Zadaž za sceno moramo imeti stojke, pa uteži, da se scena ne podere. Gledamo tako, da se scena postavi, da se pritrdi z vijaki in s »cvingami« (op. mizarskimi sponami), to je priprava, ki vse skupaj stisne. V oder se ne sme nič zabijati v tla, ker se s tem uničuje. Tako je že od začetka, tako da smo navajeni, da se to ne dela. Z utežmi moramo dobro obtežiti, da je varno.

Kako je z rekviziti? Kdo jih priskrbi oz. kje jih dobite?

Že režiser kaj pripravi, z igralci se tudi zmenijo, da kdo kaj prinese od doma, če ima tak rekvizit. Kakšno stvar imamo tudi v skladišču.

Kdo izbere glasbo in osvetlitev ter kdo potem poskrbi za to?

To je pa stvar tehnike, za katero sedaj skrbi Vili Kaker. Režiser Drago Plevel pa izbere glasbo, ki se predvaja že med vajo. Določi tudi, kdaj, koliko časa in kako močno svetlobo predstava potrebuje. Tako se časovno ve, kdaj je treba kaj poslati na ozvočenje, prižgati ali ugasniti luči itd. Za vse to skrbi Vili. On ima skripto pri sebi in dogajanje spremlja po tekstu, si zapisuje, kdaj mora dati kakšen zvočni efekt, ugasniti luči itd.

Vili Kaker je bil v preteklosti tudi igralec, saj je igralec z največ vlogami.

Ja, res je. Zdaj pa ima težave s sluhom, zato pomaga na drug način. Prej je bil za tehniko zadolžen tudi Blaž Kovačič, ki pa ima sedaj službo in jo težko usklajuje. Na vsak način pa tehnike potrebujemo, tako da bom poskušal za sodelovanje nagovoriti še kakšne mlajše.

Ali imate pri predstavi inspicienta? Če ga nimate, kdo namesto njega beleži premike, spremembe scenografije, kostumov in rekvizitov?

Inspicienta nimamo, a očitno igralci zmorejo sami opravljati tudi njegovo vlogo. Med seboj se dogovorijo in pazijo na prihajanje in odhajanje na oder. Šepetalko imamo, ravno zdajle je začela hoditi na vaje. Sedaj igralci že toliko znajo, da jim pomaga. To delo sedaj opravlja Marija Blatnik.

Ali so kdaj na premieri prisotni tudi gledališki kritiki?

Gledališki kritiki so prisotni, le povabiti jih moramo. To gre preko JSKD-ja, ki ga sedaj namesto Mateja Primožiča vodi Klavdija Gregorin Štifter. Posredovati je potrebno zahtevane podatke, da se gledališki kritik prej lahko že malo pripravi na predstavo. Pred leti je bil gledališki kritik Peter Militarov. V zadnjem času pa smo dvakrat zamudili prijavo, saj se je pred prijavo potrebno uskladiti glede datuma premiere.

Ali ste bili kdaj izbrani za nastop na Linhartovem srečanju?

Ko smo igrali *Tajno društvo PGC*, smo šli v Mozirje na Linhartovo srečanje, tja smo bili uvrščeni. Potem nismo bili med nagrajenimi, a že uvrstitev na srečanje je priznanje. Gledališki kritik, ki pride na našo predstavo, izbere predstave za to srečanje. To je potem državni nivo. Potem smo bili še dvakrat izbrani za sodelovanje na Linhartovem srečanju. Letos igramo komedijo *Štiri letni časi* od Vinka Möderndorferja, premiera bo 9. in 10. marca. Upamo, da bo predstava uspešna in da jo bomo lahko še kaj ponavljali.

Koliko ponovitev imate običajno?

To je čisto odvisno od tega, če je zanimanje za predstavo in če imajo igralci čas. Problem je v primeru, da je premiera bolj pozno, ker je potem že maj, ko je dan dolg, pa je težko dobiti igralce in publiko v dvorane. Včasih želijo gostovati še jeseni, pa to vsem zaradi novih obveznosti ne ustreza.

V katerih krajih običajno gostujete?

V Dobu smo igrali, pa v Mekinjah itd. Pogosto se prej dogovorimo za izmenjave dramskih skupin, da pridejo oni k nam gostovat, mi pa k njim, kar je najbolj fer. A dostikrat se ta beseda požre tako, da se dogovor o gostovanju pozabi. Oni pridejo k nam igrati, izkupiček je njihov, potem pa je sodelovanja konec. Pogodbe pa ni, le ustni dogovor in vedno upaš, da so ljudje značajni. Kar nekajkrat smo že na ta način ostali brez gostovanja. Težko se je dogovarjati za gostovanja. Ponekod imajo tudi abonmaje, npr. v Mekinjah imajo 4 ali 5 predstav čez zimsko sezono kot abonma za svoje gledalce. Predstavo *Snaha* smo igrali npr. v Krašnji in Šmarci, pa še enkrat smo jo ponavljali v Grobljah. V Krašnji je bilo 90 ljudi, kar je bil kar lep uspeh, v Šmarci pa le 20. To pa je škoda, saj gre dosti dela in časa, da se s kombijem odpelje vse potrebno, pa potem pripelje nazaj. Najem dvorane pa je potrebno plačati, le pri izmenjavah so običajno gratis. A vse moramo vzeti v zakup kot dobro prostovoljno delo. Če bi gledali na denar, ne bi bilo ničesar.

Ali se po predstavah družite in se pogovorite o predstavi? Ali kdaj sledi tudi zabava?

Ja, kakšno večerjo imamo potem, saj si igralci za več večerov igranja to tudi zaslužijo. Pomemben dogodek je tudi premiera, tudi po njej gremo na družabno večerjo.

Katere predstave so imele do sedaj največ ponovitev?

Predstava *Gospa poslančeva* je bila ponavljana 19-krat, kakšna druga predstava pa le petkrat. Dvakrat je predstava vedno v domači dvorani. Najbolj ponavljane predstave so bile potem še: *Lumpacij vagabundus*, *Trije vaški svetniki* in *Tajno društvo PGC*. Verjetno smo do 10-krat igrali še kakšno igro. Evidence o tem žal nimamo. Žal ponovitev ni veliko, stroški pa ostajajo. Mesec dni kurjave za dvorano znese 1000 evrov, vedno pa je potrebno tam tudi kaj popraviti ali kaj novega urediti.

Kako skrbite za obveščanje javnosti o predstavah?

Za promocijo damo natisniti plakate, kopiramo gledališke liste, dali smo tudi že listke po domovih preko pošte, a je pošta postala kar draga. Razmišljamo, kaj narediti. Vabila objavimo na Facebooku, kakšen oglas damo na radio, redno objavljamo v Slamniku, kjer je brezplačno, pa na portalu domzalec.si. V Kamniških novicah pa za objavo enega oglasa zaračunajo 150 do 200 evrov, kar je za nas začetek izgube. Gledati moramo na denar in biti dober gospodar. Če nam uspe dobiti kaj denarja, potem iz društvenega denarja raje kupimo kakšen reflektor, da izboljšamo v dvorani osvetlitev. Iz halogenk sedaj prehajamo na varčnejše led žarnice, tak reflektor pa stane 900 evrov, a je zaradi manjše porabe potem strošek elektrike manjši. Sedajle smo npr. kupili mešalni pult za regulacijo reflektorjev, ki je stal 3500 evrov. Lansko leto smo se prijavili na razpis Občine Domžale, ki je prispevala 2000 evrov, ostalo smo dali iz društvene blagajne. Za promocijo pa se dogovorimo. Poskrbimo za objave na portalu Domžalca, pa v Slamniku, kjer moramo paziti, da ne zamudimo rokov.

Kdo vsebinsko pripravi gledališki list?

Na gledališkem listu ni kaj dosti besedila. Osnova je plakat, vsebino za gledališki list pa pripravi režiser. Oblikuje ga režiserjev sin Gašper Plevel, potem pa ga dam še enemu oblikovalcu, da naredi film za tisk, da ga tiskar potem stiska. To imamo že utečeno, vedno iste izvajalce, tiskarja pa je treba plačati.

V zadnjem času premiere tudi posnamejo in jih vsaj deloma objavijo na portalu domzalec.si. Ali posnetki služijo tudi vam oz. igralcem?

Ja, vedno prosimo Mira Pivarja, da nam predstavo presname na DVD, sedaj na ključek, tako da vsak igralec posnetek predstave dobi v roke za spomin in si jo lahko kadarkoli ogleda. To je kar koristno tudi v primerih, ko predstavo jeseni ponavljamo. V preteklosti smo sodelovali s fotoklubom Mavrica Radomlje, sedaj pa to odlično teče na Domžalcu, kjer naredijo tudi objavo. Nekaj kaže, da nam bodo to delo zaračunali, a do sedaj je bilo brezplačno.

Z organizacijo dramskih predstav imate veliko dela in skrbi, pa kljub temu vztrajate pri tem že več kot 30 let. Kaj vam to delo pomeni?

To delamo zato, ker je lušno, ker je zadovoljstvo, če je lep odziv, lep obisk predstave in so ljudje zadovoljni, ko odhajajo iz dvorane, kar pomeni, da jim je bilo všeč. Potem nam pomeni tudi druženje, da gremo na kakšno pijačo in kaj povečermamo, da se malo pohecamo, se pogovorimo in se kaj zmenimo za naprej, npr. kje in kako bomo speljali gostovanja. Imamo skupne cilje in to nas povezuje.

Kateri so vaši najlepši spomini na gledališke predstave? Česa se najraje spominjate?

Meni osebno je bilo najbolj všeč, ko smo igrali *Tajno društvo PGD*. V njem je igral moj oče, ki je bil star čez 80 let, hči Barbara in hči Katarina, ki je bila takrat stara 6 let. Katarina je igrala Silvico, deklico, ki je iskala mamico. To, da sta v igri igrali dve hčerki in oče, ki je šel proti 90. letu, to je bilo zame res enkratno.

Če eden zbolí, potem običajno predstava odpade, ali ne?

Ja, seveda odpade. Eno leto ni bilo predstave, ker je nekdo zbolel. Pa epidemija covida-19 nam je tudi preprečila, da bi igrali. Marsikdaj bi lahko še jeseni igrali, pa kdo reče, da zaradi obveznosti ne more in je končano za vse. Predstava je skupinsko delo. Ne da se nadoknaditi 40 in več vaj, ki jih imajo igralci pred premiero. V takem primeru je boljše začeti z novo predstavo.

Ali se spomnite kakšnih izjemnih dogodkov iz teh let?

Pri prvi igri *Naše mesto* je eno vlogo igrala Martina Volčini, ki potem, ko smo imeli še nekaj ponovitev, ni mogla več igrati. Takrat se je Martina Pogačar v dveh ali treh dneh naučila ves tekst za Martinino vlogo in se je vse lepo odigralo. Predstava je bila uspešna. Takšni so ekstremni dogodki. Naučiti se ni bilo potrebno samo par stavkov, saj je bila predstava dolga uro in pol. Ta predstava je bila tudi psihično malo težka, žaloigra. Izbral si jo je takratni režiser Evstahij Moder, mi pa smo mu pri tem pustili umetniško svobodo.

Vidiva, da ima režiser pri predstavi res ogromno vlogo.

Režiser je direktor ali kapetan predstave. Vse delo pa je prostovoljno. Bencin in čas, ki ga sodelujoči porabijo za predstavo, vse je volunteersko. O tem sploh ni debate. Moraš pa vedno začeti pri sebi, v društvu smo vsi enaki in vsi delamo za skupen cilj. Včasih je leto dobro, zelo uspešno, včasih je manj uspešno, včasih je minus, a ne moremo gledati na denar. To mora biti veselje vseh, ki pri tem sodelujejo.

Hvala za pogovor!

2.4 INTERVJUJI Z REŽISERJEM DRAGOM PLEVELOM

Z režiserjem Dragom Plevelom sva se pogovarjali 31. 1. 2024 v Kulturnem domu Groblje.

Letos pri KD Groblje režirate že svojo 19. predstavo. Kako je prišlo do vašega sodelovanja v dramski skupini KD Groblje?

V kulturi delujem že od svojega 16. leta. Najprej sem igral v Mengšu, v letnem gledališču v kamnolomu, kjer so sedaj taborniki. Bile so res krasne predstave vse do prihoda Špas teatra v Mengeš. Več o našem delu je zapisanega v Stražarjevi knjigi »*Mengeš in Trzin skozi čas*«. Moj prvi režiser je bil pokojni dramski in filmski igralec Maks Furjan. Moja prva predstava, v kateri sem igral, je bila *Jurij Kozjak*. Uprizorili smo jo v letnem gledališču, seveda v 70-ih letih.

Slika 3: Pogovor z režiserjem Dragom Plevelom na odru Kulturnega doma Groblje, 31. 1. 2024.

Slika 4: Režiser Drago Plevel pogosto odigra tudi kakšno vlogo, na sliki v predstavi *Pravljica o carju in pastirju* (2018).¹¹

Ali je vaš poklic povezan z gledališčem?

Ne, sploh ne. Po poklicu sem elektro stroke, sedaj že upokojen, delal pa sem v Kliničnem centru na računalnikih ipd. Moj tast Franc Veider iz Mengša pa je bil amaterski režiser, kostumograf in še kaj.¹² Z igranjem sem začel v mengeškem farovžu. Tam je bila sestra Angelina, ki je želela, da bi »pod šupo« (kot smo takrat rekli, sedaj je tam župnikova garaža) kaj ustvarjali. Pripravila je predstavo *Mož v sivem*, tako da sem tam začel risati kulise, napeljal sem tudi elektriko z reostatom in igral. Potem se je začelo. Videli so, da sem stvari dobro naredil, pa so me povabili v kulturno društvo Svoboda Mengeš. V okviru tega smo uprizorili veliko predstav. Zaradi prihoda Špas teatra pa smo amaterji počasi zamrli.

Zakaj ste se priključili amaterskemu gledališču KD Groblje?

Ko smo v Mengšu prenehali z aktivnim delovanjem, me je poklical g. Tone Košenina in me prosil, da bi nadomestil režiserja, ki jih je zapustil. Bil sem odločen, da sem končal s tem, pa me je žena Marjeta Plevel prepričala, naj grem vsaj pogledat. Ona je bila nekaj časa tudi kostumografinja v ljubljanski Drami. Pa sem šel pogledat in potem ostal tukaj že več kot 20 let. Moja prva predstava tukaj je bila Molierova *Izsiljena ženitev*, ki smo jo igrali leta 2003. S to predstavo smo bili na Dobu izbrani za Linhartovo srečanje. Tako se je začelo in traja še danes, edino epidemija covida nas je malo zaustavila. Ko sem prevzel, so imeli igralci nek rešpekt pred menoj, a so bili kmalu zadovoljni z mojim pristopom. Igralec Lojze Klemenc je rekel: »To jaz rabim, da mi poveš, kje naj stojim in kaj naj delam, da vem, s kakšnim tonom glasu naj povem tekst itd.« Tako me nočejo izpustiti, jaz pa imam sedaj tudi več časa.

Ali ste se naknadno še kaj izobraževali za igro ali režijo?

Ne, nič. Veliko pa sem igral, nekaj celo tukaj, kakor sta ugotovili iz gledaliških listov. Prebral pa sem kar nekaj literature o igri, scenski geometriji itd., pa mogoče mi je Bog dal malo daru.

Koliko časa povprečno traja študij ene gledališke predstave, kar ste jih igrali? Kot režiser morate verjetno s študijem začeti že veliko prej, preden začnete z vajami.

¹¹ Miro Pivar: *Pravljica o carju in pastirju* – v Grobljah pripravili igro v treh dejanjih za staro in mlado, 11. marec 2018, dostopno na povezavi: <https://domzalec.si/kultura/pravljica-o-carju-pastirju-v-grobljah-pripravili-igro-v-treh-dejanjih-za-staro-mlado/> (31. 1. 2024).

¹² »Franc Veider je leta 1976 za prizadevno delo v društvu prejel Kersnikovo plaketo Kulturne skupnosti Domžale. V štiridesetih letih je odigral okrog 70 vlog, med njimi več glavnih; več dramskih del je tudi režiral. Za poletje 1976 so v njegovi režiji in priredbi Petra Marinca naštudirali zgodovinsko delo Josipa Jurčiča *Jurij Kozjak, slovenski janičar*. Dramo so igrali v poletnem gledališču v soboto in nedeljo, 3. in 4. julija. Pri uprizoritvi je sodelovalo 68 igralcev.« Stane Stražar, *Mengeš in Trzin skozi čas*, Krajevna skupnost Trzin, 1993, str. 312-313.

To je pa kompleksno vprašanje. V glavnem začnemo oktobra ali v začetku novembra, da imamo marca ali v začetku aprila predstavo. Najprej skličemo sestanek, na katerega g. Tone Košenina povabi zainteresirane igralce. Žal se mi je že zgodilo, da sem imel dramaturško knjigo že narejeno, ko se je nekdo premislil. S tem se mi vse poruši. Zato poleg naslova na gledališkem listu vedno piše, da je predstava »priredba Draga Plevela«. Zakaj? Če se nekdo premisli, moram vse preštudirati, črtati njegovo vlogo in prirediti predstavo tako, da ne izgubimo rdeče niti, da se nič ne opazi, da kaj manjka. Letos smo za premiero predstave *Štirje letni časi* rezervirali termin 9. marca in za ponovitev 10. marca. Imeli pa smo premiere tudi že konec marca pa tja do 10. aprila. Vedno gledamo tako, da je premiera pred veliko nočjo.

Ali to pomeni, da spreminjate originalno besedilo, zamenjate prizore in dialoge?

Da, veliko spreminjam besedilo. Težko je dobiti skripto s točno tolikim številom igralcev, kot jih imamo. Doma imam obsežen arhiv, imam tudi kontakt z gledališkim muzejem, da mi kar po elektronski pošti pošljejo skripte. Potem preštudiram besedilo in ga prilagodim številu igralcev. Na prvem sestanku določimo tudi žanr, ki ga bomo igrali. Temu okolju ustrezajo komedije, kajti dram, stisk in stresa imamo že v vsakdanjem življenju zadosti. Veseloigre so bolj za kmečke tematike iz prejšnjega stoletja. To so običajno kmečke burke ali krajše komedije, ki so jih igrali pod lipo na vasi. Sedaj pripravljamo komedijo *Štirje letni časi*, ki je dolga dve uri. V preteklosti smo tudi tukaj igrali nekaj veseloiger (npr. *Dve nevesti pa Micki je treba moža*). Od igralcev pričakujem, da so zanesljivi. Včasih res pridejo izjemne stvari, da imamo neodložljive zadolžitve, takrat delamo na prizorih z ostalimi prisotnimi. Škoda je izgubiti vsako vajo, vsaka je zlata vredna. Potem pa izberem par tekstov in jih predočim igralcem. Predstavim jim vsebino in se odločimo. Temu sledi izdelava režijske knjige.

Kako potekajo bralne vaje? Ali že takrat izberete vloge za igralce?

Igralce vprašam o izkušnjah na odru. Kot igralec se moraš poistovetiti z likom, ki ga igraš, na odru nisi več ti, ampak si lik, ki ga predstavljaš. V režijski knjigi je določeno, kaj igralci govorijo, njihovi premiki itd. Istočasno si zamislim tudi scenografijo, brez tega ne gre. Potem naredimo kopije skripte z besedili, jaz pa razdelim vloge glede na videz, karakter igralca, približno ocenim, komu kaj ustreza. Ko je vse to dogovorjeno, sledijo bralne vaje. Tam pride do črtanja teksta, ko vidimo, da se kaj ponavlja ipd. Ponavadi imamo dve bralni vaji. V dialogih imamo glasovno več variant, ali si hud ali pa prijazen. Tega se nekako naučimo. Potem pa gremo takoj na oder in s tem privarčujemo pri vajah. Vloge imamo sedaj razdeljene, delamo samo še na premikih: »Ti greš sem, ti greš tja, narediš to in to, pomembna je mimika obraza, položaj celega telesa, okončin itd.«

Ali morate kdaj avtorja teksta zaradi avtorskih pravic prositi za dovoljenje, ko spreminjate njegov tekst?

Do sedaj to ni bilo potrebno. Letos imamo prvič primer predstave, katere avtor Vinko Möderndorfer je še živ. Kondi Pižorn ga pozna in ve, da je zadovoljen, če ga povabimo na premiero. Kondi, ki ima v predstavi glavno vlogo, mi je ta tekst tudi prinesel.

Ali se morajo igralci tekst naučiti že takoj po bralnih vajah?

Ko so vloge razdeljene, se je težko naučiti npr. 72 strani teksta. Vsak si doma s signirjem podčrta svoj tekst, potem pa na vajah vadijo s skripto v roki, vanjo vpisujejo opombe itd. Še med predstavo ima vsak zadaj za zaveso skrito svojo skripto. Marsikdo pride na predstavo s prepričanjem, da tekst zna, potem pa pade mrak, blokada med predstavo. A gledalec tega ne sme opaziti. Za zaveso sedi naša *šepetalka*, a se igralci ne smejo obrniti proti njej, če jim zmanjka besedila. Situacijo morajo preigrati tako, da na eno uho slišijo ali jo na hitro pogledajo, da jim ona reče naslednjo besedo. Na odru igralec gledalcem ne sme kazati hrbta, ker zgubi stik z njimi. Če se obrne proti steni in nekaj gestikulira ali pa spreminja mimiko, gledalec tega

ne bo vedel, ker igralca ne vidi v obraz. Če pa je direktno obrnjen proti gledalcu, ga celo gleda, razkrije svoj karakter, odkrije mu srce, ko reče: »Pa zakaj se to dogaja ravno (poudarek) meni?«

Kako pa je s scenografijo, kostumi in masko?

Scenografijo si zamislim, jo narišem in pokažem že na bralnih vajah. Potem iščemo posamezne dele v skladišču ali pa kaj kupimo, npr. sedaj imamo novo omarico, malo drugačne fotelje, pa televizor, ki ga uporabljamo že na vajah. Na njem se predvaja Vivaldijeva glasba *Štirje letni časi*. Sedaj igramo moderno predstavo o poslancu, h kateremu naj bi prišli ocenjevati premoženje, v glavnem pa pridejo terjati sina, ki si je izposodil 30.000 mark. Da ne bodo vedeli, kakšno plačo ima poslanec, da so kupili dva avta in jadrnico, da imajo podjetje in tako naprej, je potrebno vse pospraviti. Poslanec hoče prikazati, da gara od trenutka, ko pride domov in se preobleče v pajaca. To je zelo zanimiva predstava in času primerni so tudi kostumi. Imamo velik fundus kostumov, večinoma kmečke in kostume iz Molierovega časa, sodobnih pa ni veliko. Ob strani nam stoji šivilja, ki kostume po potrebi skrajša ali pa naredi nove stvari. Letos sem ostal za scenografijo in kostumografijo sam, tako da mi ta moderna predstava ravno prav pride. Masko je do sedaj delala moja žena Marjeta Plevel, letos pa sem po sili razmer prevzel tudi to. Vsi igralci morajo imeti obraz teniran, da se ne svetijo, ker se zaradi reflektorja, pa malček treme, potijo. Sceno za *Pravljico o carju in pastirju* sem naredil tako, da se je obračala, na eni strani je bil dvor, na drugi pa drevo. Kar nekaj kulis imamo zadaj v skladišču, tako da jih večkrat kombiniramo. Gledam pa na to, da ne sestavljamo cele sobe, ampak poenostavimo (npr. na črno zaveso obesimo slike, le podest je narejen), kar je lažje tudi za prevoz na gostovanja. Tako za prevoz scene, rekvizitov in kostumov zadostuje kombi, vsi pa gremo tja z osebnimi avtomobili.

Slika 5: Po pogovoru z režiserjem Dragom Plevelom sva si lahko ogledali delček vaje, 31. 1. 2024.

Poklicna gledališča imajo veliko vrst vaj. Kako pa je s tem v amaterskem gledališču?

Mi imamo vaje na začetku po prizorih, ko pa je igra postavljena, pa v celoti. Igralci pridejo na vaje po službi ali pa iz šole. Sedaj imamo igralca z vlogo picomena, ki lahko pride k vajah samo ob sredah. Zelo je dojemljiv, tako da ni nobenega problema. Igralcem postavim rok. Rečem: »Glejte, konec januarja gre skripta stran. S skripto igraš samo z eno roko, brez skripte igraš cel, obe roki sta prosti.« Običajno imamo vajo zadnjo soboto pred generalko. Dobimo se dopoldne, ko smo vsi spočiti, tako da vse zelo dobro teče in je vaja res učinkovita. Če pa igralci pridejo ob petih po službi ali šoli, pa jim je težje odmisлити vse skrbi. Vaje imamo samo dvakrat na teden (ob ponedeljkih in sredah), ampak so takrat intenzivne. Tako je tudi zaradi zasedenosti

dvorane, tukaj vadijo vsi pevski zbori in folklor. Seveda se morajo igralci tekst učiti tudi doma, saj same vaje ne omogočijo, da bi tekst obvladali. Generalko imamo dva dni pred premiero, ponavadi v četrtek. Potem je petek prost dan, v soboto pa se dobimo dve uri pred premiero, ob petih, ker je ob sedmih predstava. Takrat se vse povrsti pregleda, luči, ton itd. Ura in pol zelo hitro mine, ko se v dvorani že začne nabirati publika.

Lektor skrbi za jezikovne posebnosti, vi pa lektorja verjetno nimate, ali ne?

Ne, nimamo. Igralci v predstavah govorijo pogovorni jezik. Tako kot se mi sedajle tukaj pogovarjamo, tako se pogovarjajo igralci na odru.

Verjetno ste poleg vsega še inspicient.

Ja, vse. Imeli smo zelo dobrega inspicienta, Borisa Presekarja. A je imel takšno službo, da je bil velikokrat na službenem potovanju. Pogrešam ga, saj je znal igralce zelo dobro umiriti, poskrbeti za vse rekvizite itd., bil je pravi vodja predstave.

Ali ste imeli kdaj tudi vaje s korepetitorjem (če je vloga zahtevala petje) in s koreografom (če je vloga zahtevala ples)?

Ne. V predstavi *Pesem s ceste* so trije instrumenti. Kritik je povedal, da je pričakoval, da bomo kakšno tudi zaigrali, a nismo. V glavnem se poslužujemo tonskih posnetkov. Ne rečem pa, da nisem razmišljal v tej smeri.

Koliko časa običajno traja predstava?

Povprečna predstava traja uro in pol ali uro in tričetrt, odvisno od tega, če se kaj oz. koliko se izpusti (smeh). Sedanja predstava *Štirje letni časi* traja dobri dve uri. Odmora ne bomo delali. Vmes pride kratka zatemnitev, da se spremeni scena, potem pa predstava teče naprej. Na koncu ne hodijo z odra, ampak zamrznejo v zadnji pozi. Potem se grejo po dvojicah priklonit tako, da se vsi zvrstijo. Vsakič je malo drugače. Na koncu je zahvala, pa vsak dobi rožico, ki si jo zasluži. Potem pridejo gledalci in nas hvalijo, kako dobro predstavo smo naredili, pa da bi oni tudi igrali. Ko pa pride november, jih večinoma ni več.

Kdaj se vaše delo zaključi? Ali spremljate igralce še potem, ko so ponovitve?

Ja, še, ravno zaradi scenografije, ki jo postajava v glavnem midva z Vilijem Kakerjem. Pred predstavo smo vedno vsaj dve uri prej tam, da lahko v miru vse pripravimo, se namažemo, oblečemo, postavimo sceno, 20 minut prej pa grejo gledalci že v dvorano. Do takrat mora biti vse pripravljeno. Za več dvoran moramo imeti s seboj reflektorje, ker imajo preslabo opremo itd. itd.

Kdo skrbi za luč in zvok?

Za tehniko skrbi g. Vili Kaker, ki spremlja potek predstave za novo mešalno mizo za osvetlitev in pravočasne tonske vložke. Seveda ima tudi on skripto z označbami, da je vse pravočasno.

Verjetno imate polno zanimivih prigod.

Ja, seveda jih imamo. Po vaji na kratko predebatiramo potek vaje, opozorim jih na napake, tako da je res zanimivo. Po predstavi imamo zakusko z razčlembo, kje ga je kdo kaj polomil in zakaj.

Kakšna je obiskanost predstav doma in na gostovanjih?

S predstavo *Pesem s ceste* smo imeli tukaj štirikrat nabito polno dvorano. Pri zadnji predstavi *Ko se ženski jezik ne suče* smo imeli dvakrat polno dvorano in poln balkon, stolov je zmanjkalo. Ko smo šli gostovat v Krašnjo, smo imeli tudi polno dvorano. Ko pa smo gostovali v Šmarci, je bilo ravno žegnanje na Homcu, pa smo imeli pa katastrofo. Imamo pravilo, da mora biti v dvorani gledalcev več kot igralcev. V Komendi pa smo to pravilo prelomili. Dali so nam termin ravno po veselici, pa je bil zato obisk zelo slab, a so bili kostumi in maska tako zahtevni, da smo predstavo vseeno odigrali.

Obiskanost predstav je pa odvisna tudi od reklame, zanimanja občinstva, vremena, stroškov, to g. Košenina najboljše ve. On se mora domeniti za gostovanje, rezervirati dvorano, pa uskladiti datum z igralci, da imajo prosto, da nimajo kakšne obveznosti. Veliko gostovanj nam je zaradi tega že odpadlo.

Ali si predstave ogledajo tudi gledališki kritiki?

Predstavo je potrebno prijaviti pri JSKD, da smo potem ocenjeni. Na predstavo potem pride gledališki kritik ali kritičarka, ne vemo pa, kdaj bo prišel, na premiero ali na reprizo. Potem pa dobimo pismo z oceno. Do sedaj smo dobivali le kritike, ki so se nanašale na sceno (npr. biti bi morala ena stopnica več), nikoli pa na igrilstvo. Na Linhartovo srečanje pa se je težko uvrstiti. Na njem smo bili z mojo prvo predstavo *Izsiljena ženitev*, potem pa smo imeli še eno uvrstitev (op. *Pesem s ceste*), na kateri je bila naša igralka Neža Gorše izbrana za komedijantko leta. Dve igralki sta z našega odra odšli na AGRFT.¹³ Prijave na JSKD ureja g. Tone Košenina.

G. Tone Košenina je povedal, da so dvakrat prijavo zamudili.

Ja, pa ravno ti dve predstavi bi se verjetno uvrstili naprej. Ko smo imeli zadnjo predstavo *Ko se jezik ženski ne suče*, je bila nabito polna dvorana. Če imamo tako navdušeno publiko, je to dokaz, da delamo dobro.

Kaj vam pomeni sodelovanje pri ustvarjanju predstave?

Z vsako predstavo si igralci želimo, da bi razveselili publiko. To je naš osnovni moto. Tisti, ki pridejo gledat predstavo, so v glavnem taki, ki jih kultura vsaj malo zanima, zato želimo, da se v tistih dveh urah nasmejijo in sprostijo. Potem še pol ure govorijo in hvalijo predstavo, pa v nedeljo pri maši povedo drugim, kar je dobro. Predstave oglašujemo tudi z gledališkimi listi, ki so izdelani vsaj 14 dni pred premiero, pa na Facebooku, Radiu Ognjišče, Domžalcu, Slamniku. Sin Gašper Plevel poskrbi za grafično podobo plakatov in gledaliških listov, jaz mu dam le osnovne podatke, pa malo spremnega teksta, da gledalec dobi smernice za predstavo. Pomagal je tudi pri scenografiji.

Sliki 6 in 7: V predstavi *Pesem s ceste* (2013) je režiser Drago Plevel igral Krištofa (v rjavem suknjiču).¹⁴

Za konec še eno vprašanje: kakšne kvalitete mora imeti dober igralec?

V amaterskem gledališču je najpomembnejše, da ima veselje do igre, pa da je dojemljiv, da ima korekten odnos do soigralcev oz. celega kolektiva in rekvizitov, seveda pa je dobrodošla tudi vsaka odrska izkušnja. Vsak nov igralec pride na sestanek z malce treme in z upanjem, da uspešno prebrodi "avdicijo", a do sedaj smo še vsakega v dobrem duhu naučili. Upamo, da se

¹³ Neža Gorše je povedala, da sta šli na sprejemne izpite na AGRFT Nika Manevski in ona. Nika je AGRFT končala, sedaj pa študira v Zagrebu, Neža pa si je kasneje premislila in si izbrala drug poklic. (1. 2. 2024).

¹⁴ Gostovanje Kulturnega društva Groblje, <https://www.mojaobcina.si/lukovica/novice/gostovanje-kulturnega-drustva-groblje.html> (28. 2. 2024).

nam pridruži še kakšen igralec ali igralka, da skupaj z dobrim kolektivom naštudiramo še kakšno hudomušno predstavo, saj smo tako rekoč prostovoljno v službi naroda. Imamo se lepo in delavno hkrati. Vljudno vabljeni!

Najlepša hvala vam za odgovore!

2.5 INTERVJUJI Z IGRALCI

2.5.1 Igralec Viljem Kaker, Spodnje Jarše, 7. 2. 2024

Viljem Kaker je z dramsko skupino odigral največ predstav (20). Njegova prva predstava je bila *Naše mesto* leta 1994, zadnja pa *Bosa v parku* leta 2019. Poleg tega je v dramski skupini opravljal tehnična dela, kar počne še sedaj. Ob 30-letnici KD Groblje so mu podelili častno Linhartovo značko.

Slika 8: Prva predstava dramske skupine KD Groblje je bila drama *Naše mesto*, ki so jo igrali leta 1994. V njej so nastopili trije intervjuvanci: Vili Kaker, Anica Anžič in Rok Uršič. V predstavi je nastopilo 26 igralcev, največ do sedaj (arhiv Viljema Kakerja).

Katerih vlog ali prizorov se najraje spominjate?

Spominjam se prve dramske igre *Naše mesto*. Takrat smo za režijo povabili Evstahija Modra. S to predstavo smo imeli tudi največ gostovanj. Ker še nismo imeli svoje dvorane, smo vadili v različnih prostorih, največ pa v Dobu. Skrbel sem tudi za tehniko – tudi potem, ko sem imel manjše vloge. Najbolj burno pa je bilo v domu upokojencev, kjer se nam je porušila scena.

Kaj je bilo za vas pri igranju najtežje in kaj je najlepše?

Najtežje je res igrati, ko je gledalcev v dvorani toliko, kot je nas, igralcev na odru. To se nam je že zgodilo. Najlepše pa je igrati takrat, ko je dvorana polna do zadnjega kotička in je na koncu buren aplavz.

Kaj vam pomeni sodelovanje v dramski skupini KD Groblje?

Pomeni mi druženje. Zlasti premiera je nagrada za vložene vaje. Vsakič, ob vsaki igri, je bil užitek stopiti na oder pred polno dvorano. To je tisto, kar mi je dalo zadovoljstvo pri igranju v dramski skupini KD Groblje.

Zakaj ne igrate več?

Preprosto zaradi zdravstvenih težav, zlasti zaradi delne izgube sluha. Tekst se danes težje naučim, kot sem se ga pred leti, tako sem včasih v igri izgubil nadaljevanje teksta. Če se to večkrat dogaja, takrat veš, da se je bolje lotiti stvari drugje.

Še vedno pa pomagata pri predstavah. Za kaj skrbite na vajah in predstavah danes?

Skrbim za koordinacijo, za tehniko, luč in zvočno opremo pri igrah in za pomoč pri postavitvi odrske scene.

Posebej bi se rad zahvalil g. Tonetu Košenini, zaslužnemu za ustanovitev KD Groblje in delovanje skupin v tem društvu, in pobudo za častno Linhartovo priznanje, ki sem ga prejel.

Slika 9: Aleš Košir, Andraž Smole in Viljem Kaker v predstavi *Skupno stanovanje*, 2007 (arhiv Viljema Kakerja).

Slika 10: Pika Polona Penca in Viljem Kaker v predstavi *Zakonski vrtiljak*, 2012 (arhiv Viljema Kakerja).

Slika 11: Gašper Plevel, Drago Plevel in Vili Kaker v predstavi *Gonja za srečo*, 2008 (arhiv Barbare Lajevec).

Slika 12: Jasmin Agovič, Marjetka in Anica Anžič, Aleš Košir, Gašper Plevel in Vili Kaker v predstavi *Gonja za srečo*, 2008, (arhiv Barbare Lajevec).

2.5.2 Igralka Anica Anžič, Zgornje Jarše, 5. 2. 2024

Anica Anžič je z dramsko skupino odigrala 16 predstav. Igrala je že v prvi predstavi *Naše mesto* leta 1994 pa vse do leta 2019. Njena zadnja predstava je bila *Bosa v parku*. Ob 30-letnici KD Groblje je prejela zlato Linhartovo značko.

Katerih vlog ali prizorov se najraje spominjate?

Vloge gospe Gibbsova v prvi predstavi *Naše mesto*, vloge krčmarice v predstavi *Lumpacij vagabundus*, vloge žene v predstavi *Jezični dohtar Petelin*, glavne vloge v predstavi *Nona*, vloge gospe Banksove v predstavi *Bosa v parku* itd.

Kaj je bilo za vas pri igranju najtežje in kaj je najlepše?

Najtežjega ni bilo, bilo pa je veliko lepih trenutkov v sodelovanju z mladimi igralci.

Kaj vam je pomenilo igranje v dramski skupini KD Groblje?

Igranje je bila zame sprostitev in hkrati aktiviranje možganskih celic.

Zakaj ste prenehali igrati?

Še nisem prenehala igrati. Pavza pa je nastala zaradi objektivnih razlogov.

Slika 13: Anica in Marjetka Anžič v predstavi *Gonja za srečo*, 2008 (arhiv Barbare Lajevec).

Slika 9: Barbara in Katarina Vrtačnik, Marjetka in Anica Anžič v predstavi *Skupno stanovanje*, 2007 (arhiv Viljema Kakerja).

Slika 10: Anica Anžič in Tilen Soss v predstavi *Pravljica o carju in pastirju*, 2018. ¹⁵

Slika 11: Viljem Kaker in Anica Anžič v predstavi *Nona*, 2017. ¹⁶

2.5.3 Igralec Rok Uršič, Zgornje Jarše, 15. 2. 2024

Rok Uršič je igral v devetih predstavah dramske skupine KD Groblje. Igral je že v prvi predstavi *Naše mesto* leta 1994, njegova zadnja predstava pa je bila *Lumpacij vagabundus* leta 2014.

Katerih vlog ali prizorov se najraje spominjate in zakaj?

Spominjam se svoje prve vloge v igri *Naše mesto*, v kateri sem igral igralca baseball-a. Od tega je minilo že 30 let, a tekst za svojo takratno vlogo znam še danes. Na splošno pa so mi vse vloge v vseh igrah ostale v lepem spominu, saj so si bile zelo različne, od beččka do morilca.

Kaj je bilo za vas pri igranju najtežje in kaj je najlepše?

¹⁵ Miro Pivar 11. marec, 2018, *Pravljica o carju in pastirju* – v Grobljah pripravili igro v treh dejanjih za staro in mlado, <https://domzalec.si/kultura/pravljica-o-carju-pastirju-v-grobljah-pripravili-igro-v-treh-dejanjih-za-staro-mlado/> (28. 2. 2024).

¹⁶ Miha Ulčar (29. januar 2017) V Grobljah ima tokrat glavno besedo »velika mama« Nona <https://domzalec.si/kultura/v-grobljah-ima-tokrat-glavno-besedo-velika-mama-nona/> (28. 2. 2024).

Pri igranju je seveda najtežje naučiti se vloge na pamet in pa premiera v domači dvorani pred domačo publiko. Najlepše pa je bilo druženje na vajah in po predstavah z vsemi igralci in ostalo ekipo, ki je bila potrebna za izvedbo predstave.

Iz kakšnih razlogov ste prenehali igrati v dramski skupini?

Igrati sem prenehal, ker sem imel še druge hobije in za vse nisem imel zadosti prostega časa.

Slika 12: Rok Uršič, Mateja Klemenčič in Stane Cotman v predstavi *Pepel in kri*, 1999 (arhiv Roka Uršiča).

Slika 13: Marko Cotman in Rok Uršič v predstavi *Izsiljena ženitev*, 2003 (arhiv Roka Uršiča).

2.5.4 Igralka Barbara (Košenina) Lajevec, Krtina, 24. 2. 2024

Barbara Košenina, por. Lajevec, je igrala v devetih predstavah dramske skupine KD Groblje. Njena prva predstava je bila *Tajno društvo PGC* leta 1996, zadnja pa *Gosposka kmetija* leta 2009.

Katerih svojih vlog ali prizorov se najraje spominjate?

Moram priznati, da se bolj malokrat spomnim svojih vlog, ker je od takrat preteklo že kar nekaj časa. Ko pomislim na vsa leta, ko sem bila prisotna pri dramski ekipi, pa je glava polna raznih slik. Spomnim se, kako smo se včasih smejali ali pa celo trepetali v zaodrju, če je kdo pozabil ali pa zamenjal besedilo, ko je na tla padel kakšen predmet, za katerega ni bilo predvideno, da se to zgodi, ali se je kdo od igralcev spotaknil, morda šel skozi napačna vrata, poklical soigralca z napačnim imenom itd. Spomnim se vloge v *Mestu Arbela*, saj smo bile tri punce v zelo podobnih vlogah, poleg tega pa je bilo tudi malo nenavadno besedilo, kretnje in gibanje, ležanje na odrskih deskah ipd.

Kaj je bilo najlepše pri igranju v dramski skupini?

Najlepše je bilo nekaj novega ustvarjati, odkrivati, naučeno prinesiti pred ljudi in hkrati upati, da jim bo všeč, da bodo s seboj odnesli kaj lepega. Všeč mi je bilo igrati v komedijah in na predstavah dobiti povratno informacijo v obliki smeha. Ko so se gledalci smejali, smo se navadno smejali tudi igralci v zaodrju.

Kaj vam je sodelovanje v dramski skupini takrat pomenilo?

S soigralci smo se dobro razumeli. Spletli smo lepe prijateljske vezi, se družili, zabavali na poti, ko smo se odpravili gostovat, se smejali napakam po končanih predstavah itd.

Zakaj ste prenehali z igranjem?

Z igranjem sem prenehala iz več razlogov. Imela sem še veliko drugih aktivnosti. V letu, torej ko sem bila zadnjič v tej vlogi, sva se s takratnim fantom (sedanjim možem) poročila, hkrati je sledila selitev v drug kraj.

Slika 14: Priprava na predstavo *Mesto Arbela*, 2002, z leve: Barbara Košenina in Katarina Vrtačnik (arhiv Barbare Lajevce).

Slika 15: Kristina Križnar, Maja Lamberšek, Barbara Lamberšek, Martina Ručigaj in Barbara Košenina v predstavi *Mesto Arbela*, 2002 (arhiv Barbare Lajevce).

Slika 16: Barbara Košenina, Marko Cotman in Anica Anžič v predstavi *Izsiljena ženitev*, 2003 (arhiv Barbare Lajevce).

Slika 17: Marko Cotman, Anica Anžič in Barbara Košenina v predstavi *Izsiljena ženitev*, 2003 (arhiv Barbare Lajevce).

Slika 18: Marjeta Plevel frizira Barbaro Košenina za predstavo *Trije vaški svetniki*, 2004 (arhiv Barbare Lajevce).

Slika 19: Anica Anžič in Barbara Košenina v predstavi *Trije vaški svetniki*, 2004 (arhiv Barbare Lajevce).

Slika 20: Lojze Klemenc, Katarina Vrečar in Barbara Košenina v predstavi *Trije vaški svetniki*, 2004 (arhiv Barbare Lajevce).

Slika 21: Barbara Košenina in Marjetka Anžič v predstavi *Gonja za srečo*, 2008 (arhiv Barbare Lajevce).

2.5.5 Igralec Vito Anžič, Zgornje Jarše, 5. 2. 2024

Vito Anžič je igral v petih predstavah dramske skupine KD Groblje. Njegova prva predstava je bila *Tajno društvo PGC* leta 1996, zadnja pa *Trije vaški svetniki* leta 2004.

Katerih vlog ali prizorov se najraje spominjate?

Rad se spominjam vloge Borisa v igri *Tajno društvo PGC*, vloge policijskega načelnika v igri *Mesto Arbela*, vloge moža v sklopu iger *Sem se oženil*, vloge Jakca v igri *Trije vaški svetniki*.

Kaj je bilo za vas pri igranju najtežje in kaj je najlepše pri sodelovanju v dramski skupini?

Najtežje je bilo mogoče učenje besedila, najlepše pa druženje s soigralci in zadovoljstvo gledalcev.

Kaj vam je pomenilo igranje v dramski skupini KD Groblje?

Skrb za kulturo, to, da se v kraju nekaj pozitivnega dogaja, da so gledalci zadovoljni in pridejo še na naslednje predstave ter širijo dober glas še drugim.

Sliki 22 in 23: Igralci v predstavi *Izsiljena ženitev*, 2003, na levi sliki je Vito Anžič drugi z leve v modri obleki (arhiv Barbare Lajevce).

Zakaj ste prenehali igrati?

Naveličal sem se tolikokrat ponavljati eno in isto. Zadnjo predstavo, v kateri sem igral, smo odigrali kakšnih petnajstkrat, še prej sem seveda vse že velikokrat ponovil na vajah. Drugi razlog je bil, da sem ob gostovanjih cel dan od zgodnjega popoldneva naprej porabil za to,

čeprav bi me bolj veselilo npr. ukvarjati se s športom ali igrati kitaro. Ker sta me ti dve dejavnosti bolj veselili, sem nehal.

2.5.6 Igralec Lojze Klemenc, Srednje Jarše, 14. 2. 2024

Lojze Klemenc je igral v sedmih predstavah dramske skupine KD Groblje. Njegova prva predstava je bila *Jezični dohtar Petelin* leta 1997, zadnja pa *Lumpacij vagabundus* leta 2005.

Katera od vlog, ki ste jih igrali, vam je bila najbolj všeč?

Skoraj 20 let je že od tega, ko sem nazadnje igral. *Jezični dohtar Petelin* je bila moja prva predstava in takoj sem imel glavno vlogo. Besedilo mi je zelo ostalo v spominu, še sedaj se spomnim posameznih delov teksta. V predstavi sem se moral delati, da sem ne vem kaj, pa sem bil čisto brez denarja. Všeč mi je bila tudi vloga starega Piškurja v *Gospe poslančevi*. Najbolj mučna pa je bila zame vloga v drami *Pepel in kri*, kjer je bila že sama tematika precej moreča. V komediji *Lumpacij vagabundus* sem igral krojača Nitka, ki se mu je sanjalo, da je zadel na loteriji. To je bila kar prijetna vloga za igranje. Posebno velikokrat smo ponavljali *Gospo poslančevo*.

Ali vam je bilo lažje igrati v komedijah ali v dramah?

V komedijah je lažje. Najbolj mi je bilo všeč, ko je bila dvorana polna, ko si dobil od gledalcev nazaj odziv. Ko vidiš, da se smejejo, da so te sprejeli, je neverjetno krasno igrati. Ko smo igrali šesto ponovitev *Jezičnega dohtarja Petelina* na Starem gradu v Kamniku, pa mi je bilo sredi igre, sredi teksta, kot da bi me nekdo zagrabil za grlo. Par minut nisem mogel spregovoriti besede. Šepetalka je tako »vpila«, da so jo menda slišali v dvorani, jaz pa je nisem slišal. Tako sem bil šokiran. Ker sem delal na Onkološkem inštitutu, sem psihologinjo vprašal, kaj je najbolje narediti v takšni situaciji, ko čisto zablokiraš. Rekla je, da je potrebno to situacijo pozabiti, ne je se spominjati. Potem sem speljal igro naprej, samo pavza je bila pa kar velika.

Kako se je vaše sodelovanje v dramski skupini začelo?

Začelo se je tako, da so v Grobljah že imeli vse igralce za igro *Jezični dohtar Petelin*, samo za glavno vlogo igralca še niso imeli. Ne vem po kakšnem naključju so našli mene. Povedal sem, da še nikoli nisem igral, da zato težko sprejemem glavno vlogo. Rekli so, da mi bomo pomagali itd. Takrat sem bil še v službi. Imel sem celo skripto teksta, ki sem se ga moral naučiti, potem sem pa ga ponavljal. S knjigo sem hodil po poti za Bistrico, pa glasno govoril tekst. Enkrat sem videl, da gresta nasproti dve ženski, potem pa jih naenkrat ni bilo nikjer več. Potem sta le prišli izza grmovja in povedali, da sta mislili, da nek norec nori in vpije. Ustrašili sta se, ker sem tako glasno govoril, ko pa sta izvedeli, zakaj je bilo tako, sta se smejali. Zelo veliko besedila se je bilo treba zapomniti in biti dolgo časa skoncentriran, kar pa je težko.

Igrali ste v igrh, ki so jih režirali različni režiserji (Danijel Potočan, Rafko Pinosa, Nataša Cotman in Drago Plevel). Kdaj je bilo najboljše vzdušje v skupini in zakaj?

Najboljše je bilo delati z Dragom Plevelom, on je bil najboljši. Zelo sem bil zadovoljen z njim, pa z Marjetko Plevel tudi. Ona je bila maskerka, tako da nas je maskirala le pred predstavami. Igralce vedno namažejo s pudrom, da se ne svetijo, mene pa je ta puder zelo motil, tega vonja nisem prenesel. Drago Plevel pa mi je zelo pomagal. Znal je dati igralcu pravi nasvet, da si se znal obnašati na odru. Za igralca je to pravo olajšanje, še posebno če si amater.

Ali se spomnite kakšnih zanimivih prigod s predstav?

Velikokrat je bilo potrebno kaj improvizirati. V začetku je bilo težko, če si kaj pozabil, potem pa se malo navadiš. Na primer pri *Gospe poslančevi* rečem: »Dajte pismo!« On pa je pozabil prinesiti pismo. Jaz pa: »No, zdaj pa še to.« Potem so mu prinesli tisto pismo, jaz pa: »Tako končno vendar ...« Ali pa sem vmes kaj pozabil, potem pa sem svoj tekst povedal tako, da je

čim bolj pasalo zraven, da sem speljal. Ni se poznalo, da sem kaj pozabil. Vedno se je dobro izšlo, razen takrat v Kamniku. Če kaj pozabiš, preskočiš ali pa ti pomaga šepetalka. Prigode so bile zelo zanimive.

Ali ste se z igralci kdaj šalili iz vaših vlog tudi izven predstav?

Ja, tudi ko smo šli domov. Bilo je krasno, da je bila takšna povezava med igralci. Še kasneje, ko smo se kje srečali, so rekli: »O, glej ga, Petelina. Ti si bil pa dober.« Ko sem na Studencu igral v predstavi Miklova Zala, sem bil za nekatere potem Miklov Marko, oče od Zale, kar je bila moja vloga v tej predstavi.

Kaj vam je v tistem obdobju, ko ste igrali, ta dejavnost pomenila?

Pomenila mi je sprostitev. Moja želja je bila, da bi ljudi razvedril. To mi je bilo pomembno, zato sem šel igrati. Že moja pokojna mama je rada zabavala ljudi. Ko je bilo enkrat fluorografiranje v grobeljski dvorani, je to trajalo in trajalo. Pa je mama rekla eni prijateljici, da sta šli na oder in zabavali ljudi. Mama je hodila po odru in govorila: »Sedajle bomo naredili eno predstavo, ki se bo začela ob štirih popoldne,« in je padla z odra. Ljudje pa v smeh, na srečo se ni nič poškodovala. Kasneje je povedala: »Jaz sem samo hotela ljudi v dobro voljo spraviti.« Ko sem bil na odru, sem se večkrat spomnil na to.

Slika 24: Lojze Klemenc kot krojač Nitko v predstavi *Lumpacij vagabundus*, 2005 (arhiv Lojzeta Klemenca)

Slika 25: Lojze Klemenc in Viljem Kaker v predstavi *Lumpacij vagabundus*, 2005 (arhiv Viljema Kakerja).

Slika 26: Drago Plevel, Marko Cotman in Lojze Klemenc v predstavi *Lumpacij vagabundus*, 2005 (arhiv Lojzeta Klemenca).

Slika 27: Lojze Klemenc, Marko Cotman in Drago Plevel v predstavi *Lumpacij vagabundus*, 2005 (arhiv Lojzeta Klemenca).

Zakaj ste potem prenehali igrati?

Ne bi preveč komentiral, a nabralo se je nekaj dogodkov, ki so mi vzeli voljo. Ko sem igral, sem z veseljem nagovarjal ljudi, naj pridejo na predstavo. Ko pa sem nehal igrati, so me zdravniki na Onkološkem inštitutu spraševali, zakaj ne igram več. Rekel sem, da sem preveč

dohodnine plačal. Niso razumeli, da smo vse delali prostovoljno in na svoje stroške. Lepo bi bilo, če bi vsi znali ceniti trud, ki ga igralci vložijo v vsako predstavo.

2.5.7 Igralec Franci Kovač, Dol pri Ljubljani, 2. 2. 2024

Franci Kovač je igral v petih predstavah dramske skupine KD Groblje. Njegova prva predstava je bila *Charleyeva tetka* leta 2010, njegova zadnja predstava pa *Kadar se ženski jezik ne suče* leta 2023. Igra tudi v letošnji komediji *Štirje letni časi*. Ob 30-letnici KD Groblje so mu podelili bronasto Linhartovo značko.

Katerih vlog ali prizorov se najraje spominjate?

V dramski skupini KD Groblje sem odigral že pet različnih vlog, pri katerih sem moral upodobiti različne like. Vsak lik mi je bil zanimiv za upodobitev ter tudi izziv, kako čimbolj prepričljivo odigrati vlogo. Pri tem nam pomaga tudi naš režiser Drago, v zadnjih letih pa tudi profesionalni igralec Konrad Pižorn Kondi. Najbolj se spominjam svoje vloge Miška v komediji *Pesem s ceste*, kjer sem se resnično poistovetil z igranim likom. Še posebej se mi je vtisnil v spomin prizor, kjer smo kuhali juho, kjer sem moral govoriti svoj tekst in hkrati mahati s kuhalnico. Pri tem sem opletal s kuhalnico, na kateri je bil čokolešnik in uprizarjal ne preveč dobro skuhanu juhico. Gledalci so se smejali, kar me je še dodatno motiviralo pri igri. Velikokrat dobim vloge, pri katerih moram upodobiti različna čustvena stanja (od jeze, veselja, žalosti, pijanosti ipd.), kar mi v določenih primerih resnično predstavlja izziv, saj nisem vedno razpoložen oziroma pripravljen na to. Vsekakor pa je moj najlepši spomin iz komedije *Pesem s ceste*, kjer sem resnično užival, tudi z ostalimi soigralci smo se v zaodrju zelo lepo ujeli in uživali. Prav tako se spominjam vloge filozofa Rožiča iz komedije *Jara meščanka*, saj je bila moja vloga (moj tekst) skozi celo predstavo v rimah.

Kaj je za vas pri igranju najtežje in kaj je najlepše pri sodelovanju v dramski skupini?

Največji izziv mi je predstavljala vloga filozofa Rožiča, saj se moj tekst ni v ničemer povezoval z mojimi soigralci. Igrati sem moral filozofa, ki živi v svojem svetu in vedno na vsa vprašanja odgovarja z rimami. Ko enkrat osvojiš tekst in si siguran v svojo vlogo, lahko pričneš resnično igrati. Pot do tja je seveda dolga, da se igralci naučimo tekst in začnemo sodelovati, da lahko kot ekipa ustvarimo zaokroženo celoto – gledališko predstavo.

Najlepše pri sodelovanju mi je zavedanje, da imamo, ko smo enkrat na odru in igramo pred gledalci, odgovornost do sebe in gledalcev, da kar najbolje izpeljemo predstavo do konca. Na naših predstavah so se zgodile napake, npr. igralci smo povedali napačen tekst, kar pa gledalci najverjetneje niso opazili, ker smo znali povezati tekst. Če kakšen igralec spusti celo stran iz skripte, imamo pravilo, da se ne vračamo nazaj po besedilu. Seveda so takšne napake tudi priložnost, da se po končani igri zabavamo iz njih.

Kaj vam pomeni igranje v dramski skupini KD Groblje?

Igranje v dramski skupini mi pomeni sprostitev, saj to vsi igralci delamo prostovoljno, brez plačila. Pri tem moramo biti dovolj disciplinirani, da hodimo na vaje, ki jih imamo dvakrat na teden, pri čemer se doma še učimo svoje besedilo. Meni predstavlja igranje priložnost, da se naučim komuniciranja, odpravim svoj strah (tremo) pred javnim nastopanjem, timskega dela ter izražanja različnih čustvenih stanj likov, ki jih moram upodobiti. Vse naštetu mi koristi pri mojem delu, saj v svojem poklicu večinoma delam z ljudmi, kjer pa so našete veščine zelo dobrodošle.

Slika 28: Franci Kovač v predstavi *Jara meščanka*, 2011 (arhiv Francija Kovača).

Slika 29: Neža Gorše in Franci Kovač v predstavi *Pesem s ceste*, 2013 (arhiv Francija Kovača).

Slika 30: Franci Kovač in Neža Gorše v predstavi *Snaha*, 2022.¹⁷

Slika 31: Nadja Svetlin Kastelic, Franci Kovač in Konrad Pižorn Kondi v predstavi *Kadar se ženski jezik ne suče*, 2023.¹⁸

2.5.8 Igralka Neža Gorše, Radomlje, 5. 2. 2024

Neža Gorše je igrala v petih predstavah dramske skupine KD Groblje. Njena prva predstava je bila *Pesem s ceste* leta 2013, zadnja predstava pa *Snaha* leta 2022. Leta 2013 je na Linhartovem srečanju prejela priznanje komedijantka leta. Ob 30-letnici KD Groblje so ji podelili bronasto Linhartovo značko.

Katerih vlog ali prizorov se najraje spominjate?

Spomnim se prve vloge, za katero sem dobila nagrado Žlahtna komedijantka za stransko vlogo Gorenjske regije. Iz spominov v preteklosti črpaš navdih in si pri tem še boljši in bolj pristen za publiko. Spominjam se, kako sem na mizi ležala in govorila svoj tekst, v publiko pa je bil župnik in mi je bilo malo neprijetno, ampak taka je bila vloga. V najlepšem spominu mi je vsak aplavz gledalcev po končani predstavi.

¹⁷ Miro Pivar, 3. april 2022, V Groblje je prišla Snaha, <https://domzalec.si/kultura/prireditve-kultura/v-groblje-je-prisla-snaha/> (28. 2. 2024).

¹⁸ Miro Pivar, 2. april 2023: Za Martina je res najlepša dika ženska brez jezika. Beti mutavka ga pa ima, pa še kako hitrega, <https://domzalec.si/kultura/prireditve-kultura/za-martina-je-res-najlepsa-dika-zenska-brez-jezika-beti-mutavka-ga-pa-ima-pa-se-kako-hitrega/> (28. 2. 2024).

Slika 32: Neža Gorše v predstavi *Z vrati treskajo*, 2015 (arhiv Neže Gorše).

Slika 33: Neža Gorše in Tilen Soss v predstavi *Bosa v parku*, 2019.¹⁹

Slika 34: Neža Gorše in Franci Kovač v predstavi *Pesem s ceste*, 2013.²⁰

Slika 35: Neža Gorše in Franci Kovač v predstavi *Snaha*, 2022.²¹

Kaj je bilo za vas pri tem najtežje in kaj najlepše?

Pri igranju mi je bilo najlepše to, da smo vedno ustvarili dobro predstavo. Vsak od igralcev se je trudil po najboljših močeh. To se čuti, zaradi tega si želiš vedno znova igrati. Zato težko rečem, da mi je sploh kdaj bilo najtežje.

Kaj vam je pomenilo igranje v dramski skupini KD Groblje?

Pomenilo mi je veliko, ker sem lahko svoje amatersko znanje preverila na odru. Svoje občutke sem lahko preko vloge izrazila v predstavi skupaj s soigralci in s tem navdušila publiko.

Zakaj ne igrate več?

Trenutno ne igram, ker sem na porodniški, vendar se bom kmalu vrnila.

¹⁹ Miha Pivar: O ljubezni iz šestega nadstropja, ki prehitro zajadra v zakonski stan, 7. 4. 2019, <https://domzalec.si/kultura/o-ljubezni-iz-sestega-nadstropja-ki-prehitro-zajadra-v-zakonski-stan/> (30. 1. 2024).

²⁰ Gostovanje Kulturnega društva Groblje,

<https://www.mojabocina.si/lukovica/novice/gostovanje-kulturnega-drustva-groblje.html#gallery-25> (28. 2. 2024).

²¹ V Groblje je prišla Snaha, <https://domzalec.si/kultura/prireditve-kultura/v-groblje-je-prisla-snaha/> (28. 2. 2024).

2.5.9 Magda Pavli, Domžale, 7. 2. 2024

Magda Pavli je igrala v zadnjih dveh predstavah dramske skupine KD Groblje, igra pa tudi v letošnji predstavi *Štirje letni časi*. V predstavi *Snaha* (2022) je odigrala glavno vlogo (gospo Gascoigne), v predstavi *Kadar se ženski jezik ne suče* (2023) pa vlogo gospodinje Mare.

Katerih vlog ali prizorov se najraje spominjate?

Zelo rada se spominjam vloge gospodinje Mare v komediji *Kadar se ženski jezik ne suče*, v kateri govorim o sv. Evlaliji, ki govor vzame ali pa ga lahko tudi da. Bil pa je tudi dogodek, ko sem med igro malo zamudila na oder in me je trgovec Martin kar sam poklical v igro.

Slika 36: Silva Demšar, Magda Pavli in Klemen Cotman v predstavi *Snaha*, 2022.²²

Slika 37: Franci Kovač in Magda Pavli v predstavi *Kadar se ženski jezik ne suče*, 2023.²³

Kaj je za vas pri tem najtežje in kaj je najlepše?

Najtežje pri igri mi je, da se pri svojih letih (66 let) naučim tekst na pamet, no, pa saj gre, kljub drugim obveznostim. Prizor za prizorom, počasi se kar nekam pride. Potem moraš točno vedeti, kdaj vskočiš v igro s pravim besedilom. Najlepše pa je, ko se zavedam, da malo že obvladam in lahko zaigram pravi lik osebe, ki jo igram in to s pravim tempom.

Kaj vam pomeni igranje v dramski skupini KD Groblje?

Igranje v dramski skupini mi veliko pomeni, najprej prvi stiki v novi sezoni z novimi in starimi igralci, ko se spet srečamo, vidimo in se vsako leto znova razveselimo nove igre. Čutim, da smo v našem društvu res pravi prijatelji med seboj. Tukaj se tudi sprostimo. Včasih je tudi malo težje, ko tekst še ni osvojen. Ko pa besedilo osvojimo, potem vloge zaigramo z največjim veseljem.

Vsako leto se veselim nove vloge, nove igre. Vesela sem tudi, da se mladi osnovnošolci zanimajo za amaterska gledališča v naši občini. Vljudno vabljeni med nas, starejše igralce.

2.5.10 Konrad Pižorn – Kondi, Litija, 26. 2. 2024

Konrad Pižorn Kondi se je dramski skupini KD Groblje priključil lansko leto, ko je v predstavi *Kadar se ženski jezik ne suče* odigral glavno vlogo. Glavno vlogo igra tudi v letošnji komediji *Štirje letni časi*. Ob 30-letnici KD Groblje je prejel častno Linhartovo značko. Zaradi dolgoletne igralske kariere ga posebej predstavljava. Na spletni strani je predstavljen takole:

²² V Groblje je prišla Snaha, <https://domzalec.si/kultura/priditve-kultura/v-groblje-je-prisla-snaha/> (28. 2. 2024).

²³ »Žena je najboljša, če je tih«, <https://www.mojaobcina.si/lukovica/novice/zena-je-najboljsa-ce-je-tih.html> (28. 2. 2024).

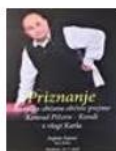
»Rojen: 6. februarja 1959 v Kranju, kraj bivanja: Nova vas, Preddvor; žena: Zinka Pižorn, nagrade in priznanja:

1. najboljši državni amaterski igralec leta 1981,
2. večkratni najboljši igralec Slovenije po letu 1985,
3. Linhartova značka za igralske dosežke konec 80-tih let,
4. Severjeva nagrada za življenjsko delo leta 1990«²⁴

Po Abrahamu sem ustvaril izredno zanimive vloge in like :

ženka & možek

Miran Podrepnik za vse čase

Slikar Trpin v Vésni

Linhartov Glažek

Pižorn & Novak

Miran Podrepnik za vse čase

Medicinka Kondencija

Zajček v Vikendu paketu

PIŽAMA za ŠEST T

PIŽAMA Neža & Kondi

MUTAVKA Groblje

Pust CUNJAR Brkini

Slika 38: Konrad Pižorn Kondi ima na elektronski pošti kolaž slik in zapis: »V tem '24 letu po coronskem zatišju spet gledališki vlogi v PIŽAMA ZA ŠEST v Šmartnem in ŠTIRJE LETNI ČASI v Grobljah!«

Ker so podatki na njegovi spletni strani precej skopi, o njem povzemava še zapis, ki se nahaja na spletni strani Knjižnice Litija. V njej je 17. 4. 2023 sodeloval v dogodku Približevanja. Pri najavi dogodka so o njem zapisali: »**Približevanja – Konrad Pižorn Kondi:** Slovenski dramski igralec se je rodil 6. februarja 1959 v Kranju. V letu 1982 se je vpisal na Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo, a v drugi letnik ni prišel, saj ga je posrkalo gledališče. Pričel je v Prešernovem gledališču v Kranju in bil najbolj prepoznaven z vlogo XX-a v predstavi *Emigranta*, za to vlogo je prejel v Trebinju **Zlato masko**, ob tem pa še vrsto nagrad na gledaliških festivalih. Leta 1986 je skupaj z Iztokom Alidičem in Andrejem Krajcarjem **ustanovil Gledališče čez cesto**, kjer je odigral vrsto prepoznavnih in odličnih vlog. Leta 1990 je prejel **Severjevo nagrado za življenjsko delo** ter še **dve Linhartovi znački (zlato in srebrno)**. Več let je bil v Kranju Dedek Mraz in Božiček. Sodeloval je s številnimi narodno-zabavnimi ansambli: Gašperji, Nagelj, Čuki, Igor in zlati zvoki, Štajerskih 7 in drugimi. Bil je tudi povezovalac porok v Preddvoru in se na eni od 450 vodenih tudi sam poročil z Zinko Steinberger. V letih 1999–2003 je kot eden glavnih igralcev sodeloval v eni najuspešnejših domačih nadaljevanj **TV Dober dan**, kot gospod **Miran Podrepnik**. Posneli so prek 80 nadaljevanj. Sodeloval je tudi z Romanom Končarjem, Vladom Novakom, nastopal v Poletnem gledališču Studenec, povezoval Kravji bal v Bohinju itd. Gledališki igralec in režiser,

²⁴ Konrad Pižorn Kondi, Prestavitev, <http://www.kondipizorn.si/predstavitev-osebni-podatki.php> (26. 2. 2024).

komik in šaljivec, napovedovalec, scenarist, s soprogo Zinko živi v Litiji in se z veseljem odzove na vabila za povezovanje praznovanj, obletnic, dogodkov v domačem in poslovnem svetu.«²⁵

Zelo sva veseli, da se je odzval tudi na najino vabilo in odgovoril na najina vprašanja.

Konrad Pižorn Kondi: Moj doprinos h raziskovalni nalogi z naslovom: 30 let delovanja dramske skupine Kulturnega društva Groblje.

Moram priznati, da je tudi meni zelo toplo pri srcu, da so ljudje srečni v moji bližini. Večino časa, v teh 45 letih, sem deloval pod vsemi možnimi statusi: dramski igralec (v času AGRFT), samostojni kulturni delavec na Ministrstvu za kulturo RS v 90-tih letih, samostojni podjetnik na začetku novega mileniuma, pa tudi kar tako ~ ad hoc. Nekaj gledaliških skupin sem na novo ustanovil, pri nekaterih režiral, za druge spet predeloval gledališke tekste, številne ljubiteljske igralce pa učil, jih nadgrajeval ali z njimi ustvarjal predstave:

- Prešernovo gledališče - Kranj,
- Gledališče čez cesto - Kranj,
- KUD Matija Valjavec - Preddvor,
- KUD Fran Saleški Finžgar - Spodnja Senica pri Medvodah,
- Loški oder - Škofja Loka,
- KUD Pirniče,
- KUD Valentin Kokalj - Visoko,
- Poletno gledališče Studenec,
- KUD Vajkard - Šmartno pri Litiji in zdaj
- Kulturno društvo Groblje.

Kaj mi pomeni igranje v dramski skupini KD Groblje?

Prvo in edino, kar moram reči, IZZIV in prilika. Vse ostalo pride spontano. Ko sem opazil razpis za igralce v Grobljah, sem se kar hitro odločil, da se priključim, brez nekih zahtev, pričakovanj. Hotel sem najprej spoznati ljudi in sodelavce, potem se tja umestiti, koder me bodo hoteli, in sodelovati po svojih najboljših močeh. Mučno mi je bilo samo to, ker sem se moral največ ukvarjati samo s sabo, saj sem bil v tistem času na izredno težki operaciji na odprtem srcu in po možganski kapi. Težje pomnjenje teksta, oslabljen vid pri branju teksta, ki je še najbolj podoben disleksiji, krvavenje iz nosu zaradi redke krvi in omotica, so me kdaj pa kdaj pripeljale kar na rob obupa. A do zdaj se še nikoli nisem predal.

Večinoma sem kar ziheraški dramski igralec, pa včasih tudi preveč zahteven, do sebe in drugih. Časi kulturnikom pri uprizoritvah ljubiteljskih predstav niso preveč naklonjeni zaradi vrivanja profesionalnih skupin na to periferno okolje in tako moraš biti kar kreativno v špici, če hočeš napolniti dvorane okrog Domžal.

Takoj smo našli skupno točko pri izbiri teksta, takoj sem tudi videl, da imajo odličnega režiserja, g. Draga Plevela, potrebujejo le še soigralca. Res je, da je bil tekst predstave *Kadar se ženski jezik ne suče* zahteven, ki je zahteval močno in kvalitetno soigro. A kmalu sem opazil, da so soigralci že večji svoje obrti, da o režiji, scenografiji in kostumografki sploh ne govorim. Že samo dejstvo, da smo za uprizoritev potrebovali pičlih 27 vaj, zgovorno govori o zavzetosti skupine, ki pa se še bolj odraža v letošnji predstavi *Štirje letni časi*, kjer bomo prišli na premiero s 23 vajami!! Za predstave smo do zdaj tako amatersko kot profesionalno potrebovali okrog 40 vaj!!

²⁵ Približevanja – Konrad Pižorn Kondi, <https://www.knjiznica-litija.si/Novice/ArtMID/6142/ArticleID/5938/Pribli%C5%BEEevanja-Konrad-Pi%C5%BEorn-Kondi> (26. 2. 2024).

Slika 39: Kondi Pižorn in Silva Demšar v predstavi *Kadar se jezik ženski ne suče*, 2023.²⁶

Slika 40: Kondi Pižorn in Magda Pavli v predstavi *Kadar se jezik ženski ne suče*, 2023.²⁷

Kaj mi pomeni sodelovanje? No, v prvi vrsti dobro delo in uprizoritev kvalitetne predstave. Kot sem rekel, sem zahteven do sebe in imam, če tako rečem že svojo publiko, ki me spremlja, sploh na tem domžalskem koncu. Veste, sem le profesionallec (govorim o umetniškem statusu, ne finančnem) in mi predstava pomeni največ. Letošnja bo že moja **113 premiera**. Je pa res, da iz Litije potrebujem za prihod na vajo 40 minut, kar je kar utrujajoče. Sem le penzionist, haha.

Edino kar me moti, in tudi zdaj v Šmartnem pri Litiji, je, da se predstave samo »štepajo« za popolnitev zahtev JSKD in ne toliko zaradi študija, želje po uprizoritvi teksta. Vse se začne za premiero »do konca leta«, potem bomo pa že naprej po novem letu. Kot pa veste, je pred novim letom »veseli december« s polno prireditvami, pa po tem je januar, ko je mrtvilo skoraj do 8. februarja.

Druga težava, lahko rečem vseh skupin, pa je, da ni načrtnega gostovanja, poznavanja gostovanj, dvoran, okolja, kamor se gre. Hitro zadovoljstvo je že po peti ponovitvi, ko pa bi ja moralo biti v interesu čim številčnejše občinstvo. No, pa smo že izven dosega teatarskega ustvarjanja.

Kaj je za vas pri igranju najtežje in kaj je najlepše?

Tako kot pri vsakem delu, so tudi v gledališču težja dela (to je večinoma v profesionalnih gledališčih, ko so dramski teksti dramaturško drznejši, režija večinoma dominantna in mizanscena plod domišljije ob obdelavi teksta). Pri ljubiteljih pa, vsaj zame, težjega zalogaja ni. Na odru zdržim »ure in ure« in mi ni težko. Res je, da je obdobje osvobajanja od skripte tisti najtežji del vaj. Sem eden tistih, ki mi mora »zlesti pod kožo«, se sprijeti s premiki in postati smiselni del tvojega podajanja.

Najlepše? ... Seveda konec premiere, tisti trenutek teme pred aplavzom, priklonom in ko v pogovoru z gledalcem spoznam, da je razumel tekst in ve, kaj smo hoteli z njim povedati, na preprost ljudski način. Pa ko ti majčkeno priteče znoj po »grabenčku hrbtenice« in se ti »možgani izpraznijo«. Občutek o svojem uspešnem delu dobim šele naslednji dan.

Katerih vlog ali prizorov se najraje spominjate?

Ker sem v Grobljah šele drugo sezono, bi težko rekel, katera vloga mi je ljubša. Prva *Kadar se ženski jezik ne suče* je bila že moja velika dolgoletna želja, za katero sem tekst dobil od prijatelja in odličnega režiserja Francija Končana. Mogoče zato bolj kot letošnja. Je pa res izredna izkušnja po toliko letih, da smo prvič igrali v »lahkih« kostumih. Stilsko in barvno drugačnih kot pri drugih uprizoritvah, kjer smo vedno imeli težke, zimske kostume. Res, prezadovoljen.

²⁶ »Žena je najboljša, če je tih«, <https://www.mojaobcina.si/lukovica/novice/zena-je-najboljsa-ce-je-tih.html> (28. 2. 2024).

²⁷ »Žena je najboljša, če je tih«, <https://www.mojaobcina.si/lukovica/novice/zena-je-najboljsa-ce-je-tih.html> (28. 2. 2024).

Ali ste še amaterski igralec po vseh teh uspehih, ki ste jih dosegli?

Ne vem, kaj naj pomeni »amaterski igralec«? Jaz sem se zmeraj štel med ljubitelje, saj sem delal predano z ljubeznijo, kakor sem pač umel in znal. Profesionalci se razlikujemo samo po tem, da smo za delo tudi plačani. To je edina razlika. So pa uspehi in nagrade tisto, kar te napolni in te dela zadovoljnega in zadovoljenega. Največ pomenijo odnosi v skupini, sobivanje na odru, prevzemanje idej in nasvetov soigralcev. To šteje.

Ker je delo v dramski skupini prostovoljno, se od tega ne da živeti. A kljub temu vztrajate, kar je čudovito. S čim se poleg tega še ukvarjate, da lahko preživite?

Ja, res je, od nič se ne da živeti. A to počnem že od leta 1994, ko sem odšel med svobodnjake, brez da bi vedel, kako bom preživel. Je pa težko, o tem lahko pove samo življenje samo. Ni lahko. Zdaj sem upokojenec s 700 evri penzije, v najemniškem stanovanju. Ne jamram, iščem rešitve. In to samo na odru. Nekoč bomo vsi umrli, mogoče tudi jaz. A jaz sem za časa svojega življenja vsaj že vlit v bron in imam svoj 18-centimetrski spomenik. Za britof in spomenik na ulici premajhen, za nočno omarico pa pretežek. Kot pa pravi Švejk: »Počakajmo do naslednje vojne, če se bo ta sploh končala.« Ali kot film Živojina Pavloviča (roman Vitomila Zupana Menuet za kitaro): »Nasvidenje v naslednji vojni.«

Odlična filozofija - živeti za danes in sedaj. Smo vaši občudovalci. Želimo vam predvsem veliko zdravja, da boste lahko tako ustvarjalni še naprej!

2.4 PRIZNANJA JAVNEGA SKLADA RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI OB 30-LETNICI KD GROBLJE

JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNE DEJAVNOSTI
Območna izpostava DOMŽALE
Ljubljanska 76, 1230 DOMŽALE
T: 01 721 94 80, F: 01 721 94 85
e-pošta: oi.domzale@jskd.si
www.jskd.si

Datum: 18.10.2023

Kulturno društvo Groblje
Groblje 1
1230 Domžale

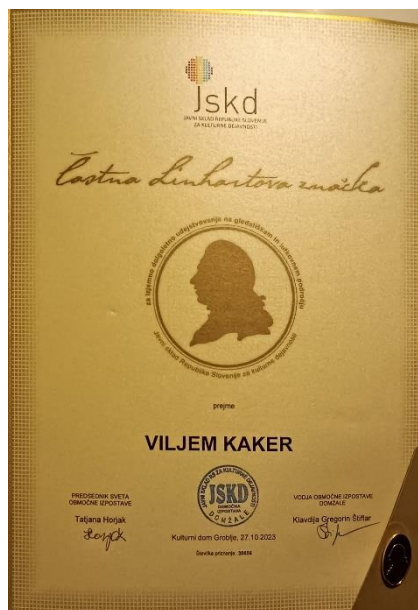
ZADEVA: SKLEP O PODELITVI JUBILEJNIH ZNAČK

Vlogo za podelitev jubilejnih značk in priznanj je dne, 06.10.2023 podal: Kulturno društvo Groblje, Groblje 1, 1230 Domžale, Anton Košenina.

Na podlagi prejetih podatkov se skladno z 21. členom Pravilnika o priznanjih sklada podeli značke oz. priznanja sledečim prejemnikom:

Neža GORŠE, 1995, Linhart bronasta, številka priznanja: 38660
Franci KOVAČ, 1973, Linhart bronasta, številka priznanja: 38659
Vito ANŽIČ, 1984, Linhart srebrna, številka priznanja: 38662
Anica ANŽIČ, 1949, Linhart zlata, številka priznanja: 38658
Viljem KAKER, 1969, Linhart častna, številka priznanja: 38656
Konrad PIŽORN, 1959, Linhart častna, številka priznanja: 38661
Drago PLEVEL, 1958, Linhart častna, številka priznanja: 38657

Slika 41: Sklep JSKD o podelitvi priznanj je podpisala Klavdija Gregorin Štifter, vodja Območne izpostave Domžale, ki je priznanja 27. 10. 2023 tudi podelila (arhiv KD Groblje).

Slika 42: Častna Linhartova značka, ki jo je prejel Viljem Kaker, igralec z največ odigranimi vlogami (arhiv Viljema Kakerja).

Ob 30-letnici KD Groblje, na osrednji slovesnosti, je Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Domžale, sedmim članom dramske skupine podelil Linhartove častne, zlato, srebrno in bronaste značke. Priznanja so prejeli:

- častne Linhartove značke: Viljem Kaker, Drago Plevel in Konrad Pižorn,

- zlato Linhartovo značko: Anica Anžič,
- srebrno Linhartovo značko: Vito Anžič in
- bronasti Linhartovi znački: Neža Gorše in Franci Kovač.

2.6 RAZPRAVA

V razpravi povzemava ugotovitve, do katerih sva prišli z raziskavo, in jih primerjava z navedbami v uporabljeni literaturi.

2.6.1 KAJ SVA IZVEDELI IZ GLEDALIŠKIH LISTOV?

Dramska skupina KD Groblje je vsako leto od ustanovitve do danes uprizorila po eno novo gledališko predstavo, razen v letih 1996 in 1997, ko so naštudirali po dve, in v letih 2016, 2020 in 2021, ko premiere ni bilo. Razlogi za to so bili: bolezen enega od igralcev (2016) in ukrepi zaradi epidemije covida-19 (2020 in 2021).

V treh desetletjih delovanja dramske skupine KD Groblje je 125 igralcev uprizorilo 29 predstav, v katerih so odigrali 313 gledaliških vlog, povprečno 11 na predstavo. Odigrali so 21 komedij (72 %), šest dram (21 %), eno burko in eno farso. Največ predstav je režiral Drago Plevel (18 ali 62 %), ostali režiserji pa so bili še: Danijel Potočan (4 x), Nataša Cotman in Franc Košenina (po 2 x) ter Evstahij Moder, Rafko Pinosa in Helena Mihelčič Herle.

Polovica igralcev (63) je igrala samo v eni predstavi, 29 igralcev (23 %) v dveh, 11 igralcev (9 %) v treh, slaba petina igralcev (18 %) pa v štirih ali več gledaliških predstavah. V največ predstavah sta igrala Viljem Kaker (20) in Anica Anžič (16), sledijo: Rok Uršič in Barbara Košenina (po 9), Marko Cotman (8), Lojze Klemenc in Barbara Vrtačnik (po 7), Marjetka Anžič in Katarina Vrtačnik (po 6) itd. 16 igralcev je v predstavah poleg igranja opravljalo še druga tehniška in organizacijska dela.

V vlogi šepetalca je bilo 20 članov dramske skupine, največkrat (7 x) je bil šepetalec Boris Presekar. Sceno je oblikovalo in postavljalo devet članov dramske skupine, največkrat Tone Košenina (20 x), Martin (Dare) Leban (17 x) in Stane Cotman (7 x). Devet članov se je ukvarjalo s kostumografijo in masko, največkrat Marjeta Plevel (18 x). Tehniki so skrbeli za ton, osvetlitev in grafično podobo. Pri največ predstavah sta to delo opravljala Viljem Kaker (9 x) in Gašper Plevel (8 x), poleg njiju še 17 tehnikov. Šest članov dramske skupine je bilo zadolženih za druga dela, kot so dramaturgija, skrb za rekvizite, fotografijo in evidenco, v 26. predstavi so imeli tudi inšpicienta (Viljem Kaker). Za organizacijo je večinoma skrbel Anton Košenina.

Glede na vse te podatke lahko zaključiva, da je bila dramska skupina KD Groblje v celotnem obdobju svojega delovanja izredno dejavna in da je gledališka dejavnost v kraju uveljavljena, že skoraj tradicionalna. Gotovo so za to najbolj zaslužni nekateri dolgoletni člani dramske skupine, med katerimi izstopajo: Anton Košenina kot organizator, Drago Plevel kot režiser, Viljem Kaker in Anica Anžič kot izkušena igralca, Marjeta Plevel kot kostumografinja in maskerka ter Martin Dare Leban kot scenograf.

2.6.2 KAJ SVA IZVEDELI IZ INTERVJUJEV?

Ustanovitev društva

Kulturno društvo Groblje je bilo ustanovljeno 3. septembra 1993. Pobudnica za ustanovitev društva je bila Metka Pichler, zborovodkinja na rodiški osnovni šoli, ki pa ustanovitve društva žal ni dočakala, saj je umrla že leta 1989. Takoj po ustanovitvi sta začela delovati pevski zbor in dramska skupina.

Ljubiteljsko gledališče

Po mnenju režiserja Draga Plevela je amaterski igralec lahko vsak, ki ima dovolj ljubezni do igranja in je pripravljen tej dejavnosti nameniti nekaj prostega časa in truda. Veselje do igranja je bistveno, pomemben pa je tudi odnos do kolektiva in imovine društva. Poklic ali izobrazba za igranje v ljubiteljskem gledališču nista pomembna. Vsi sodelujoči pri vajah in predstavah v okviru ljubiteljskega gledališča niso plačani. Izjemoma društvo režiserju nameni kakšno malenkostno nagrado.

Dvorana Kulturnega doma Groblje

Dramska skupina je bila na začetku delovanja brez dvorane, saj so se prostori današnjega Kulturnega doma Groblje ob ustanovitvi društva uporabljali v druge namene. Dvorano za vaje in nastope jim je takrat ponudil Miloš Starberk, tako da so vadili in imeli prvo premiero v Dobu na Močilniku. Ko pa so igrali predstavo *Tajno društvo PGC*, ki jo je režiral Danijel Potočan, so se v Majčevem dvoru v Zgornjih Jaršah dogovorili za uporabo njihove dvorane. Ta predstava je bila zelo uspešna, saj so se z njo uvrstili na Linhartovo srečanje. Anton Košenina se je povezal z vsemi šolami bivše Občine Domžale in organiziral, da so osnovnošolci v enem dnevu trikrat napolnili dvorano Majčevega dvora (imela je 450 sedežev). Tako je predstavo tisti dan videlo več kot 1300 otrok. Z denarjem od vstopnin so finančno pomagali krajevni skupnosti, takrat so prispevali za izdelavo načrtov za adaptacijo dvorane. V letih 1995–1998 so organizirali posebno prireditev z naslovom *Vinska trgatev*, ki je bila namenjena izključno zbiranju finančnih sredstev za novo dvorano. 15. maja 1998 so končno lahko uprizorili premiero v obnovljeni dvorani Kulturnega doma Groblje. To je bila njihova sedma zaporedna predstava z naslovom *Gospa poslančeva*. Vse vaje in premiere ter ponovitve predstav se od takrat dalje odvijajo v Kulturnem domu Groblje.

Slika 43: Vabilo za prireditev *Vinska trgatev*, na katerem je pripis: »Ves dohodek je namenjen izgradnji Kulturnega doma v Grobljah.« (arhiv KD Groblje).

Izbira predstav in žanri

Gledališke predstave so vedno izbirali režiserji. Od leta 2003 dalje, odkar je režiser Drago Plevel, so igrali le še komedije. Režiser Drago Plevel meni, da našemu okolju ustrezajo predvsem komedije, saj je njihov namen, da se gledalci na predstavah sprostijo in zabavajo. Vse predstave so vedno priredbe, saj režiser spreminja dramsko besedilo glede na število igralcev in druge okoliščine. Z avtorskimi pravicami do sedaj niso imeli težav, saj so igrali predstave pokojnih avtorjev. Izjema je letošnja predstava *Štiri letni časi*, ki jo je napisal Vinko Möderndorfer, ko bodo avtorja povabili na premiero 9. marca 2024. Povprečna predstava traja uro in pol ali uro in tri četrt, letošnja predstava pa traja dobri dve uri.

Od uvodnega sestanka do premiere

Priprave na predstave se začnejo konec oktobra ali najkasneje v začetku novembra, premiere pa imajo običajno marca ali v začetku aprila. Predsednik društva skliče uvodni sestanek, na katerega povabi zainteresirane igralce. Na uvodnem sestanku režiser bodočim igralcem predstavi izbrano dramsko delo, ki ga bodo začeli študirati. Na osnovi predvidenega števila igralcev režiser izdela dramaturško knjigo, na osnovi te pa še režijsko knjigo, v kateri določi besedilo, pozicije igralcev itd., istočasno si zamisli tudi scenografijo. Igralcem razdeli vloge glede na njihov videz, karakter, kar komu kaj ustreza. Nekatere igralce že pozna, marsikoga pa spozna potem, ko mu da v branje izbrani tekst. Pri izboru vlog s svojimi predlogi sodelujejo tudi igralci. Ko so vloge končno razdeljene, naredijo kopije skripte z besedili, v kateri si potem vsak igralec označi svoje besedilo in si pri vajah beleži opombe.

Na začetku imajo običajno dve ali tri bralne vaje. Na teh pride do črtanja teksta, ko npr. opazijo, da se kaj ponavlja ipd. V dialogih se naučijo glasovih variant, ali je govor jezen ali prijazen itd. Bralnim vajam sledijo vaje na odru, nekaj časa še s skripto v rokah. Najprej delajo samo na premikih po odru. Konec januarja pa začnejo vaditi brez skript, takrat igralcem pri besedilu začne pomagati šepetalka. Dober igralec se povsem poistoveti z likom, ki ga igra. Gledalcem nikoli ne sme kazati hrbta, da ne zgubi stik z njimi.

Za predstavo potrebujejo povprečno 40 do 45 vaj, letos so izjemoma potrebovali le 23 vaj. Vadijo dvakrat na teden, ob ponedeljkih in sredah, po uro in pol, vaje pa so intenzivne. Igralci pridejo na vaje po službi ali iz šole in včasih težko odmislijo svoje skrbi. Zato je zelo pomembna vaja, ki jo imajo v dopoldanskem času zadnjo soboto pred generalko. Dva večera pred premiero, običajno je to četrtek, imajo generalko, kjer je vse tako kot na premieri. Naslednji dan je za igralce prost dan, v soboto pa se dobijo dve uri pred premiero, da še enkrat preverijo vse potrebno.

Šepetalka

Ko igralci na vajah odložijo skripte, pomembno vlogo dobi šepetalka. Njeno mesto je za zaveso na desni strani odra, gledano z dvorane. Čeprav igralci pridejo na predstavo prepričani, da tekst obvladajo, pa med nastopom lahko pride do blokade. Takrat igralcu pomaga šepetalka, vendar pa se igralec ne sme obrniti proti njej. Situacijo mora preigrati tako, da gledalci tega ne opazijo. V predstavah govorijo pogovorni jezik.

Scenografija in rekviziti

Sceno si zamisli režiser, nariše jo in jo pokaže že na bralnih vajah. Sceno začnejo delati po kakšnem mesecu vaj, tako da je konec januarja že narejena. Večkrat jo kombinirajo s starimi kulisami, ki jih imajo v skladišču, po potrebi pa kaj kupijo kaj novega ali dajo narediti mizarju Rafku Gorjupu iz Srednjih Jarš. Marsikaj naredi že režiser Drago Plevel sam. Dokler scena ni postavljena na oder, so namesto nje kakšni drugi predmeti, tako da se igralci pri vajah lahko orientirajo. Če je le možno, sceno poenostavijo, da jo je lažje prevažati na gostovanja. Postavijo jo s pomočjo stojk in uteži, brez zabijanja v oder, ker bi ga s tem uničevali. Rekvizite prinesejo igralci od doma, nekaj pa jih imajo tudi v skladišču.

Kostumografija in maska

Za kostume in masko je dolga leta skrbela režiserjeva žena Marjeta Plevel. Že več kot 15 let kostume shranjujejo, tako da jih imajo že veliko v zalogi, večinoma kmečke in iz Molierovega časa. Kostume jim šiva šivilja Vida Brinšek, ki naredi tudi potrebna popravila teh. V skladišču imajo tudi veliko lasulj. Vsi igralci morajo imeti na predstavi teniran obraz, da se jim med predstavo ne sveti, ko se zaradi reflektorjev in treme potijo.

Slika 44: Barbara Košenina v razkošnem kostumu za predstavo *Izsiljena ženitev*, 2003, (arhiv Barbare Lajevec).

Glasba in osvetlitev

Režiser Drago Plevel izbere tudi glasbo in določi jakost ter vrsto svetlobe, ki jo predstava potrebuje v določenem trenutku. Za to že na vajah in potem na predstavah poskrbi tehnik Viljem Kaker. Delo mu sedaj olajša mešalna miza za osvetlitev in pravočasne tonske vložke. Da vse poteka pravočasno, ima skripto z vsemi potrebnimi opombami. Režiser svojega dela ne zaključi s premiero, pač pa hodi z igralci tudi na gostovanja, kjer z Vilijem Kakerjem poskrbita za postavitev scene. V marsikateri dvorani imajo slabo opremo, zato morajo pogosto s seboj vzeti reflektorje in druge tehnične pripomočke.

Gledališki list in obveščanje javnosti o predstavah

Javnost o predstavah obveščajo s plakati in gledališkimi listi, ki so narejeni vsaj dva tedna pred premiero. Najave predstav objavljajo na Facebooku, Radiu Ognjišče, portalu domzalec.si in v občinskem časopisu Slamenik. Za grafično podobo plakatov in gledaliških listov skrbi Gašper Plevel. Režiser mu za gledališke liste posreduje nekaj spremnega teksta, da gledalec dobi smernice za predstavo.

Gostovanja

Preden grejo na gostovanje v drug kraj, morajo najeti dvorano (kar je potrebno plačati, razen če gre za izmenjave med dramskimi skupinami), tja nesti plakate ter dobiti kombi in prepeljati sceno, kostume in rekvizite. V domači dvorani v Grobljah so predstave vedno uprizorjene vsaj dvakrat, na gostovanja pa gredo vsaj petkrat. Največkrat do sedaj so gostovali s predstavo *Gospa poslančeva* (19-krat). Gostujejo v Dobu, Mekinjah, Krašnji, Šmarci, Komendi, pa tudi drugje po Sloveniji. Dogovarjanje za gostovanja je danes precej težavno. Pogosto se domenijo za izmenjave z amaterskimi gledališkimi skupinami, pa potem do izmenjave iz različnih razlogov ne pride. Zadosti je že bolezen enega od igralcev. V gostujoči dvorani so vedno vsaj dve uri pred začetkom predstave, da pripravijo sceno, se namažejo, oblečejo kostume itd.

Število ponovitev in obiskanost predstav

Število ponovitev je odvisno od zanimanja za predstavo in prostega časa igralcev. Če je premiera bolj pozno spomladi, je za ponovitve težko dobiti igralce in publiko. Včasih želijo gostovati še jeseni, pa to vsem zaradi novih obveznosti ne ustreza. Najbolj ponavljane so bile predstave: *Gospa poslančeva*, *Lumpacij vagabundus*, *Trije vaški svetniki* in *Tajno društvo PGC*. Evidence o številu ponovitev žal nimajo.

Obiskanost predstav je odvisna od več okoliščin. Premiere in ponovitve v grobeljski dvorani so običajno zelo dobro obiskane, v drugih krajih pa je obiskanost različna. Imajo pravilo, da predstavo igrajo, če je v dvorani več gledalcev kot je na odru igralcev.

Vera Vojska, ki je za časopis *Slamnik* napisala večino prispevkov o predstavah dramske skupine KD Groblje, je leta 2022 zapisala: »Kulturno društvo Groblje se lahko pohvali že z blizu 30 uspešno zaigranih komedij, dram in drugih oblik doma naštudiranih predstav, med katerimi posebej izpostavljajo komedijo Toneta Partljiča *Gospa poslančeva*, ki je bila do zdaj največja uspešnica, saj je bila uprizorjena kar 19-krat. Radi se pohvalijo z Molierovo komedijo *Izsiljena ženitev*, s katero so se uvrstili med prvih pet na Festivalu gorenjskih komedijantov. Radi pa se spomnijo tudi uspešne burke o *Treh vaških svetnikih*, ki je štirikrat popolnoma napolnila dvorano Kulturnega doma Groblje. Tudi ob premieri letošnje domače predstave ni manjkalo ljubiteljev domačih gledaliških predstav, ki so z veliko radovednostjo prišli na ogled predstave *Snaha* avtorja Davida Herberta Lewrenceja, ki jo je poslovenil Žarko Petan, za Dramsko sekcijo KD Groblje pa priredil in režiral Drago Plevel.«²⁸

Linhartova srečanja

Največje priznanje za amaterske gledališke skupine je sodelovanje na Linhartovih srečanjih. Predstavo je potrebno najprej prijaviti pri JSKD, da so ocenjeni. Na predstavo pride gledališki kritik, vendar igralci ne vejo, na katero predstavbo bo prišel. Potem pa dobijo pismo z oceno. Do sedaj so se kritike vedno nanašale le na sceno, nikoli na igranje. Ker je amaterskih gledaliških skupin v Sloveniji veliko, se je težko uvrstiti na Linhartovo srečanje. Na srečanje so se uvrstili s predstavami: *Tajno društvo PGC*, s predstavo *Izsiljena ženitev* (uvrstitev med prvih pet na srečanju) in s predstavo *Pesem s ceste*, na kateri je bila igralka Neža Gorše izbrana za komedijantko leta. Na žalost so nekajkrat prijavo pri JSKD zamudili, tako da gledaliških kritikov niti ni bilo na predstave. Priznanje za režiserja je tudi, da sta dve igralki z njihovega odra odšli na avdicijo na AGRFT. Nika Manevski je danes poklicna igralka, ki študij nadaljuje v Zagrebu, Neža Gorše pa se je kasneje glede študija premislila.

Stroški

Čeprav dramska skupina deluje prostovoljno, pa za izdelavo scene, kostumov in nabavo drugega materiala nastanejo določeni stroški. Društvo se s svojim programom vsako leto prijavi na občinske razpise, da dobijo nekaj sredstev za svoje dejavnosti. Nekaj prihodkov pride še z vstopninami, tako da večinoma pokrijejo stroške. Če pa je predstava privlačna in ima veliko ponovitev, je prihodkov več, tako da z njimi lahko pokrijejo še kakšne druge društvene potrebe, nazadnje npr. za nakup mešalne mize za zvok in osvetlitev.

Druženje po predstavah

Premiero proslavijo na zakuski, na kateri se pogovorijo o napakah in drugih dogodivščinah med predstavo ter se dogovarjajo za prihodnja gostovanja. Zaradi različnih dogodivščin na odru se jim je skozi leta nabralo že veliko zanimivih prigod in šaljivih situacij.

Najtežji izzivi za igralce

Največji izziv, s katerim se igralci spopadajo, so **učenje besedila**. Franci Kovač je povedal: »Ko enkrat osvojiš tekst in si siguren v svojo vlogo, lahko pričneš resnično igrati. Pot do tja je

²⁸ Vera Vojska: Premiera Dramske sekcije KD Groblje: *Snaha*, *Slamnik*, št. 4, 28. 4. 2022, str. 30.

seveda dolga, da se igralci naučimo tekst in začnemo sodelovati, da lahko kot ekipa ustvarimo zaokroženo celoto – gledališko predstavo.» Učenje besedila je še posebno velik izziv za nekatere starejše igralce. Če pa so med predstavo slučajno pozabili del teksta, so situacijo večinoma mojstrsko odigrali tako, da gledalci tega niti niso opazili. Posameznikom predstavlja izziv tudi **premiera pred domačo publiko**, težko jim je igrati tudi na gostovanjih v dvorani, kjer je **malo gledalcev**. Barbara Košenina Lajevce se spominja: »Spomnim se, kako smo se včasih smejali ali pa celo trepetali v zaodrju, če je kdo pozabil ali pa zamenjal besedilo, ko je na tla padel kakšen predmet, za katerega ni bilo predvideno, da se to zgodi, ali se je kdo od igralcev spotaknil, morda šel skozi napačna vrata, poklical soigralca z napačnim imenom itd.« Konrad Pižorn Kondi izpostavlja tudi težave z gostovanji: »... ni načrtnega gostovanja, poznavanja gostovanj, dvoran, okolja, kamor se gre. Hitro **zadovoljstvo je že po peti ponovitvi**, ko pa bi ja moralo biti v interesu čim številčnejše občinstvo.«

Najlepši spomini igralcev

Najlepši spomini igralcev so odvisni od tega, kaj jim je najbolj pomembno. Zato se njihovi najlepši spomini nanašajo na ustvarjanje vloge, ko se povsem vživijo v vlogo, ki jo igrajo, polna dvorana in zadovoljstvo publike, ki se odzove s smehom in burnim aplavzom, druženje na vajah in predstavah ter uresničevanje skupnega cilja ustvariti dobro predstavo. Za Konrada Pižorna Kondi je pa je najlepši trenutek naslednji: »Seveda konec premiere, tisti **trenutek teme pred aplavzom, priklonom in ko v pogovoru z gledalcem** spoznam, da je razumel tekst in ve, kaj smo hoteli z njim povedati, na preprost ljudski način. ... Občutek o svojem uspešnem delu dobim šele naslednji dan. /.../ Največ pomenijo odnosi v skupini, **sobivanje na odru**, prevzemanje idej in nasvetov soigralcev. To šteje.«

Pomen igranja v dramski skupini

Odgovore igralcev na vprašanje, kaj jim pomeni sodelovanje v dramski skupini, bi lahko strnili v naslednji povzetek: sprostitev, druženje in prijateljski odnosi, veselje do igranja in izražanja različnih čustev skozi vloge, zadovoljstvo gledalcev in ustvarjanje kvalitetne predstave. Poleg tega so posamezni igralci izpostavili še nekaj drugih dejavnikov.

Anica Anžič: »Pomeni mi sprostitev in **aktiviranje možganskih celic**.«

Viljem Kaker: »Zlasti **premiera je nagrada** za vložene vaje. Vsakič, ob vsaki igri, je bil užitek stopiti na oder pred **polno dvorano**.«

Franci Kovač: »Igranje v dramski skupini mi pomeni sprostitev, saj to vsi igralci delamo prostovoljno, brez plačila. Pri tem moramo biti dovolj **disciplinirani**, da hodimo na vaje, ki jih imamo dvakrat na teden, pri čemer se doma še učimo svoje besedilo. Meni predstavlja igranje priložnost, da se naučim **komuniciranja**, odpravim svoj **strah (tremo)** pred javnim nastopanjem, **timskega dela** ter izražanja različnih čustvenih stanj likov, ki jih moram upodobiti. Vse naštetu mi koristi pri mojem delu, saj v svojem poklicu večinoma delam z ljudmi, kjer pa so našete veščine zelo dobrodošle.«

Vzroki za prenehanje igranja

Igralci so z igranjem prenehali zaradi objektivnih razlogov (bolezen, nosečnost, s starostjo težje pomnjenje itd.), selitev v drug kraj ali pa so se začeli posvečali drugim hobijem, npr. športu. Težava je tudi pomanjkanje prostega časa, saj vaje in dnevi predstav terjajo precej časa. Igralec Vito Anžič je izpostavil še en razlog: »Ker sem se naveličal tolikokrat ponavljati eno in isto (zadnjo predstavo, v kateri sem igral,²⁹ smo odigrali kakšnih petnajstkrat, še prej pa sem seveda že velikokrat vse ponovil na vajah).«

²⁹ Opomba: To je bila predstava *Trije vaški svetniki*, ki so jo igrali leta 2004.

2.6.3 PRIMERJAVA UGOTOVITEV Z LITERATURO

Posebej natančno sva prebrali prispevek Ane Vrtovec Beno z naslovom *Ljubiteljsko gledališče kot način preživljanja prostega časa*, ki je bil objavljen v reviji Etnolog št. 30 (2020). Prispevek nama je bil deloma tudi osnova za vprašanja, ki sva jih pripravili za intervjuje s predsednikom društva, z režiserjem in igralci. Svoje ugotovitve v nadaljevanju primerjava z navedbami v tej literaturi.

Izbor gledališke predstave

»Po izkušnjah JSKD in terenske raziskave prevladuje komedija. Mnogi so pri izbiri še vedno usmerjeni izrazito lokalno, torej izbirajo gledališke igre glede na to, »kaj bi bilo všeč domači publiki«.«³⁰

Tudi v najini raziskavi se je potrdilo, da je bil v treh desetletjih delovanja dramske skupine KD Groblje najpogostejše igran žanr komedija. Igralci so odigrali 21 komedij, eno burko in eno farso ter šest dram. Drame so igrali le v prvem desetletju delovanja, nazadnje leta 2002.

Zunanji sodelavci

»Zunanji sodelavci so navadno plačani za svoje delo, skupini pa nudijo mentorstvo, prenos profesionalnega gledališkega znanja in usmerjanje pri nastanku predstave (režija).«³¹

Trditev iz omenjene literature se ni potrdila. V zadnjih dveh letih v dramski skupini sodeluje profesionalni igralec Konrad Pižorn Kondi, ki pa enako kot vsi ostali za svoje delo ni plačan. Njegova prisotnost je v dramsko skupino prinesla kvalitativno obogatitev igre, saj je igralci učijo tudi od njega.

Organiziranost ljubiteljske gledališke dejavnosti v kraju

»Primerov ljubiteljskega gledališča ne najdemo v vsaki skupnosti ali društvu, temveč je njihovo oblikovanje pogojeno z akterji v skupini, njihovimi interesi in nenazadnje (pozitivnim) odzivom in podporo znotraj lokalne skupnosti. V veliki večini sem na terenu opazila, da gre za društva, ki se lahko pohvalijo z že dolgoletno društveno tradicijo in v okviru katerih je aktivnih več sekcij, med drugimi pevska, plesna, likovna in gledališka ali dramska.«³²

V KD Groblje se potrjuje, da ima društvo več aktivnih sekcij: dramsko sekcijo, ženski pevski zbor Moj spev, moško vokalno skupino Adam Ravbar, organizira etnološke prireditve (npr. Druženje pod lipami) in razstave (npr. slovenskih jaslic in likovne razstave). Do leta 2015 je v okviru društva delovala tudi folklorna skupina, iz katere je zraslo Folklorno društvo Groblje. Dramska skupina je s svojo dejavnostjo v zadnjih treh desetletjih v kraju ustvarila tradicijo uprizarjana gledaliških predstav, ki je bila razvita že v preteklosti. Od leta 1920 pa do druge svetovne vojne je v kraju delovalo **Katoliško slovensko prosvetno društvo**, kateremu gre zasluga, da so leta 1930 zgradili Društveni dom Groblje. Med leti 1932 in 1935 je tako kot večino društev tudi grobeljsko doletela prepoved delovanja. Od leta 1935 do 1941 se je nato zvrstilo veliko število gledaliških predstav, zadnjo z naslovom *Mlini pod zemljo* so igrali februarja 1941. Ker je bil med drugo svetovno vojno kulturni dom požgan, so prva leta po vojni igrali na Kraljevem dvorišču in pri Petru v Jaršah. Do 29. novembra 1949 so domačini kulturi dom obnovili, potem se je imenoval Zadržni dom Groblje. Leta 1951 pa so tudi uradno ustanovili **Prosvetno društvo Vilko Rožič Jarše**, ki je delovalo do leta 1957. Nato so se igralci društva vključili v dramsko sekcijo **TVD Partizan Jarše**. Ta je zadnjo predstavo *Micki je treba*

³⁰ Vrtovec Beno, Ana: *Ljubiteljsko gledališče kot način preživljanja prostega časa*, Etnolog 30 (2020), str. 34.

³¹ Vrtovec Beno, Ana, 2020, str. 35.

³² Vrtovec Beno, Ana, 2020, str. 36.

moža odigrala februarja 1959.³³ Tradicija igranja dramskih predstav je bila potem prekinjena vse do leta 1993, ko je nastala dramska skupina Kulturnega društva Groblje.

Proces nastajanja predstave

»Najpomembnejši povezovalni člen ljubiteljskega gledališkega ustvarjanja je torej proces nastajanja gledališke predstave, ki pa zahteva sodelovanje, dogovarjanje in vključevanje vseh članov; pričakuje se predanost, točnost, odgovornost članov ter tudi pripadnost in lojalnost skupini. /.../ To pomeni, da ljubiteljski gledališniki ustvarjajo »gledališče« z omejenim časom, zanašajoč se na dobro voljo in prostovoljno delo članov skupine. Časovne omejitve narekujejo, da morajo biti vaje osredotočene in produktivne.«³⁴

Vse navedbe v literaturi so se potrdile tudi v najini raziskavi. Zaradi časovne omejenosti so vaje zelo intenzivne, za organiziranje vaj in predstav pa potrebujejo veliko sodelovanja, dogovarjanja in usklajevanja. Obenem se pričakuje velika odgovornost in zanesljivost vseh sodelujočih.

Pogostost vaj

»Povprečna frekventnost se giblje od enkrat do trikrat na teden po vsaj dve uri, največkrat po službenih obveznostih (pozno) zvečer; pred premiero so vaje pogostejše – skoraj vsak dan. Vaje največkrat potekajo med oktobrom in marcem, skupine od začetka vaj do premiere za eno uprizoritev porabijo približno dva do šest mesecev. Premiera je najpogostejše v začetku pomladi. Vikendi so praviloma namenjeni nastopom, za kar člani predvidijo povprečno pet ur na predstavo – kar zajema pripravo odra, pripravo igralcev, izvedbo predstave, pospravljanje in druženje po predstavi ob hrani in klepetu. V primeru gostovanj se gledališču nameni več kot predvidenih pet ur, saj je potrebno upoštevati še čas vožnje do lokacije, prevoz scene in kostumov, postavitve scene, pripravo odra in tehnike (zvok, svetloba); pred predstavo krajšo vajo za morebitne prilagoditve in postavitve na odru; po končani predstavi pa pospravljanje celotne opreme, druženje in prevoz domov.«

Vse navedbe v literaturi glede pogostosti vaj in obveznosti na gostovanjih so se potrdile tudi v najini raziskavi. Člani dramske skupine KD Groblje vadijo dvakrat na teden, vaje pa trajajo najmanj uro in pol do dve uri ali več. Na vaje pridejo po opravljeni službi ali pouku v šoli, nekateri sodelujoči pa so že upokojeni. Do premiere potrebujejo od 23 do 45 vaj, kar pomeni, da vadijo tri do pet mesecev, večinoma od novembra do marca. Ko se približuje premiera, so vaje pogostejše. V vsaki dvorani so vedno že dve uri pred predstavo, da pripravijo vse potrebno za predstavo. Glede na to, da predstave trajajo najmanj uro in pol do dve uri, pomeni, da za vsako predstavo porabijo pet ali več ur časa.

Učinek povezovanja

»Skupinsko ustvarjanje in skupinsko delo imata moč povezovanja, saj povežeta celotno skupnost, da išče (kreativne) rešitve za uresničitev končnega cilja. Pritisk, ki nastane ob oblikovanju gledališke predstave (tj. pripeljati predstavo do premiere), vzpodbudi različne posameznike z različnimi sposobnostmi in znanjem k sodelovanju.«³⁵

Trditve iz literature se potrjujejo tudi v najini raziskavi. Vse sodelujoče povezuje skupni cilj, ki je pripeljati priprave do premiere. Z vsako predstavo igralci in režiser želijo razveseliti publiko.

Družabna srečanja

»Člane združuje zagnanost pri delu in želja narediti nekaj dobrega zase in za svoje občinstvo. Združuje jih občutek pripadnosti gledališki skupini. V ljubiteljskem gledališču so družabna

³³ Capuder, Tadeja; Stiplovšek, Miroslav, 2009, str. 137-142.

³⁴ Vrtovec Beno, Ana, 2020, str. 38.

³⁵ Vrtovec Beno, Ana, 2020, str. 40.

srečanja pomembna, zato so vaje pogosto zasnovane kot družabne priložnosti za hrano, klepet, šale in zabavo, bodisi na sami vaji ali po koncu. Tudi po končani predstavi se igralska zasedba pridruži zbranim prijateljem ali gostom, da izmenjajo besedo ali dve.»³⁶

Družabna srečanja po premieri in zaključnih predstavah so način druženja tudi v dramski skupini KD Groblje. Na njih se pogovorijo o morebitnih spodrseljajih ali zabavnih prizorih in pripetljajih, ki so se jim zgodili med predstavo. Po končani predstavi se igralci in režiser pridružijo obiskovalcem in so zadovoljni, ko iz pogovora z njimi ugotovijo, da so razumeli bistvena sporočila predstave.

Pomen sodelovanja v ljubiteljski gledališki dejavnosti

»Ljubiteljska gledališka skupina predstavlja pomemben generator socialnega življenja, sploh na lokalni ravni, spodbuja aktivnost zainteresiranih nastopajočih in obenem pomeni večjo dostopnost kulturnih vsebin, krepi pa tudi medgeneracijsko povezovanje. Poleg kulturnega dogajanja v okolju ponuja možnost razvedrila, druženja in prijateljevanja, pridobivanja znanja, kompetenc s področja gledališke umetnosti in razvijanje kreativnosti. /.../ Prosti čas, ki ga posameznik preživi v dramski skupini, mu nudi sprostitvev in ustvarjalno delo ter mu omogoča stike z ljudmi.»³⁷

Navedbe v literaturi so se potrdili tudi z najino raziskavo. Za sodelujoče pri predstavah dramske skupine dejavnost predstavlja sprostitvev in razvedrilo, druženje in prijateljevanje. S tem, ko se vživljajo v določene vloge, igralci pridobivajo znanje in sposobnosti s področja gledališke umetnosti, ob enem pa razvijajo tudi svojo lastno ustvarjalnost. Njihova dejavnost je za kraj pomembna kulturna obogatitev, ki omogoča domačinom večjo dostopnost kulturnih vsebin.

Vzroki za prenehanje

»Sodelovanje v prostočasni dejavnosti je seveda prostovoljno in neobvezujoče, zato se vsak član zasedbe lahko odloči, da zaradi osebnih razlogov ne bo več sodeloval pri organizaciji in gledališki predstavi. /.../ Kot so mi povedali sogovorniki, je za prenehanje aktivnosti največkrat krivo pomanjkanje časa, ki je posledica drugih obveznosti – službenih, študijskih ali zasebnih, slednje so največkrat povezane z družino (ustvarjanje družine, majhni otroci, bolezen v družini). Razlog za prekinitev sodelovanja pri tovrstnem gledališkem ustvarjanju so tudi še bolezen, fizična opešnost in celo smrt.»³⁸

Navedbe v literaturi so se potrdile tudi v naših primerih. Poleg objektivnih razlogov, kot so bolezen, nosečnost in pomanjkanje časa, so najini sogovorniki omenjali tudi druge interese, da so se začeli posvečati še drugim hobijem, npr. športu. Čeprav bi si mogoče želeli, da bi vsaka predstava imela čim več ponovitev, pa je za igralce lahko to tudi breme, saj se naveličajo ponavljati vedno ena in ista besedila ter igrati vlogo, ki so jo vadili več mesecev že pred prvo predstavo.

³⁶ Vrtovec Beno, Ana, 2020, str. 42.

³⁷ Vrtovec Beno, Ana, 2020, str. 36.

³⁸ Vrtovec Beno, Ana, 2020, str. 42.

3 ZAKLJUČEK

Najina raziskava prinaša analitične podatke o gledaliških predstavah dramske skupine KD Groblje, tako da smo dobili pregled o tem, katere predstave je v treh desetletjih uprizorila in kdo je v njih sodeloval. Sedaj vemo, koliko igralcev je bilo v predstavah in koliko režiserjev, šepetalcev, kostumografov, scenografov, tehnikov in drugih sodelavcev je že sodelovalo v dramski skupini.

V drugem delu naloga prinaša podatke o tem, kako je dramska dejavnost v Grobljah potekala, kdaj začnejo z vajami, s kakšnimi težavami se srečujejo, predvsem pa naju je zanimalo, kaj jim je sodelovanje v dramski skupini pomenilo. Glede na to, da ima dramska skupina za sabo že tri desetletja delovanja, to pomeni, da je s svojimi predstavami zelo obogatila kulturno dejavnost v kraju, saj so igralci skoraj vsako leto prišli pred občinstvo z novo gledališko predstavo. Z raziskovanjem sva tudi midve obogatili svoje znanje o amaterskih gledališčih in o tej dejavnosti izvedeli mnogo novega.

Raziskavo bi lahko nadaljevali, saj je ostalo še nekaj odprtih vprašanj. Ne vemo, npr. kdaj, kje in s katero predstavo je dramska skupina gostovala v bolj ali manj oddaljenih odrih, koliko ponovitev je imela posamična predstava, manjka tudi veliko slikovnega gradiva. Žal teh podatkov ni bilo mogoče najti v društvenem arhivu. Kulturno društvo Groblje je večkrat gostilo druge dramske skupine, ki so uprizarjale svoje predstave na odru kulturnega doma v Grobljah, kar bi bil prav tako lahko cilj nadaljnje raziskave. Ker je pogosto šlo za izmenjave med ljubiteljskimi gledališkimi skupinami, bi bilo to temo dobro povezati z gostovanji dramske skupine KD Groblje.

Lahko bi raziskovali tudi, kako te gledališke dogodke doživljajo domačini, ki se redno udeležujejo gledaliških predstav. Glede na to, da dramska skupina deluje že več kot trideset let, so njene predstave v kraju postale že tradicionalne in imajo, vsaj tako predvidevava, že svoje stalno občinstvo.

Poleg vsega naštetega v Kulturnem društvu Groblje deluje še več zelo aktivnih pevskih zborov in folklorna skupina, vsako leto priredijo tudi več drugih prireditev, kot so npr. Druženje pod lipami in razstave, tako da je možnosti za nadaljnje raziskovanje še zelo veliko.

4 LITERATURA IN VIRI

Literatura:

- Capuder, Tadeja; Stiplovšek, Miroslav: *Kulturna društva v domžalski občini 1884–2009*, Ob 125-letnici ljubiteljskih kulturnih dejavnosti s prvim nastopom domžalskih godbenikov, Domžale, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava, 2009.
- *Gledališče pod drobnogledom, Priročnik za gledališko opismenjevanje*, avtorji besedil Nika Arhar ... et.al, Ljubljana, Slovenski gledališki inštitut, 2021.
- *Slovenski etnološki leksikon*, uredil Angelos Baš s sodelovanjem uredniških odborov, Ljubljana, Mladinska knjiga, 2004.
- Vrtovec Beno, Ana: *Ljubiteljsko gledališče kot način preživljanja prostega časa*, Etnolog 30 (2020), str. 29-46.
- Vrtovec Beno, Ana: *Od ljudskega gledališča do uprizarjanja dediščine*. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, zbirka Folkloristika 10, 2023.

Viri:

Gledališki listi in prispevki v medijih (po časovnem zaporedju)

- Gledališki list *Naše mesto*, drama, 1994.
- Stane Stražar, *Naše mesto*, Slamnik, glasilo občine Domžale, št. 5, 20. maj 1994, str. 13.
- Anton Košenina: *Kulturno društvo Groblje je uspešno*, Slamnik, št. 3, 24. 3. 1995, str. 9.
- Gledališki list *Pri Hrastovih*, drama, 1995.
- Kulturno društvo Groblje: *Meškova drama Pri Hrastovih*, Slamnik, št. 5, 26. 5. 1995, str. 9.
- Gledališki list *Tajno društvo PGC*, veseloigra, 1996.
- Miro Štebe: *Tajno društvo PGC za pet šol*, Slamnik, št. 5, maj 1996, str. 14.
- Gledališki list *Micki je treba moža*, veseloigra, 1996.
- Gledališki list *Četrti kralj*, božična igra, 1996/1997.
- Gledališki list *Jezični dohtar Petelin*, farsa, 1997.
- Vera Vojska: *Premiera Kulturnega društva Groblje Jezični dohtar Petelin*, Slamnik, št. 4, 25. 4. 1997 str. 21.
- Gledališki list *Gospa Poslančeva*, komedija, 1998.
- Vera Vojska: *Kulturno društvo Groblje: Gospa poslančeva*, Slamnik, št. 11, 19. 11. 1999, str. 15.
- Gledališki list *Pepel in kri*, drama, 1999.
- Gledališki list *Sem se oženil*, komedija, 2000.
- Igor Velepčič: »*Sem se oženil*«, Slamnik, št. 5, 14. 4. 2000, str. 14.
- Igor Velepčič: *Še o predstavi: Sem se oženil v Grobljah*, Slamnik, št. 7, junij 2000, str. 16.
- Gledališki list *Včeraj popoldne*, drama, 2000/2001.
- Gledališki list *Mesto Arbela*, drama, 2002.
- Ana Anžur: *Literarni večer*, Slamnik, št. 2, 15. februar 2002, str. 16.
- Anton Košenina: *Mesto Arabela*, Slamnik, glasilo občine Domžale, št. 5, 19. 4. 2002, str. 19.
- Gledališki list *Izseljena ženitev*, komedija, 2003.
- V. Vojska, Moliere: *Izseljena ženitev*, Slamnik, glasilo občine Domžale, številka 5, april 2003, str. 14.
- Gledališki list *Trije vaški svetniki*, komedija, 2004.
- Vera Vojska, *Trije vaški svetniki*, Slamnik, glasilo občine Domžale, št. 6, april 2004, str. 20.
- Gledališki list *Lumpacij vagabundus*, burka, 2005.
- Vera Vojska, *Lumpacij vagabundus*, Slamnik, glasilo občine Domžale, št. 6, str. 15.
- Gledališki list *Pričarani ženin*, komedija, 2006.
- Vera Vojska: *Kulturno društvo Groblje: Pričarani ženin*, Slamnik, št. 5, april 2006, str. 16.
- Gledališki list *Skupno stanovanje*, komedija, 2007.
- Vera Vojska: *Kulturno društvo Groblje: Skupno stanovanje*, Slamnik št. 4, april 2007, str. 1 in 16.
- Gledališki list *Gonja za srečo*, komedija, 2008.
- Gledališki list *Gosposka kmetija*, komedija, 2009.
- Vera Vojska: *Dramska skupina Kulturnega društva Groblje uprizorila komedijo Gosposka kmetija*, Slamnik, št. 5, april 2009, str. 16.
- Gledališki list *Charleyeva tetka*, komedija, 2010.
- Vera Vojska: *Charleyeva tetka na obisku pri dramski skupini Kulturnega društva Groblje, Z malo romance, malo sprenevedanja in veliko smeha*, Slamnik, št. 5, april 2010, str. 16.
- Gledališki list *Jara meščanka*, komedija, 2011.
- Vera Vojska: *Dramska skupina Kulturnega društva Groblje – uspešna 18. premiera in vsi nadaljnji nastopi: Jara meščanka navdušila gledalce*, Slamnik, glasilo občine Domžale, št. 4, april 2011, str. 17.
- Gledališki list *Zakonski vrtiljak*, komedija, 2012.
- Vera Vojska: *Kulturno društvo Groblje: Zakonski vrtiljak*, Slamnik, št. 5, 13. 4. 2012, str. 16.
- G.: *LEO in LIONS klub Domžale s sodelovanjem Dramske skupine Kulturnega društva Groblje v Domu počitka Mengeš*, Slamnik, glasilo občine Domžale, št. 5, Junij 2012, str. 8.
- Gledališki list *Pesem s ceste*, komedija, 2013.
- Vera Vojska: *20 uspešnih let Kulturnega društva Groblje, Od predstave Naše mesto do Pesmi s ceste je dolga pot*, Slamnik, št. 3, 29. 3. 2013, str. 16.
- Drago Juteršek: *Gostovanje Kulturnega društva Groblje*, 16. marca 2013, Moja občina Lukovica, <https://www.mojaobcina.si/lukovica/novice/gostovanje-kulturnega-drustva-groblje.html> (11. 10. 2023).
- Gledališki list *Pleskarji nimajo spominov*, veseloigra, 2014.
- Vera Vojska: *Pleskarji nimajo spominov, Gledališčniki Kulturnega društva Groblje se tudi letos niso izneverili tradiciji*, Slamnik št. 4, 25. 4. 2014, str. 25.

- Gledališki list *Z vrati treskajo*, komedija, 2015.
- Miha Ulčar, 3. 5. 2015: *V Grobljah bodo treskali z vrati*, <https://domzalec.si/kultura/v-grobljah-bodo-treskali-z-vrati/> (11. 10. 2023).
- Gledališki list *Nona*, črna komedija, 2017.
- Vera Vojska: *Nona*, Slamnik, št. 2, 24. 2. 2017, str. 26.
- Miha Ulčar, 23. 1. 2017: *V Grobljah bo imela prihodnji vikend glavno besedo »velika mama« Nona*, 23. 1. 2017, <https://domzalec.si/kultura/v-grobljah-bo-imela-prihodnji-vikend-glavno-besedo-velika-mama-nona/> (11. 10. 2023).
- Miha Ulčar, 29. 1. 2017: *V Grobljah ima tokrat glavno besedo »velika mama« Nona*, <https://domzalec.si/kultura/v-grobljah-ima-tokrat-glavno-besedo-velika-mama-nona/> (11. 10. 2023).
- Gledališki list *Pravljica o carju in pastirju*, komedija, 2018.
- Vera Vojska: *Pravljica o carju in pastirju*, *Premiera Kulturnega društva Groblje za staro in mlado*, Slamnik št. 3, 29. 3. 2018, str. 26.
- Miro Pivar, 11. 3. 2018, *Pravljica o carju in pastirju – v Grobljah pripravili igro v treh dejanjih za staro in mlado*, <https://domzalec.si/kultura/pravljica-o-carju-pastirju-v-grobljah-pripravili-igro-v-treh-dejanjih-za-staro-mlado/> (11. 10. 2023).
- Gledališki list *Bosa v parku*, komedija, 2019.
- Vera Vojska: *Bosa v parku*, *Premiera Dramske skupine KD Groblje*, Slamnik, št. 4, 26. 4. 2019, str. 30.
- Miha Ulčar, 4. 4., 2019: *Zakonska zgodba iz šestega nadstropja: Bosa v parku*, <https://domzalec.si/kultura/zakonska-zgodba-iz-sestega-nadstropja-bosa-v-parku/> (11. 10. 2023).
- Miro Pivar, 7. 4. 2019: *O ljubezni iz šestega nadstropja, ki prehitro zajadra v zakonski stan*, <https://domzalec.si/kultura/o-ljubezni-iz-sestega-nadstropja-ki-prehitro-zajadra-v-zakonski-stan/> (11. 10. 2023).
- Gledališki list *Snaha*, komedija, 2022.
- Vera Vojska: *Premiera Dramske sekcije KD Groblje: Snaha*, Slamnik, št. 4, 28. 4. 2022, str. 30.
- Miha Ulčar 29.3.2022, *V Groblje prihaja Snaha*, <https://domzalec.si/kultura/prireditve-kultura/v-groblje-je-prisla-snaha/?cn-reloaded=1> (11. 10. 2023).
- Gledališki list *Kadar se ženski jezik ne suče*, komedija, 2023.
- Vera Vojska: *Kadar se ženski jezik ne suče*, *Kulturno društvo Groblje – Z vami že 30 let*, Slamnik, št. 4, 28. 4. 2023, str. 27.
- Miro Pivar, 2. 4. 2023, *Za Martina je res najlepša dika ženska brez jezika. Beti mutavka ga pa ima, pa še kako hitrega*, <https://domzalec.si/kultura/prireditve-kultura/za-martina-je-res-najlepsa-dika-zenska-brez-jezika-beti-mutavka-ga-pa-ima-pa-se-kako-hitrega/> (11. 10. 2023).

Informatorji: (po časovnem zaporedju)

- Anton Košenina, Zgornje Jarše, 27. 1. 2024,
- Drago Plevel, Kulturni dom Groblje, 27. 1. 2024,
- Franci Kovač, Dol pri Ljubljani, 2. 2. 2024,
- Neža Gorše, Radomlje, 5. 2. 2024,
- Anica Anžič, Zgornje Jarše, 5. 2. 2024,
- Vito Anžič, Zgornje Jarše, 5. 2. 2024,
- Magda Pavli, Domžale, 7. 2. 2024,
- Rok Uršič, Zgornje Jarše, 15. 2. 2024,
- Viljem Kaker, Spodnje Jarše, 16. 2. 2024,
- Barbara (Košenina) Lajevce, Krtina, 24. 2. 2024,
- Konrad Pižorn Kondi, Litija, 26. 2. 2024,
- Lojze Klemenc, Srednje Jarše, 28. 2. 2024.

5 PRILOGE

PRILOGA 1: Abecedni sezname igralcev, režiserjev, organizatorjev, scenografov, kostumografov, maskerjev, tehnikov in drugih sodelavcev pri gledaliških predstavah KD Groblje

ABECEDNI SEZNAM IGRALCEV

Agovič Jasmin: 17, 18, 19 – 3x
Aleško Marjana: 4/1996 – 1x
Anžič Anica: 1, 2, 6, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 27 – 16x
Anžič Vito: 3, 9, 11, 12, 13 – 5x
Anžič Marjetka: 14, 15, 16, 17, 18, 19 – 6x
Anžur Ana: 10, 11 – 2x
Belak Uroš: 3 – 1x
Bider Andrej: 5, 10 – 2x
Bider Franci: 10 – 1x
Blažinič Špela: 3 – 1x
Blatnik Marija: 27 – 1x
Brcar Kristina: 10 – 1x
Breznik Nika: 26 – 1x
Cerar Boštjan: 4 – 1x
Cerar Urška/Urša: 9, 10, 11 – 3x
Cerar Tinkara: 23, 24 – 2x
Cotman Marko: 1, 3, 6, 12, 13, 14, 15, 16 – 8x
Cotman Stane: 8 – 1x
Cotman Uroš: 1, 3, 5, 10, 11 – 5x
Cotman Klemen: 28 – 1x
Demšar Silva: 28, 29 – 2x
Dovč Alenka: 19, 20 – 2x
Černe Ana: 9, 11 – 2x
Černivec Damjan: 9 – 1x
Ekmečič Vlado: 3 – 1x
Habjanič Kaja: 14 – 1x
Hafner Janez: 4, 6, 7 – 3x
Hribar Mojca: 20 – 1x
Gergar Špela: 22, 23, 24 – 3x
Girandon Nik: 23 – 1x
Gnidovec Alfonz: 7, 8, 14, 15 – 4x
Gorše Neža: 22, 23, 24, 27, 28 – 5x
Grmovšek Sašo: 23 – 1x
Jeterina Andreja: 14 – 1x
Jeretina Marjan: 1 – 1x
Jeretina Peter: 6 – 1x
Jerina Peter: 2, 5 – 2x
Jerina Milena: 2, 5 – 2x
Jug Nataša: 1, 2, 4, 6, 7 – 5x
Juhant Janja: 4 – 1x
Jamnik Urška Maja: 20, 21 – 2x
Kaker Viljem/Vili: 1, 2, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27 – 20x
Kastelic Klemen: 14 – 1x
Kastelic Tomaž: 25 – 1x
Kastelic Lorina: 25 – 1x
Kelhar Gregor: 5 – 1x
Kelhar Peter: 1 – 1x
Kern Roman: 8 – 1x
Klemenc Lojze: 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 – 7x
Klemenčič Antonija/Tončka: 1, 2, 4 – 3x
Klemenčič Mateja: 1, 3, 8 – 3x
Kogovšek Matjaž: 3 – 1x
Kokalj Sabina: 4 – 1x
Komatar Gašper: 26 – 1x
Košenina Lajvec Barbara: 3, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 – 9x

Košenina Franc: 1, 2, 3, 4, 7 – 5x
Košenina Katarina: 3 – 1x
Košenina Tone/Anton: 3 – 1x
Košir Aleš: 14, 15, 16, 17 – 4x
Kovač Marko: 1 – 1x
Kovač Franci: 19, 20, 22, 28, 29 – 5x
Kragelj Andraž: 5 – 1x
Kralj Aleš: 1, 5 – 2x
Kramberger Blaž: 10, 11, 14 – 3x
Križnar Kristina: 11 – 1x
Kysselef Irina: 10 – 1x
Ladič Rok: 26 – 1x
Lambersšek Barbara: 5, 11 – 2x
Lambersšek Jana: 11 – 1x
Lambersšek Maja: 11 – 1x
Lukač Nataša: 7, 8 – 2x
Mandelc Blaž: 1 – 1x
Manevski Nika: 23, 24 – 2x
Marter Borut: 21, 22 – 2x
Matič Rok: 18 – 1x
Mejak Boštjan: 11 – 1x
Mihelčič Gita: 3, 9 – 2x
Mihelčič Lucija: 3 – 1x
Milek Rok: 10 – 1x
Mišič Ema: 3 – 1x
Moder Evstahij: 1 – 1x
Nardin Boštjan: 4, 6, 7, 8 – 4x
Narobe Silvo: 3 – 1x
Ogrinc Andraž: 12, 13, 14 – 3x
Pančur David: 9, 18 – 2x
Pančur Meta: 18 – 1x
Pavli Magda: 28, 29 – 2x
Pavlič Boštjan: 1, 3 – 2x
Penca Pika Polona: 20, 21, 22 – 3x
Pirnat Janez: 1 – 1x

Pirnat Marcel: 1, 5 – 2x
Pižorn Konrad Kondi: 29 – 1x
Plevel Drago: 14, 17, 22, 24, 26 – 5x
Plevel Gašper: 17 – 1x
Plevel Marjeta: 13 – 1x
Pogačar Neža: 26 – 1x
Razpotnik Slavko: 3, 6 – 2x
Rems Veronika: 1, 2, 4 – 3x
Rode Ignacij: 1, 4 – 2x
Rode Rok: 18, 19, 20 – 3x
Rode Žan: 24 – 1x
Ručigaj Anton/Tone: 1, 2 – 2x
Ručigaj Jože: 3 – 1x
Ručigaj Marjan: 1, 3 – 2x
Ručigaj Marjana: 1 – 1x
Ručigaj Martina: 1, 11 – 2x
Ručigaj Samo: 3 – 1x
Slanovec Justin: 9 – 1x
Soss Tilen: 24, 25, 26, 27 – 4x
Stare Vera: 18, 19 – 2x
Stražar Aleš: 1, 2 – 2x
Strmole Andraž: 15, 16 – 2x
Svetlin Kastelic Nadja: 29 – 1x
Šuštar Janka: 3, 4, 6, 7, 8 – 5x
Tomašič Aleša: 19, 20 – 2x
Uršič Marko: 4, 7, 9, 12, 13 – 5x
Uršič Rok: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 12, 13, 14 – 9x
Usenik Tomaž: 19 – 1x
Verbič Petra: 3 – 1x
Volčini Martina: 1, 2 – 2x
Vrečar Katarina: 13, 14, 15, 16 – 4x
Vrhovnik Meta: 9 – 1x
Vrtačnik Barbara: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 – 7x
Vrtačnik Katarina: 10, 11, 13, 14, 15, 16 – 6x
Zupan Ana: 25 – 1x
Skupaj: 125 igralcev

ABECEDNI SEZNAM REŽISERJEV

Cotman Nataša: 10, 11 – 2x
Košenina Franc: 2, 4 – 2x
Mihelčič Herle Helena: 5 – 1x
Moder Evstahij: 1 – 1x
Pinosa Rafko: 8 – 1x
Plevel Drago: 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 – 18x
Potočan Danijel: 3, 6, 7, 9 – 4x

ABECEDNI SEZNAM ORGANIZATORJEV (ORGANIZACIJA, KOORDINACIJA)

Košenina Anton: 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 – 17x
Pavlič Boštjan: 3 – 1x
Pirnat Janez: 1 – 1x
Presekari Boris: 20, 21 – 2x

ABECEDNI SEZNAM ŠEPETALCEV

Blatnik Marija: 26, 28, 29 – 3x
Cotman Anžič Anica: 9 – 1x
Gergar Špela: 21, 22 – 2x
Horjak Tatjana: 4 – 1x
Jeglič Mirjam: 24 – 1x
Kelhar Gregor: 11 – 1x
Kern Urška: 4, 6, 8 – 3x

Košenina Katarina: 14 – 1x
Kragelj Špela: 5 – 1x
Kvas Špela: 10, 14, 15, 16 – 4x
Mihelčič Lucija: 3 – 1x
Mišič Ema: 1 – 1x
Narobe Nevenka: 17 – 1x
Plaznik Meta: 25 – 1x
Presekar Boris: 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 – 7x
Rems Veronika (Vera): 6, 8 – 2x
Ručigaj Barbara: 10 – 1x
Šarec Anja: 7 – 1x
Šuštar Janka: 1, 2 – 2x
Trontelj Sara: 11 – 1x

ABECEDNI SEZNAM SCENOGRAFOV

Cotman Stanislav: 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10 – 7x
Gorjup Rafko: 6, 7, 9 – 3x
Košenina Tone: 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28 – 20x
Leban Dare Martin: 3, 6, 7, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27 – 17x
Leban Rado: 9, 13 – 2x
Plevel Drago: 25, 26, 27, 29 – 4x
Plevel Gašper: 26 – 1x
Potočan Danijel: 3, 6, 7, 9 – 4x

ABECEDNI SEZNAM KOSTUMOGRAFOV IN MASKERJEV (KOSTUMI - k, MASKA - m, FRIZURA)

Jug Nataša: 1k – 1x
Kaker Irena: 9m – 1x
Kelhar Peter: 1m – 1x
Kysselef Ivona: 10m, 11m – 2x
Plevel Marjeta: 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 – 18x
Ručigaj Bojana: 3m, 4m – 2x
Ručigaj Irena: 2m, 3m, 4m – 3x
Veider Franc: 1m – 1x
Vrtačnik Barbara: 14 – 1x

ABECEDNI SEZNAM TEHNIKOV (TON – t, GRAFIČNA PODOBA – g, LUČ – l)

Anžič Vito – 10tl – 1x
Černivec Damijan: 7t, 9t – 2x
Gergar Jure: 21, 22, 23, 24 – 4x
Girandon Andrej: 1g – 1x
Jeretina Marjan: 8, 15, 16, 17, 20 – 5x
Jeretina Matej: 19, 20 – 2x
Kaker Viljem: 1t, 3t, 6t, 10, 11, 13, 14, 28, 29 – 9x
Kern Roman: 7l, 9l – 2x
Koščak Aleš: 1l, 2l, 3l, 4l, 6l – 5x
Kovačič Blaž: 25, 26 – 2x
Lajevec Boštjan: 18 – 1x
Lamberšek Rok: 10tl, 11tl, 12l, 13, 14 – 5x
Leban Aleš: 11tl, 12l – 2x
Lisjak Luka: 27 – 1x
Mejak Marko: 2l, 3l, 4l, 6l – 4x
Pirnat Janez: 3t, 6t, 7t, 9t, 10tl – 5x
Plevel Gašper: 21tg, 22tg, 23tg, 24tg, 25tg, 26tg, 27g, 28g – 8x
Potočan Zoran 9t – 1x
Razpotnik Slavko: 7 – 1x

ABECEDNI SEZNAM DRUGIH SODELUJOČIH (DRAMATURGIJA – d, REKVIZITI – r, FOTOGRAFIJA – f, INSPICIENT – i, EVIDENCA – e)

Jenčič Vlasta: 1f – 1x

Kaker Viljem: 26i – 1x
Mišič Ema: 1e – 1x
Presekar Boris: 22d, 23d, 24d – 3x
Stražar Aleš: 1r – 1x
Zajc Rado: 1f – 1x

PRILOGA 2: Predstave dramske skupine KD Groblje – igralci in vloge

Zbrali sva vse gledališke liste ter iz njih izpisali igralce in vloge, ki so jih odigrali. Slikovno gradivo je iz objav v občinskem glasilu Slamnik in na portalu domzalec.si. Podatki o ponovitvah niso popolni.

1994: 1. PREDSTAVA – NAŠE MESTO, Thorton Wilder, drama

Režija: Evstahij Moder (domačin, iz Domžal)

Premiera: 8. 4. 1994 – Dob Močilnik

Igralci in vloge: Anton Ručigaj (režiser), Martina Volčini (Emilly Webb), Marko Cotman (George Gibbs), Anica Anžič (ga. Gibbsova), Aleš Stražar (g. Webb), Antonija Klemenčič (ga. Webbova), Boštjan Pavlič (dr. Gibbs), Martina Ručigaj (Rebecca Gibbs), Uroš Cotman (Wally Webb), **Marjana Ručigaj** (Joe Crowell), Marjan Jeretina (Howie Newson), Franc Košenina (g. Simon Stimson), Veronika Rems (ga. Somesova), Evstahij Moder (prof. Willard), Viljem Kaker (Warren), Janez Pirnat (g. Sam Craig), Ignacij Rode (Joe Stoddard), Marjan Ručigaj (g. Dolgin), Nataša Jug (gospodična), **Marjana Ručigaj** (Si Crowell), Mateja Klemenčič (sošolka), igralci baseballa: Peter Kelhar, Marcel Pirnat, Marko Kovač, Blaž Mandelc, Rok Uršič, Aleš Kralj (igralci baseballa) – 26 igralcev in 27 vlog.

Slika povzeta po: Stane Stražar, *Naše mesto*, Slamnik, glasilo občine Domžale, št. 5, 20. maj 1994, str. 13.

1995: 2. PREDSTAVA – PRI HRASTOVIH, Franc Ksaver Meško, družinska drama

Režija: Franc Košenina

Premiera: 7. 4. 1995 – Kulturni dom Mengeš

Ponovitve: 22. 4. 1995 – Ihan, 5. 5. 1995 – Iška vas pri Igu, 12. in 13. 5. 1995 – Močilnik Dob, Komenda

Igralci in vloge: Tone Ručigaj (Hrast, veliki posestnik), Peter Jerina (Lojze, sin), Aleš Stražar (Tone, sin), Nataša Jug (Anica, hči), Anica Anžič (stara Jera), Milena Jerina (Tilka, njena vnukinja), Franc Košenina (Strelec, bogat kmet), Veronika Rems (Tončka, njegova hči), Martina Volčini (Francka, bivša dekla pri Hrastu), Viljem Kaker (Malec, majhen kmet, njen oče), Rok Uršič (Tine, pastir pri Hrastu) in Tončka Klemenčič (Zefka, potovka) – 12 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Kulturno društvo Groblje: Meškova drama *Pri hrastovih*, Slamnik, št. 5, 26. 5. 1995, str. 9.

1996: 3. PREDSTAVA – TAJNO DRUŠTVO PGC, Anton Ingolič, veseloigra

Režija: Danijel Potočan

Premiera: 13. 3. 1996 – Majčev dvor v Zg. Jaršah

Ponovitve: 30. 3. 1996 – Majčev dvor (snemanje), 24. 4. 1996 – Majčev dvor

Igralci in vloge: Uroš Belak (Mihec), Uroš Cotman (Jože), Samo Ručigaj (Metod), Vito Anžič (Boris), Gita Mihelčič (Špelca), Špela Blažinič (Metka), Barbara Košenina, Petra Verbič (drugi), Vlado Ekmečič (Igor), Marjan Ručigaj (ravnatelj), Jože Ručigaj (profesor Vejica), **Boštjan Pavlič** (profesor Plusinminus), Marko Cotman (Grom, šolski sluga), Janka Šuštar (Mihčeva babica), Slavko Raspotnik (Kobal, predsednik hišnega sveta), Ema Mišič (Gizela Cvirn, Cvetača ali Karfijola), Katarina Košenina (Silvica), Franc Košenina (Čepon, upokojenec), Mateja Klemenčič, Silvo Narobe, Matjaž Kogovšek (taborniki), Lucija Mihelčič, **Boštjan Pavlič**, Tone Košenina (stanovalci Rumene hiše) – 23 igralcev in 24 vlog.

Slika povzeta po: Miro Štebe, *Tajno društvo PGC* za pet šol, Slamnik, št. 5, maj 1996, str. 14.

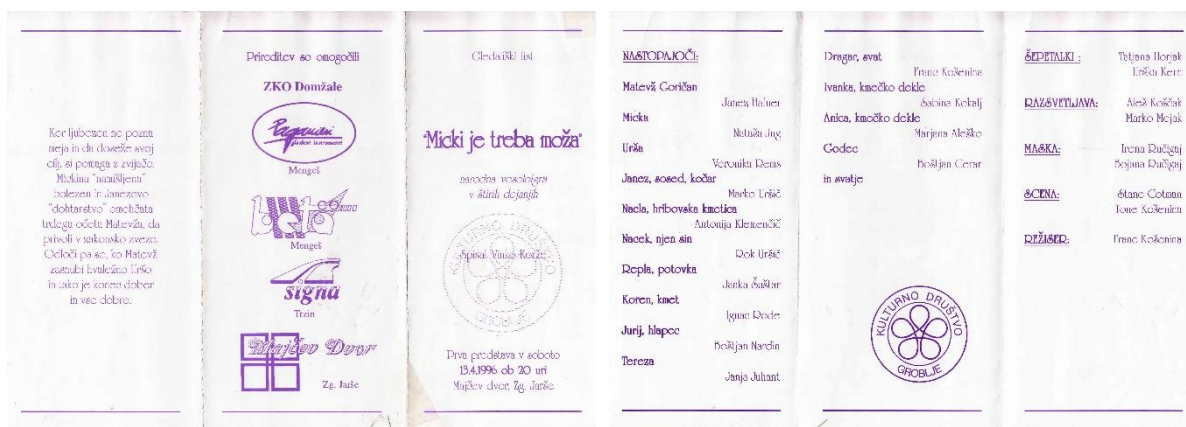
1996: 4. PREDSTAVA – MICKI JE TREBA MOŽA, Vinko Korže, narodna veseloigra

Režija: Franc Košenina

Premiera: 13. 4. 1996 – Majčev dvor v Zg. Jaršah

Ponovitve: 26. 4. 1996 – Lukovica, 27. 4. 1996 – Predgrad pri Starem trgu ob Kolpi, 7. 9. 1996 – gasilski dom v Srednjih Jaršah

Igralci in vloge: Janez Hafner (Matevž Goričan), Nataša Jug (Micka), Veronika Rems (Urša), Marko Uršič (Janez, sosed, kočar), Antonija Klemenčič (Nacila, hribovska kmetica), Rok Uršič (Nacek, njen sin), Janka Šuštar (Repla, potovka), Ignac Rode (Koren, kmet), Boštjan Nardin (Jurij, hlapec), Janja Juhant (Tereza), Franc Košenina (Dragar, svat), Sabina Kokalj (Ivanka, kmečko dekle), Marjana Aleško (Anica, kmečko dekle), Boštjan Cerar (godec) in svatje – 14 igralcev in vlog.

Gledališki list za predstavo *Micki je treba moža*, 1996, arhiv KD Groblje.

1996/1997: 5. PREDSTAVA – ČETRTI KRALJ, Alojz Rebula, božična igra

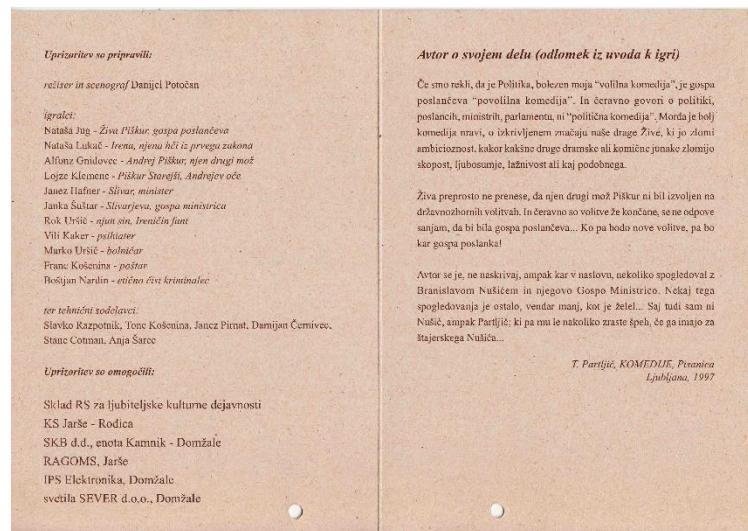
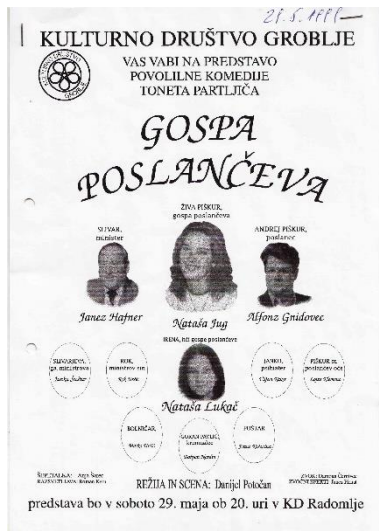
Režija: Helena Mihelčič (por. Herle)

Premiera: 26. 12. 1996 – Majčev dvor v Zg. Jaršah

Ponovitve: 4. 1. 1997 – Dob, 1. 2. 1997 – KD Šenčur

Igralci in vloge: Peter Jerina (Herod, kralj), Barbara Lamberšek (Berenika, njegova žena), Uroš Cotman (Dinarh, kraljevi pisar), Milena Jerina (Mirjam, njegova žena), Andrej Bider (trgovca), Aleš Kralj (Gašper, kralj), Marcel Pirnat (Miha, kralj), Andraž Kragelj (Boltežar, kralj) in Gregor Kelhar (veliki duhovnik) – 9 igralcev in vlog.

[illegible]

Gledališka lista za predstavi *Gospa poslančeva*, levo za gostovanje v Radomljah, desno druga stran gledališkega lista za premiero, ki je bila 15. maja 1998 (arhiv KD Groblje).

1999: 8. PREDSTAVA – *PEPEL IN KRI*, Mira Puc Mihelič, drama

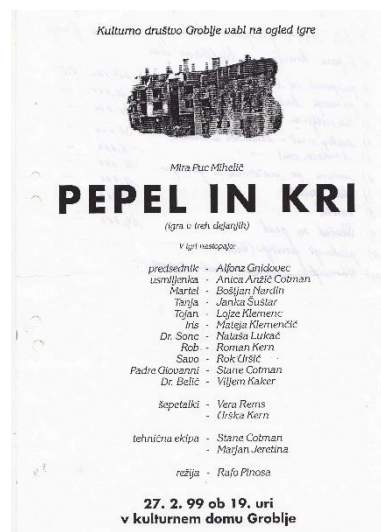
Režija: Rafko Pinosa

Premiera: 27. 2. 1999 – KD Groblje

Ponovitve: ni podatkov

Igralci in vloge: Alfonz Gnidovec (predsednik), Anica Anžič Cotman (usmiljenka), Boštjan Nardin (Martel), Janka Šuštar (Tanja), Lojze Klemenc (Tojan), Mateja Klemenčič (Iris), Nataša Lukač (dr. Sonc), Roman Kern (Rob), Rok Uršič (Savo), Stane Cotman (padre Giovanni), Viljem Kaker (dr. Belič) – 11 igralcev in vlog.

Gledališki list za predstavo *Pepel in kri*, 1999, arhiv KD Groblje.

2000: 9. PREDSTAVA – *SEM SE OŽENIL*, A. P. Čehov in M. Twain, komedija

Režija: Danijel Potočan

»Predstava je bila zelo smotno postavljena in tudi dramaturški lok se je pel zelo časovno smiselno za humoren pogled na zakon.«

Premiera: 15. 3. 2000 – KD Groblje

Slika povzeta po: Igor Velepič, »Sem se oženil«, Slammik, št. 5, 14. 4. 2000, str. 14.

Ponovitve: 25. marca 2000 (materinski dan) – KD Groblje, 3. 12. 2000 – KD Groblje

Igralci v zgodbah: 1. zgodba *Snubač*: **Justin Slanovec**, Meta Vrhovnik, **David Pančur**, 2. zgodba *Otroške bolezni*: **Ana Černe**, Nataša Lukač, **Vito Anžič**, **Vili Kraker**, 3. zgodba *Že kmalu*: **Vili Kaker**, Urša Cerar, 4. zgodba *Ne laži*: Gita Mihelčič, **Vito Anžič**, **Ana Černe**, Marko Uršič, Damjan Černivec, 5. zgodba *Samomorilca*: **David Pančur**, **Justin Slanovec** – skupaj 11 igralcev in 16 vlog.

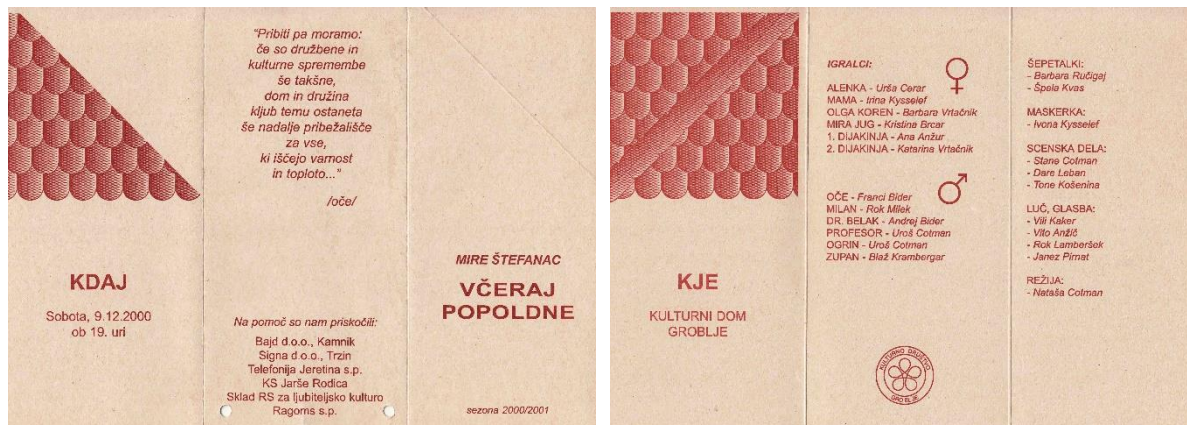
2000/2001: 10. PREDSTAVA – VČERAJ POPOLDNE, Mire Štefanac, drama

Režija: Nataša Cotman

Premiera: 9. 12. 2000 – KD Groblje

Ponovitve: 9. 3. 2001 – KD Ihan, 17. 3. 2001 – Ajdovec

Igralci in vloge: Urša Cerar (Alenka), Irina Kysselef (mama), Barbara Vrtačnik (Olga Koren), Kristina Bracar (Mira Jug), Ana Anžur (1. dijakinja), Katarina Vrtačnik (2. dijakinja), Franci Bider (oče), Rok Milek (Milan), Andrej Bider (dr. Belak), Uroš Cotman (profesor in Ogrin), Blaž Kramberger (Zupan) – 11 igralcev in vlog.

Gledališki list za predstavo *Včeraj popoldne*, 2000/2001, arhiv KD Groblje.

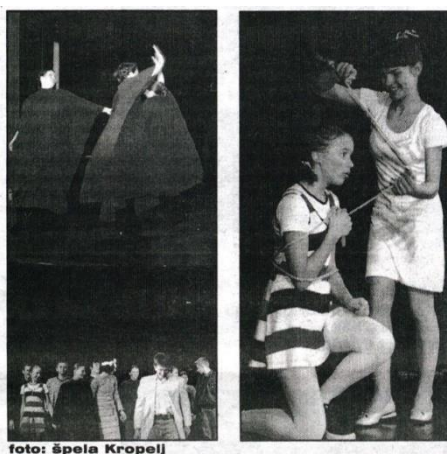
2002: 11. PREDSTAVA - MESTO ARBELA, Alojz Rebula, drama

Režija: Nataša Cotman

Premiera: 9. 3. 2002 – KD Groblje

Ponovitve: 10. 3. 2002 – KD Groblje; gostovanje v Klasičnih gimnazijah Želimlje in Šentvid

Igralci in vloge: Uroš Cotman (tujec), Vito Anžič (mestni načelnik), Blaž Kramberger (policist, Barbara Vrtačnik (gostilničarka Jolanda), Ana Černe (služkinja Amelija), Urša Cerar (Lyda), Boštjan Mejak (Peer), Lojze Klemenc (urednik Arbelskega glasnika je bil Sabaoth), Ana Anžur in Jana Lamberšek (napovedovalki), Kristina Križnar, Barbara Lamberšek in Martina Ručigaj (zbor živih), Barbara Košenina, Maja Lamberšek in Katarina Vrtačnik (zbor mrtvih) – 16 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Ana Anžur, Literarni večer, Slamnik, št. 2, 15. februar 2002, str. 16.

2003: 12. PREDSTAVA – IZSILJENA ŽENITEV, Jean Baptiste P. Moliere, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 22.3.2003, KD Groblje

Ponovitve: 23.3.2003 – KD Groblje, 30.3.2003 – KD Groblje, 21.11.2003 – KD Izlake, 13.12.2003 – KD Breznica

Igralci in vloge: Marko Cotman (Sganarel), Lojze Klemenc (Geronimo), Barbara Vrtačnik (Dorimena), Marko Uršič (Alcantor - Dorimenin oče), Rok Uršič (Alcidas), Vito Anžič (Licast - Dorimenin ljubimec), Andraž Ogrinc (Pankrac), Vili Kaker (Marfurius), Anica Anžič in Barbara Košenina (ciganki) – 10 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: V. Vojska, Moliere: *Izseljena ženitev*, Slamnik, glasilo občine Domžale, številka 5, april 2003, str. 14.

2004: 13. PREDSTAVA – TRIJE VAŠKI SVETNIKI, Maximilian Dalhoff Neal, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 27.3.2004 – KD Groblje

Ponovitve: 28.3.2004 – KD Groblje

Igralci in vloge: Lojze Klemenc (župan Šimen Porenta), Anica Anžič (Urška, njegova žena), Barbara Košenina (Fani, njuna hči), Marko Cotman (Blaž Šimec, kolarski mojster), Barbara Vrtačnik (Marjanca, njegova hči), Marko Uršič (Peter Bandek, pekovski mojster), Andraž Ogrinc (Tine Štempihar, učitelj), Marjeta Plevel (Barbara Lahajnarjeva), Vito Anžič (Jakec, njen sin), Rok Uršič (Hrastar, župnik), Vili Kaker (dr. Klepec, zdravnik), Katarina Vrtačnik (Lenčka Šurla, potovka), Katarina Vrečar (Micka, dekla) – 13 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Vera Vojska, *Trije vaški svetniki*, Slamnik, glasilo občine Domžale, št. 6, april 2004, str. 20.

2005: 14. PREDSTAVA – LUMPACIJ VAGABUNDUS ALI ZANIKRNA DETELJICA, Johann N. Nesroy, burka

Režija: Drago Plevel

Premiera: 9. 4. 2005 – KD Groblje

Slika povzeta po: Vera Vojska, *Lumpacijvagabundus*, Slamnik, glasilo občine Domžale, št. 6, str. 15

Ponovitve: 10. in 17. 4. 2005, 8. 10. 2005 – KD Groblje

Igralci in vloge: Rok Uršič (Lumpacijvagabundus/glas sluge), Andreja Jeretina (Fortuna), Kaja Habjanič (Amarosa), Marko Cotman (Lim), Lojze Klemenc (Nitka), Drago Plevel (Dreta), Anica Anžič (krčmarica), Klemen Kastelic (Stružnik), Blaž Kramberger (mizarski pomočnik), Vili Kaker (slikar/sprehajalec), Barbara Košenina (Jerica), Marjetka Anžič (Pepca), Andraž Ogrinc (Frfojla), Aleš Košir (Zmuzne/sprehajalec), Alfonz

Gnidovec (krošnar), Katarina Vrečar (signora Palpiti), Barbara Vrtačnik (Kamila), Katarina Vrtačnik (Laura) – 18 igralcev in vlog.

2006: 15. PREDSTAVA - PRIČARANI ŽENIN, Vladimir Novak Vladonov, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 25. 3. 2006 – KD Groblje

Ponovitve: 26. 3. 2006, 2. 4. 2006 – KD Groblje

Igralci in vloge: Marko Cotman (Urh Dreta), Anica Anžič (Lenka), Marjetka Anžič (Urška), Katarina Vrečar (Neža), Barbara Vrtačnik (Meta), Katarina Vrtačnik (Rozamunda), Barbara Košenina (Cilka), Aleš Košir (Tonček), Alfonz Gnidovec (poštar), Andraž Strmole (John Kalin), Vili Kaker (dr. Skaza) – 11 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Vera Vojska, Kulturno društvo Groblje: *Pričarani ženini*, Slamnik, št. 5, april 2006, str. 16.

2007: 16. PREDSTAVA – SKUPNO STANOVANJE, Dragutin Dobričanin, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 24. 3. 2007 – KD Groblje

Ponovitve: 25. 3. 2007, 1. 4. 2007 – KD Groblje

Igralci in vloge: Marko Cotman (Miha), Andraž Strmole (Pepi), Anica Anžič (tetka Boga), Barbara Košenina (Kata), Marjetka Anžič (Ljubica), Katarina Vrtačnik (Dragica), Barbara Vrtačnik (tetka Pola), Katarina Vrečar (Nada), Vili Kaker (zidar), Aleš Košir (zidar) – 10 vlog.

Slika povzeta po: Vera Vojska, Kulturno društvo Groblje: *Skupno stanovanje*, Slamnik št. 4, april 2007, str. 1 in 16.

2008: 17. PREDSTAVA – GONJA ZA SREČO, V. Dobskey, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 1. 3. 2008 – KD Groblje

Marjeta Anžič z Dragom Plevelom

Vsi nastopajoči v Gonji za srečo, komediji KD Groblje

Slika povzeta po: Vera Vojska, Kulturno društvo Groblje praznuje petnajsti rojstni dan, Slamnik, št. 4, marec 2008, str. 14.

Ponovitve: 2. 3. 2008, 8. 3. 2008 – KD Groblje, 13. 4. 2008 – KD Adergas

Igralci in vloge: Drago Plevel (Pajnik), Anica Anžič (Katarina), Marjetka Anžič (Metka), Gašper Plevel (Jurij), Barbara Košenina (Marjana), Aleš Košir (Bobek), Jasmin Agovič (Setlin), Vili Kaker (Balon) – 8 igralcev in vlog

2009: 18. PREDSTAVA – GOSPOSKA KMETIJA, Štefan Jerk, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 29.3.2009, KD Groblje

Igralci in vloge: David Pančur (Bahovec), Meta Pančur (Klara), Vera Stare (Ada), Rok Matič (Vili), Vili Kaker (Bregar), Barbara Lajevce in Marjetka Anžič (**Jerca**), Rok Rode (Jaka), Anica Anžič (ga. Cvetko), Jasmin Agovič (sosed) – 10 igralcev in 9 vlog.

Slika povzeta po: Vera Vojska, Dramska skupina Kulturnega društva Groblje uprizorila komedijo *Gosposka kmetija*, Slamnik, št. 5, april 2009, str. 16.

2010: 19. PREDSTAVA – CHARLEYEVA TETKA, Thomas Brandon. komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 20. 3. 2010 – KD Groblje

Ponovitve: 21. 3. 2010, 28. 3. 2010 – KD Groblje

Igralci in vloge: Jasmin Agovič (polkovnik sir Francis Chessney), Vili Kaker (mr. Spetique), Tomaž Usenik (Jack), Fanci Kovač (Charley), Rok Rode (lord Babberley), Anica Anžič (donna Lucija D. Alvadorez, Charleyeva tetka), Vera Stare (Kitty), Marjetka Anžič (Amy), Aleša Tomašič (Elle), Alenka Dovč (Katty) – 10 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Vera Vojska, *Charleyeva tetka* na obisku pri dramski skupini Kulturnega društva Groblje, Z malo romance, malo sprenevedanja in veliko smeha, Slamnik, št. 5, april 2010, str. 16.

2011: 20. PREDSTAVA – JARA MEŠČANKA, Jovan Sterija Popović, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 12. 3. 2011 – KD Groblje

Ponovitve: 13. 3. 2011, 2. 4. 2011 – KD Groblje

Igralci in vloge: Mojca Hribar (Fema bogata vdova), Pika Polona Penca (Eva, hči), Vili Kaker (Mitar, Femin brat), Aleša Tomašič (Ančica, dekla), Alenka Dovč (Sara), Franci Kovač (Rožič, filozof), Rok Rode (Vasilij), Urška Maja Jamnik (Johana) – 8 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Vera Vojska, Dramska skupina Kulturnega društva Groblje – uspešna 18. premiera in vsi nadaljnji nastopi: *Jara meščanka* navdušila gledalce, *Slamnik*, glasilo občine Domžale, št. 4, april 2011, str. 17.

2012: 21. PREDSTAVA – ZAKONSKI VRTILJAK, Leslie Stevens, prevod: Maila Golob, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 17. 3. 2012 – KD Groblje

Ponovitve: 18. 3. 2012 – KD Groblje, 16. 5. 2012 – Dom počitka Mengeš,

Igralci in vloge: Vili Kaker (Paul Delville), Urška Maja Jamnik (Content, njegova žena), Pika Polona Penca (Švedinja Katrin Sweg), Borut Marter (Ross Barnett) – 4 igralci in 4 vloge.

Slika povzeta po: Vera Vojska, Kulturno društvo Groblje: *Zakonski vrtljak*, *Slamnik*, št. 5, 13. 4. 2012, str. 16.

2013: 22. PREDSTAVA – PESEM S CESTE, Pavel Schurek, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 9. 3. 2013 – KD Groblje

Ponovitve: 10. 3. 2013 – KD Groblje, 16. 3. 2013 – Lukovica, 10. 4. 2013 – KD Groblje

Igralci in vloge: Franci Kovač (Miško), Drago Plevel (Krištof), Viljem Kaker (Karel), Neža Gorše (Ana), Borut Marter (Konrad), Pika Polona Penca (Kati), Špela Gergar (uvod in zaključek) – 7 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Vera Vojska, 20 uspešnih let Kulturnega društva Groblje, Od predstave *Naše mesto* do *Pesmi s ceste* je dolga pot, *Slamnik*, št. 3, 29. 3. 2013, str. 16.

2014: 23. PREDSTAVA – PLESKARJI NIMAJO SPOMINOV, Dario Fo (Nobelov nagrajenec za literaturo iz leta 1997), prevod: Jaša L. Zlobec, veseloigra

Režija: Drago Plevel

Premiera: 22. 3. 2014 – KD Groblje

Ponovitve: 23. 3. 2014 – KD Groblje, aprila 2014 – KD Moravče

Igralci in vloge: Nika Manevski (vdova), Sašo Grmovšek (pleskar), Viljem Kaker (šef), Neža Gorše (Anna), Tinkara Cerar (Sonja), Špela Gergar (Daina), Nik Girandon (lutka Giorgio) – 7 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Vera Vojska, *Pleskarji nimajo spominov*, Gledališčniki Kulturnega društva Groblje se tudi letos niso izneverili tradiciji, *Slamnik* št. 4, 25. 4. 2014, str. 25.

2015: 24. PREDSTAVA – Z VRATI TRESKAJO, Michael Fermud, prevod: Breda Pogorelec, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 11. 4. 2015 – KD Groblje

Ponovitve: 21. 4. 2015 – KD Groblje

Igralci in vloge: Viljem Kaker (oče), Anica Anžič (mati), Tinkara Cerar (Dominique), Tilen Soss (Francis), Neža Gorše (Daniele), Nika Manevski (Arlene), Žan Rode (George), Špela Gergar (Pinki), Drago Plevel (stari ata) – 9 igralcev in vlog.

Gledališki list za predstavo *Z vrati treskajo*, 2015, notranja stran, arhiv KD Groblje.

2017: 25. PREDSTAVA – NONA, Robert M. Coss, prevod: Igor Lampret, črna komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 28. 1. 2017 – KD Groblje

Slika povzeta po: Miha Ulčar, 29. 1. 2017: V Grobljah ima tokrat glavno besedo »velika mama« Nona, <https://domzalec.si/kultura/v-grobljah-ima-tokrat-glavno-besedo-velika-mama-nona/> (11. 10. 2023).

Ponovitve: 29. 1. 2017 – KD Groblje

Igralci in vloge: Anica Anžič (Nona, stara mati), Lorina Kastelic (Anyula, njena hči), Ana Zupan (Marija, Carmelova žena), Tomaž Kastelic (Carmelo, nonin vnuk), Tilen Soss (Chico, Carmelov brat), Viljem Kaker (don Francisco, kramar) – 6 igralcev in vlog.

2018: 26. PREDSTAVA – PRAVLJICA O CARJU IN PASTIRJU, Boško Trifunovič, prevod: Janko Moder, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 10. 3. 2018 – KD Groblje

Ponovitve: 11. 3. 2018 – KD Groblje, 29. 1. 2018 – KD Groblje

Igralci in vloge: Tilen Soss (1. brat in car), Anica Anžič (carica), Neža Pogačar (carična), Rok Ladič (2. brat in modrijan), Gašper Komatar (3. brat), Nika Breznik (vila in glas ljudstva), Drago Plevel (prolog) – 7 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Miro Pivar, 11. 3. 2018, *Pravljica o carju in pastirju* – v Grobljah pripravili igro v treh dejanjih za staro in mlado, <https://domzalec.si/kultura/pravljica-o-carju-pastirju-v-grobljah-pripravili-igro-v-treh-dejanjih-za-staro-mlado/> (11. 10. 2023).

2019: 27. PREDSTAVA – BOSA V PARKU, Neil Simon, prevod: Dušan Tomše, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 6. 4. 2019 – KD Groblje

Ponovitve: 7. 4. 2019 – KD Groblje

Igralci in vloge: Neža Gorše (Corie Bratter) in Tilen Soss (Paul Bratter) - mladoporočenca, Anica Anžič (gospa Banksova), Viljem Kaker (čudaški sosed Victor Velasco) in Marija Blatnik (telefonska monterka) – 5 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Miro Pivar, 7. 4. 2019: *O ljubezni iz šestega nadstropja, ki prehitro zajadra v zakonski stan*, <https://domzalec.si/kultura/o-ljubezni-iz-sestega-nadstropja-ki-prehitro-zajadra-v-zakonski-stan/> (povezava za ogled gledališke predstave) (11. 10. 2023).

2022: 28. PREDSTAVA – SNAHA, David Herbert Lawrence, prevod: Žarko Petan, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 2. 4. 2022 – KD Groblje

Ponovitve: 3. 4. 2022 – KD Groblje

Igralci in vloge: Magda Pavli (gospa Gascoigne), Klemen Cotman (Joe Gascoigne), Neža Gorše (Minnie Gascoigne), Franci Kovač (Luther Gascoigne), Silva Demšar (gospa Purdy) – 5 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Miha Ulčar 29.3.2022, V Groblje prihaja Snaha, <https://domzalec.si/kultura/prireditve-kultura/v-groblje-je-prisla-snaha/?cn-reloaded=1> (11. 10. 2023).

2023: 29. PREDSTAVA – KADAR SE ŽENSKI JEZIK NE SUČE, Vojmil Rabadan, priredba: Konrad Pižorn Kondi, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 1. 4. 2023 – KD Groblje

Ponovitve: 2. 4. 2023 – KD Groblje, 5. 5. 2023 – Društveni dom Krašnja, 6. 5. 2023 – KD Šmarca, 7. 5. 2023 – KD Groblje

Igralci in vloge: Nadja Svetlin Kastelic (Beti, mutavka), Konrad Pižorn Kondi (Martin, trgovec), Magda Pavli (Mara, gospodinja), Franci Kovač (Žan, pomočnik), Silva Demšar (Notarka) – 5 igralcev in vlog.

Slika povzeta po: Miro Pivar, 2. 4. 2023, Za Martina je res najlepša dika ženska brez jezika. Beti mutavka ga pa ima, pa še kako hitrega, <https://domzalec.si/kultura/prireditve-kultura/za-martina-je-res-najlepsa-dika-zenska-brez-jezika-beti-mutavka-ga-pa-ima-pa-se-kako-hitrega/> (11. 10. 2023).

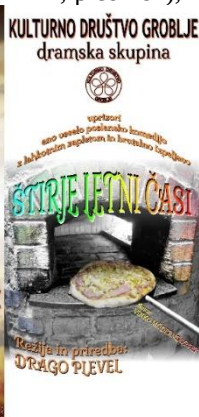
2024: 30. PREDSTAVA – ŠTIRJE LETNI ČASI, Vinko Möderndorfer, priredba: Drago Plevel, komedija

Režija: Drago Plevel

Premiera: 9. 3. 2024 – KD Groblje

Ponovitev: 10. 3. 2024 – KD Groblje

Igralci in vloge: Konrad Pižorn Kondi (poslanec Leopold Cigler), Magda Pavli (Amalija Cigler, poslančeva žena), Maja Gorenc (hčerka Jonika) Franci Kovač (sin Jernej), Silva Demšar (izterjevalka Vasilija), Mojca Homar (izterjevalka Bata), Svit Mandelj (mladenič, picomen), – 7 igralcev in vlog.

Gledališki list *Štirje letni časi* (arhiv KD Groblje) in zaključek predstave 10. 3. 2024.